

JESUS CRISTO MUWĒĞAP EKAWĒNTUP—MATEUS EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Kuyjeayũ Jesus Cristo diwatwat. Ixe Jesus tiwat ijop'in ma Davi dak, Abraão dak. Ixe Davi Abraão naxeğebit osunuy. Kuyjeayũ osodop ip. Tobuyũ osodop ip. Ite diwatwat ma. Ibürũ ma osodop ip: ² Isaque ebay Abraão osunuy. Jacó ebay Isaque o'e. Judá ebay Jacó osunuy—Judá kitpiyũ ebay dak. ³ Peres ebay Judá osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy. Arão ebay Esrom osunuy. ⁴ Aminadabe ebay Arão osunuy. Nasom ebay Aminadabe osunuy. Salmom ebay Nasom osunuy. ⁵ Boaz ebay Salmom osunuy. Raabe Boaz xi osunuy. Obede ebay Boaz osunuy. Obede xi Rute osunuy. Jessé ebay Obede osunuy.

Imñen o'e. 14 em osodop—14 gerações osodop.

⁶ Davi ebay Jessé osunuy—kuyibit kukukat ebay. Salomão eba y Davi osunuy. Urias tayxibuk Salomão xi osunuy. ⁷ Roboão ebay Salomão osunuy. Abias ebay Roboão osunuy. Asa ebay Abias osunuy. ⁸ Josafá ebay Asa osunuy. Jorão ebay Josafá osunuy. Uzias ebay Jorão osunuy. ⁹ Jotão ebay Uzias osunuy. Acáz ebay Jotão osunuy. Ezequias ebay Acáz osunuy. ¹⁰ Manassés ebay Ezequias osunuy. Amom ebay Manassés osunuy. Josias ebay Amom osunuy. ¹¹ Jeconias ebay Josias o'e, Jeconias kitpiyũ ebay dak.

Imñen Josias o'e, itakomaayũ Israel naxeğebitbit tujowatwan pima Babilônia eipi be. Imñen o'e dak. Wara'at 14 em osodop—14 gerações osodop.

¹² Tujowat puje, Salatiel ebay ixé Jeconias osunuy. Zorobabel ebay Salatiel osunuy. ¹³ Abiúde ebay Zorobabel osunuy. Eliaquim ebay Abiúde osunuy. Azor ebay Eliaquim osunuy. ¹⁴ Sadoque ebay Azor osunuy. Aquim ebay Sadoque osunuy. Eliúde ebay Aquim osunuy. ¹⁵ Eleazar ebay Eliúde osunuy. Matã ebay Eleazar osunuy. Jacó ebay Matã osunuy. ¹⁶⁻¹⁷ José Maria itop osunuy. Jacó Maria itop ebay osunuy. Jesus Maria'it osunuy. Cristo i ibutet, ixé Jesus putet.

Imên o'e dak. Warara'at 14 em osodop—14 gerações osodop. Ibūrū ma Jesus tobuyū.

¹⁸ Jesus Cristo kapap. Jesus xi José wadip osunuy. Maria i ibutet osunuy. Yukreğ o'e, jewebumün awap. Deus biōğbuk o'ğu'ukreğ.

¹⁹ Yukreğ puje, José iboam itaybit o'e. Icēmat osunuy José. Maria musūsūn pin ġu osunuy ibaripyū etabun. Imēnpuye José ibu'u osunuy jewebumün. Iba'arēm suiwat ojuy.

²⁰ José bit ijop i'e pin pima, Deus ekawēn tojtjtjot'ukat ma oajēm José kay, jexeyxey bima.

— José! — io'e. — Davi diwacat ěn! Epararam ġu juy Maria eju jewebumün ãm—ewadip eju. Deus biōğbuk Xipan o'ğu'ukreğ. ²¹ I'it je'kap—ağokatkat'it'it. Ibuten Jesus i esubutetmōğ. I'it puten. Judeuyū bewi ikērēat ju'uk je'e ipiat'ajoap puxim — io'e—Deus ekawēn tojtjtjot'ukat o'e José be.

²² Soat ijop o'jebapuk. Deus o'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū be iap tağ o'jebapuk. ²³ Imên ixé o'e apēn Deus o'e iap tağ:

Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop. Ayacat yukreğ je'e. Ayacat i'it je'kap. Ağokatkan je'e. Yaypan'isuat je'it ġukap. Emanuel i ibuten je'e, i.

(Emanuel o'e Deus omuy wuyweju.)

²⁴ Jewurũḡ puje, José o'e soat Deus ekawěn to-jotjot'ukato'e cebe. Deus ekawěn taḡ José o'jewebumũn Maria eju. ²⁵ I'it kap awap, o'jepo ḡu buk ceweju. Maria'it o'subutetmōḡ Jesus i, ikap puje.

2

¹ O'kap Jesus Belém ka be, Judéia eipi be. Ğebuḡe itaybit cĩcāayũ oajěm Jerusalém ka kay. Kasopta jujuap itaybit cĩcā ip. Herodes Judeuyũ kukuk'ukat pima, oajěm ip. Kaxijěmap eipi bewi oajěm ip.

² — Poce bekicat omuy? — io'e ip. — Xeku Judeuyũ kukuk'ukan em—ixe bekicat. Kasopta ocetajojo oceka be—kaxijěmap eipi be. Tawaru ma o'jedaebapuk. Iměnpuye ocetaybit bekicat o'kap iam. Ya'ōbacaat xeku. Ocajěm ixe mubuyxi am — io'e ip. ³ Iměnpuye Herodes yaḡuybabi'ũm o'e, Jerusalém ka watwat tak.

⁴ Judeuyũ epaĩyũ kukukayũ o'tomuwā Herodes. Moisés ekawěn imutaybitbin'ukayũ dak o'tomuwā ixe. O'je'awero ip Herodes kay.

— Poce Deus emunaě je'kap? — io'e cebe ip.

⁵ — Belém ka be, Judéia eipi be — io'e ip Herodes pe. — Iměn Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat kuy tupmubararaḡ o'e—Deus ekawěntup. ⁶ Kuy o'e:

Belém ka bewi eykukukat omuyku—Judá eipi bewi. Iměnpuye iboceayũ je'e iboap ika muboḡuboḡ. Eykukukat Israel naxeḡebitbit mujujum je'e. Iměnpuye ikaboḡ je'e iboka, i.

Iměn Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat kuy tupmubararaḡ o'e—Deus ekawěntup — io'e ip.

⁷ Ğebuḡe Herodes itaybit cĩcāayũ o'tomuwā—kaxijěmap eipi bewiayũ. Iba'arěm o'tomuwā. Oajěm ip, o'tomuwā buye.

— Puju ixē kasopta o'jedaebapuk kabi be—eyeipi be? — i biğ ma o'e—Herodes o'e.

Kasopta muwēnuwēn o'e ip Herodes eju.

⁸ — Epeju Belém ka kay — Herodes o'e cebe ip. — Bekicat kudadam cīcā epeju. Tobuxik puje, ixē awēğ cuy epeyawēğmuwēn owebe, owebe ijo am, ixē mubuyxin am — Herodes o'e itaybit cīcāayū be.

Herodes pit bekicat mubuyxin ojuy ğu.

⁹⁻¹⁰ Herodes ekawēn co buje, o'jēm ip. Belém ka kay o'ju ip. Cucum pima, kasopta o'ju cewap ip. Icokcok cīcā ip o'e waram, tajojom puye. Cum. Cum. Cum. O'jedaecū. Bekicat tuk'a ase o'jedaecū.

¹¹ Oajēm ip uk'a kay. Oōm ip.

Ğebu je bekicat o'jojojo ip. Ixi eju osunuy beki-cat—Maria eju. O'jēğ'aecōğcōğ ip bekicat topabe, imubuyxin am. Jebubut mūn'a o'yadomudip'uk ip. Ibubun o'ğūm ip Maria be. Ouro o'ğūm ip. Darut'a o'yaūm ip. Tade'oatup o'tupūm ip—mirradup. Soat o'ğūm ip bekicat peam.

¹² Xet. O'jexeyxey ip, jexet pima.

— Epeyepit ğu juy Herodes kay — Deus o'e cexey bi. Imēnpuye o'jepit ip jeipi kay wara'at e dağwi ma.

¹³ Itaybit cīcāayū ijēm puje, Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk José kay—Maria itop kay. Ixet pima, jexey bi o'jebapuk. O'jekawēn José eju.

— Ecenapōn cuy Egito eipi kay — io'e José be. — Bekicat etujupa'um, ixi dak. Bomaku epesop cuy — i'e'em cebe. — Ajēm puje, epesop cuy Egito eipi be, Herodes bekicat kudadam puye. Ixē kudadam je'e yaokam — io'e José be. — Emukuyjo buje, epeju juy Egito eipi bewi — io'e Deus ekawēn tojtjt'ukat.

— Hm hm — José o'e.

¹⁴ O'jenapõn. Egito eipi kay o'ju ip. Bekicat o'tujupa'um ixima dağ, ixi dak.

¹⁵ Oajēm ip. Osodop ip Egito eipi be Herodes itait pima, osodop ip. Ce'ũ buje, o'jepit ip jeka be.

Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat cuk adi o'jekawēn kuy-
jeayũ be.

Egito eipi bewi okpot otomuwã, i juk o'e Deus, io'e.
Imēn Deus o'e. Ipot muwēnuwēn o'e. Jesus muwēnuwēn
o'e. José itait pima, Deus ja'õ mucũğ ãm o'ğũğē.

¹⁶ Wara'at e dağ itaybit cĩcãayũ epit puje, Herodes
itaybit o'e jemuğuykuku iam. Cekay ip itakoma jĩjã o'e.
Te'e ma o'e.

Kuy bima kasopta o'jedaebapuk—xepxep koato bima.
Iboam osunuy itaybit Herodes. Imēnpuye jebekitkit
o'ğuju xepxep koatoayũ yaokam, pũğ koatoayũ dak
yaokam. Kap'isuat tak ip o'yaokaka.

O'ğuju Belém ka be—Belém ka tēğ ma dak. ¹⁷ Imēn Deus
tak o'ğũğē. Ja'õ mucũğ ãm o'ğũğē. Jeremias kuyje imēn
kawēnwēn o'e Deus a'õ dağ.

¹⁸ Kuyje Jeremias o'e:

Raquel o'ya'ĩjojo ip—Rama ka beacat. O'tõtõn cĩcã
Raquel ya'õberen. Iğuycũğ cĩcã o'e ixe. Iba'ore
iboceayũ be Raquel mucok am. Bekitkit'ũm'ũm kay
o'tõtõn. O'tõtõn jenaxeğebitbit oe'ũ'ũ buye, o'ğuy'ũm
puye, i juk o'e Jeremias Deus a'õ dağ.

¹⁹ Herodes e'ũ buje, Deus ekawēn tojtjot'ukat waram
o'jebapuk José kay. Ixet pima jexey bi o'jebapuk. Egito
eipi be o'jebapuk.

²⁰ O'jekawēn José eju.

— Kuy oe'ũ ip—bekicat aoka pinayũ — io'e cebe. —
Bekicat etujowat, ixi dak. Israel eipi kay epeju juy — io'e
José be.

— Hm hm — José o'e.

²¹ Aripit. O'jepit Israel eipi kay. Bekicat o'tujupit, ixi dak. O'jepit ip. ²² Imēnpit iparara o'e José Herodes ipot puxim—Arquelau buxim. Judéia eipi kukukan o'e Herodes'üm tieğ Arquelau. José iboam itaybit pima, iparara o'e Judéia eipi be jajēm am. Galiléia eipi be o'ju ip José jeparara pibun. O'ju ip, waram ma jexeyxey buye.

— Eğuy ġu juy Judéia eipi be — Deus o'e José be, jexeyxey bima.

²³ Oajēm ip Nazaré ka kay. Osodop ip Nazaré ka be, Judéia eipi be. Imēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū juk o'e ip bekicat muwēnuwēn pima.

Nazaré ka wat je'bapuk xeku, i.

Soat ma apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e iap tağ o'jebapuk. Imēnpit soat etabun xipat'üm cícã osodop ip—Nazaré ka wat.

3

¹ Ğebujeat kabia João Batista o'ju. Judéia eipi be o'ju—Jordãodi be—uk'a'ūmat pe. O'ju, Jesus Nazaré ka be bima. Ipi juacat mutaybitbin oeku ixex João.

² — Epeyepere juy ikērēat muğēğēap. Deus soat kukanap kabia jajēm dao ma. Deus a'ōbi ijoceyū muju am jajēm — io'e ipi juacat pe.

³⁻⁴ Camelodap muğēğē osunuy João doti. Jekpumūnpu dak ixex muğēğē osunuy. Ixat osunuy arobidadek puximat, eit koğūnpi dağ tak.

Kuyje Isaías ixex João muwēnuwēn o'e Deus a'ōbi Israel naxeğebit pe.

Ağokatkat jewāwāwām uk'a'ūmat pe, i. Imēn jewāwām:

“Soat e juy epesuemukacūğ wuykukukat ajēm ām,” i.

“Ie juy epesuemudim ceku am,” i, io'e.

Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup.

⁵ Ğebuje isu ma Jerusalém ka watwat o'ju ip João kay. O'ju João ekawën a'ijo am. Soat Jordãodi wābu korerenayū dak o'ju, Judéia eipi becat tak. ⁶ Soat ip o'jewemubatatisasan Jordãodi be. O'jewemubatisasan João be. O'ğubatisasan ixé João.

— Deus etabun ikêrêat kuğ oceju. Imēnpit ikêrêat epere pin oce'e. Imēnpuye ocemubatisasan cuy ece — io'e ip João be.

Ijop ekawën muwēnuwēnayū o'ğubatisasan João. ⁷ Fariseuyū cucum o'e ip jewemubatisasan Jordãodi be. Saduceuyū dak cucum o'e ip.

João o'jekawën cebe ip—Fariseuyū be, Saduceuyū be dak.

— Deus xewi eyenapōn pin, eykay itakoma buye. Eyenapōn pin ikêrêat ipi cīcāat puxixim. Abu jeymukūyjo eyenapōn ām? — io'e. — Puybu'it'it buxim eyju. Wuye'ūap mubapukatpu buxim eyju — io'e. — Apēn puybu o'jenapōn wuykat pewi wuykat mupik pima, imēn tak eyenapōn pin Deus o'supi'ajoiat pewi — io'e. ⁸ — Cūğ ma juy epeku soat etabun. Ikêrêat cuy epeyepere — io'e. Imēn soat itaybit e'em iğuycūğ cīcā ip ikêrêat e'e buye iam, ğasū cūğ ma je'ku ip iam tak.

⁹ — Tūibe Deus ipiat supi'ajoat ğu wuywebe, wuyju Abraão naxeğebitbit puye iān purut eyju e'em — io'e João cebe ip. — Cedağ ğu eyju jewağuydadam. Iba'ore ğu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxeğebitbiyūm, jekay kūyjobitayūm — io'e. ¹⁰ — Ğaxīn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ūmat'ip takat am, yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak ğaxīn ma ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be, eywebe — João o'e.

¹¹ — Wara'acat omuyku onomuju. Ixe obodi ma ya'ōbuyxi. Soat podi ma ya'ōbaca. Ōn pit ajo peğap ğu cebeam? Cedağ ğu kuka oce ixé a'ōbuywatwat'ukan,

oboğ ğu buye. Õn ma eyrubatisasan idibi be. Ixe bit Deus biõğbuk ğuõm eywebe, ya'õ dağ eyeku am. Apẽn daxe be taixee mupik, imẽn tak Deus biõğbuk pe ikẽreat ğuy'ũ. ¹² Wuyju taixee xikxiğ tumũntata mujẽm ãm taixee bewi. Tumũntata muxipanpan wuyju tamũn'a be. Taixee mupikpiğ daxe be. Imẽnpuxim Deus kũyjobicayũ muwajejẽm kũyjobit'ũmayu xewi. Kũyjobicayũ ixexeedop soat em. Kũyjobit'ũmayũ bit soat em ipiat supi'ajojo — João o'e cebe ip—Fariseuyũ be, Saduceuyũ be dak.

¹³ Jesus oajẽm Jordãodi be, ixejemubatisaan João be. João bit ibu'u o'e Jesus mubatisasan.

¹⁴ — Okay du ejut? — João o'e Jesus pe. — Õn ğu bit. Ën acã juy ece omubatisan — io'e João Jesus pe.

¹⁵ — Ğasũ ma — io'e João be. — Omubatisasan cuy ece. Imẽn cuy ace, cũğ ma wuyeku am Deus etabun.

— Xipacat — João o'e.

O'ğubatisan.

¹⁶ Idibi bewi o'jeu Jesus. Kabi ma o'jekoce. Pukaso jo'iat o'jojoo pupum—Ibiõğbuk xipacat. Jesus kay oajẽm. Oõm Ibiõğbuk xipacat cebe—Jesus pe.

¹⁷ Ğebu je Deus o'jekawẽn kabi bewi.

— Ite okpot—wemukupinput — io'e. — Soat em ocokcok cĩcã cekay — Deus o'e.

4

¹ Ğaxĩn ma Ibiõğbuk xipacat Jesus o'tujowat uk'a'ũmat pe. O'tujowat, ibiõğbuk kẽrẽayũ kukukat pe ibuyxijo am.

² Uk'a'ũmat pe osunuy Jesus ade kabia—40 kabia. 40 ixima dak osunuy. Jekõnkõn ğu osunuy. Repi'ajojom cĩcã osunuy.

³ Ibiõğbuk kẽrẽayũ kukukat oajẽm Jesus kay.

— Jesus — io'e. — Deus ipot ãn pima, a'õbi ma wita'a juy eyamuwexat pã'o'am, ere jĩjã buye — io'e.

4 — Ap! — io'e. — Iměn e'em Deus ekawëntup:

Wuyetabẽğ wuyxat o'om puye ġu—Deus wuymutaicin puye, i. Wuyju jekukum, Deus a'õbuyxi buye acã, i — io'e Jesus.

5 Ğebuje ibiõğbuk kěrēayũ kukukat Jesus o'tujowat Jerusalém ka be, Deus a'õbi ika xipacatka be.

Deus eju kawēnwēnap'a kay oajēm ip—yaboğat'a kay. O'jeu ibo uk'a jeje. Uk'a yaberenat'a o'yadop. O'jomõğ ibo uk'abi jeje.

6 — Ęn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e. — Iměn e'em Deus ekawëntup:

Deus ekawēn tojtjot'ukayũ ġuju xipan ekuk am, i. Ixeyũ jeak ekay wita'a be ei mucakcakap puxim, i — io'e.

— Iměn e'em Deus ekawëntup — io'e Satanás. — Deus ekawëntup tomuju ecewemuy'at — io'e.

7 — Ap! — io'e Jesus.

“Cēm paxi Deus ja'õ dağ e'em?” i'ũmğju juy epe'e, i — io'e Jesus.

— Iměn tak e'em Deus ekawëntup — io'e Jesus.

8-9 Ğebuje ibiõğbuk kěrēayũ kukukat Jesus o'tujowat co'a kay—yaberenat'a kay.

Ibocewi soat o'ğubapuk Jesus pe. Jebacaap, ipi juacat, ipi juacat muju'ukayũ; soat ip o'jojojo. Idip cĩcã ma osodop ip. Ixe biõğbuk kěrēat kukukat ja'õbuyxi ojuy Jesus pe. Imēnpuye ixē o'e Jesus pe:

— Soat kuka ijop o'ğũm ewebe, owap ěn a'ecũğcũğ puje, omubuyxin puje dak — io'e.

10 — Ap! — io'e Jesus. — Ecenapõn oxewi, Satanás! Deus ekawëntup e'em:

“Xipat ěn” i juy epe'e Deus pe acã, i. Deus a'õ kay acã epesop kũyjobin—eykukukat a'õ kay, i — Jesus o'e.

¹¹ Imēneju o'jenapōn ibiōḡbuk kērēayū kukukat Jesus xewi. Deus ekawēn tojotjot'ukayū oajēm ip Jesus buywat am ḡebuḡe bit.

¹² Itaybicayū Jesus pe o'ḡuwēn ip João omuy daomūn-mūnap'a be iam. Imuwēn puḡe, o'ju Galiléia eipi be Jesus.

¹³ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Nazaré ka bewi o'ju. Oajēm. Osunuy Cafarnaum ka be iodi xe—Galiléiadi xe. Zebulom eipi be osunuy, Naftali eipi be dak.

¹⁴ Kuyje Isaías juk o'e Deus a'ōbi:

¹⁵ Judeu'ūmayū kabiaat cīcāat o'jojjo ip—yoboḡat. Jeipi be o'jojjo ip—Galiléia watwat, iodi wābu watwat, Jordāodi winabuat ka watwat tak. Zebulom watwat o'jojjo ip, Naftali watwat tak. ¹⁶ Kabiokboḡ pe kaxikxik'iaiyū kabiaat o'jojjo. Kabiaat cīcāat oajēm kuy je'ū ojuyayū kay, i juk o'e Isaías.

O'jekawēn kuyjeayū be.

¹⁷ Ibocewi Jesus kawēnwēn o'e adeayū be.

Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere! Eyḡuycūḡ cuy epesop, ikērēat kuḡ puye. Deus soat kukanap kabia jajēm dao ma—kabi beat soat kukanap — io'e.

Imēn soat em kawēnwēn o'e Jesus.

¹⁸ Pūḡ kabia Jesus Pedro o'jojjo, André dak. André Pedro kitpit osunuy. Pedro butet osunuy Simão Pedro i. Ixeyū o'jojjo Jesus. Xīḡxīḡ'i bima Galiléiadi wābu be o'jojjo. Axima bubuap xikxiḡ ip o'e iodi be, axima bubu'ukayū osodop ip puye.

¹⁹ — Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus cebe ip. — Axima bubu'ukayūm cuk adi epesop. Iḡasū kawēn idipat epeḡuwēnuwēn ijodiat pe imutabun ip okay — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ Axima bubuap o'suiwat ip dao ma.

O'ju ip Jesus kay, ceweju jekuku am.

²¹ Jesus wara'acayũ o'jojojo—xepxepayũ—Tiago, João dak. O'jojojo, ibocewi cucum pima. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyũ osodop ip. Kobe be osodop ip Zebedeu eju. Axima bubuap muwaketken o'e ip.

— Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus o'e Zebedeu ipotpoyũ be.

²² Kobe o'suiwat ip, jebay dak. O'suiwat ip cekobe be.

O'ju ip Jesus kay. Dao ma o'ju ip, Jesus eju jekuku am.

²³ O'ju Jesus soat tağ—Galiléia eipi dağ. Adeayũ mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat muwēnuwēn o'e adeayũ be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. Iwātaxipipiyũ o'ğ'u'ada'ada. Ibaca'ũmayũ mubacacan o'e Jesus.

²⁴ Imēneju itaybicayũ Jesus awēğ o'ğuwēnuwēn. Soat Síria eipi beacat o'jekũyjojo. Soat iwātaxipipiyũ: ipi kuğayũ, ibiōğbuk kērēat kuğayũ, yağuybabi'ũm'ukayũ, ijebit e'ũat puximayũ; soat ip o'tujowat Jesus kay. Soat ip o'ğ'u'ada. ²⁵ Adeayũ o'ju ip Jesus tomuju—ade jĵã. Galiléia eipi bewiyũ, Dez Cidades ka bewiyũ, Jerusalém ka bewiyũ, Judéia eipi bewiyũ, Jordãodi winabu wiayũ; soat ip o'ju Jesus tomuju.

5

¹ Adeayũ jojom pima, o'ju Jesus, ade jĵã ip puye. Co'a kay o'ju. O'jeu co'a dağ. Oabik iboce. Cebekitkit oajēm Jesus kay—ceweju etaybitbinayũ.

² Ğejuje o'jekawēn jebekitkit pe. Imutaybitbin o'e Jesus.

³ — Iccokcok okay itabutpinayũ, jetaybicap puye — io'e Jesus. — Itaybit ip Deus oce mubacanicun pima acã, Deus a'õ dağ oceku iam. Iccokcok ip, soat em Deus xe jeedop puye.

⁴ — Waayũ dak icokcok ip — Jesus o'e. — “Epetõtõn ġu juy epesop,” Deus waayũ be e'em. Iměnpuye icokcok cĩcã je'e ip — io'e Jesus.

⁵ — Icocokk ya'õkadidim warara'cat kukayũ. Xipacat je'jat ip Deus xewi—apěn Deus o'e'e iap taġ.

⁶ — Icocokk cĩcã jeedop ip—Deus xe cũġ cĩcãayũ. Apěn idibi kay wuyju, wuybipuruk pima, iměn tak Deus bikuyap kay ixeyũ dak jajěm. Apěn puybit kay dak wuyrere bima, iměn tak Deus bikuyap taġ jeku pin ip. Iměnpuye Deus ibikuyap je'ġũm cebe ip—cũġ cĩcãayũ be. Icũġ cĩcã e'em ip — io'e Jesus.

⁷ — Icocokk cĩcã jeedop wara'acat kay itabotaidabotbo-cayũ — io'e. — Deus tak itabotaidabotbot jeenuy cekay ip — io'e Jesus.

⁸ — Icocokk cĩcã jeedop ip—yaġuy'isuayũ. Deus cocom jeedop ip — io'e Jesus.

⁹ — Icocokk itakomaat mudinudin'ukayũ. Jekpotpoyũ buxim Deus tak jukuk ip — io'e Jesus.

¹⁰ — Icocokk cĩcã jeedop ip—Deus bikuyap taġ jekuku'ukayũ. Ipiat ajojom ip, Deus bikuyap taġ jekukum puye. Iměnpit soat em Deus xe jeedop ip — io'e.

¹¹ — Okay eyetabut puye, adeayũ itakoma jeedop eykay. Iměnpit eycokcoġ ma epesop — io'e cebe ip. — Eycokcoġ ma epesop, eymuymuy ip pima, xipat'ũm eykuk ip pima dak, eyawěġ mukěrěrěrěm ip pima dak. Eycokcoġ ma epesop itakomaayũ iměn jeykuk, okay eyetabut puye — Jesus o'e. ¹² Iměn tak kuyjeayũ Deus ekawěn muwěnuwěn'ukayũ xipan ġu o'jukuk ip. Eycokcoġ cĩcã epesop. Kabi be bit, Deus xe bit, ade kuġ epesop—idipat kuġ — io'e Jesus.

¹³ O'jekawěn jebekitkit pe. Wuymutaybinap muwěnuwěn o'e Jesus—iměnpuximap ekawěn.

— Ipi juacat pima eyju, kawta buxim epesop — io'e. — Kawta tayu buye, xipat cīcā. Imēnpit takō'ōm puje, xipat ġu kuka. Te'e ma kuka atakuk. Apēḡām tak takuḡ kuka acesop? Taxik am acā. Taxik puje, tamucakucaḡ kuka wuyju — io'e Jesus.

Imēnpuximap kawēnuwēn o'e Jesus. Kawta wuyxat mukun. I'o pin wwuyju, wuyxat pe kawta opop puye. Imēnpuxim Jesus kay itabucayū ekukuap cuy ipi juacat mudim. Jekuku ojuy ipi juacat Deus a'ō daḡ, Jesus kay itabucayū ekukuap jojo buye.

Tayu'ūm pima bit, xipat ġu kuka kawta. Acetaxik kuka, tamucak am. Imēnpuxim tak cebekitkit Jesus kay itabut'ūm'ūm jekukum pima bit, xipat ġu kuka, ipi juacat mudim'ūm kuka buye.

¹⁴⁻¹⁶ Ipi juacat etabixe kabiahamat puximayū epesop — io'e Jesus. — Xipan eyekukuap cocom pima ip, Deus awēḡ mubuyxin jeedop ip—wuyebay awēḡ—kabi beat awēḡ — io'e Jesus. — Apēn e daḡ wuyjojo but, kabiaham pima; imēnpuxim Deus awēḡ buxin put warara'acayū, xipan eyju jekukum pima — io'e Jesus.

— Ipi juacat eyju bima, kabiaat puxim epesop — io'e. — Aḡokaxiri co'a be wuysukamuy bima, ika ba'arēm ġu o'sukadop. Ikamunēm pa'ore. Kuy bi ma ikabapuk soat pe, co'a jeje buye — io'e. — Eyju dak iba'arēm ġu epesop, xipan epekuku bima. Soat pe eyekukuap je'bapuk. Imēn ipi juacat pe kabiaat puxim eyju, itaybit ip puye ajo xipat Deus xe iam, eyekukuap cocom ip pima — io'e.

— Lamparina musop puje, ico diotpe ġu ajomuy. Uk'a be acejomōḡ imūn ceje. Um ma ajomuy kabia i'e am soat uk'a beat kay, soat ijo but am.

¹⁷ O'jekawēn Jesus jebekitkit pe.

— Epeyewağuy ğu juy “Osodot teku Moisés ekawên mu'üm âm, Deus ekawên muwênuwên'ukat imutaybitbinap mu'üm âm tak” i. Imêğâm ğu ojot. Ojot ma imutaybit am apên ape iboap ekawên osodop iam — io'e Jesus. ¹⁸ — Moisés ekawên i'üm pa'ore cebe ip. Soat Deus o'e iap tağ je'bapuk — io'e Jesus. — Kabi oi'üm kuka, ipi dak. Deus ekawên pit i'üm ğu. Pũğ a'õ dak ka'üma ma i'üm. Soat epa'ümap jajêm. Iboap ekawên tak jeedop—Moisés ekawên. Iboap kay ğebum cuy epesop — io'e.

¹⁹ — Imênpit pũğpũğ Moisés ekawên kay ğu. Küyjobit ğu ip Moisés ekawên kay. Warara'acayü mutaybitbin ip küyjobit'üm âm Moisés ekawên kay. Kabi be bima, Deus xe bima, “Teku Deus a'õ kaysü â. Xipatput acã teku,” i je'e soat küyjobit'ümayü be.

— Pũğpũğ ma Moisés ekawên kay jījã. Küyjobit cıcã ip. Warara'acayü mutaybitbin ip küyjobit am Moisés ekawên kay. Kabi be bima, Deus xe bima, “Teku Deus a'õ kay jījãat. Xipacat teku,” i je'e soat küyjobicayü be.

²⁰ — Oğuwên eywebe: Deus bikuyap tağ eyeku bimap acã, eywebe ajêm put Deus kay. Fariseuyü bodi ma Deus bikuyap tağ eyeku'üm pima, Deus xe ğu epesop soat em—Moisés ekawên imutaybitbin'ukayü bodi ma dak — io'e Jesus.

²¹ — Eyju juk epeya'įjojo apên Moisés o'e iam.

Epeyaoka ğu juy. Pũğ em tak ka'üma. Wara'at o'yaokaiat epetujowat cuy ibimãmãat ekawên coco'ukat pe, i — Jesus o'e.

²² — Őn pit e'em eywebe: Soat cuy epetujowat ibimãmãat ekawên coco'ukat kay—jewağo kay itakomaayü. Iboce ipiat supi'ajoat itakomaat pe. “Ka'ümaat ma ên,” i'e'e'ukat pe bit itakomaat podi ma ipiat supi'ajoat ibimãmãat ekawên coco'ukayü kukukat a'õ dağ. “Akpi-

dapi,” i'e'e'ukat pit daxaboğ kay je'ju—ipiat'ajoat ka kay — io'e.

²³⁻²⁴ — Imēneju eykitpit epeğudin cuy, eykay itakoma bima. Iūmūmap epesuiwat Deus eju kawēnwēnap'a be. Ajo epetojot imōğ ām Deus etabixeat'a be, ijop epesuiwat. Epeju juy eykitpit kay, imudin am — io'e Jesus. — Epeju juy, juk epeōm ma'ğu Deus tuk'a be. Epeju juy, eyju ğebum puye “Okitpit itakoma okay,” i — io'e Jesus.

— Eykitpit mudin puje acā, epeyepit iūmūmap ūm ām Deus pe — io'e Jesus.

²⁵ — Eybure eymuymuy bima, eyweroap teida'ūm pima, dao ma juy epeğudin eybure. Xipan epeyekawēn — io'e Jesus. — Cucum pima ibimāmāat ekawēn coco'ukayū kay, xipan epeyekawēn cebe — io'e. — Imēn eye-kawēn'ūm pima, imudin'ūm pima, eymuymuyat eydu-jowan ibimāmāat ekawēn coco'ukayū xe. Ixeyū eydu-jowan daomūnmūnap'a kukat kay, eymōğ ām daomūnmūnap'a be. Eyenapōn pa'ore kuka epe'e ibocewi bit — io'e. ²⁶ — Icēmān ōn e'em eywebe. Daomūnmūnap'a be epesop soat em. Soat ğu eyeweroap teida'ūm pima, jeymujēm ğu ip daomūnmūnap'a bewi — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ — Moisés o'jekawēn kuyjeacat pe — Jesus o'e.

Ecepo ğu juy wara'at ayacat eju—etayxi eju acā. Aoyū dak jepo ğu juy ip wara'at ağokatkat eju—jktop eju acā, i — io'e.

— Eyetaybit iboam — io'e Jesus. ²⁸ — Imēnpit ōn e'em eywebe: Ayacat kay ağ pima eyju, dabi'o pin pima dak, kuy ceweju jepo iap co'i epe'e. Eyağuy be ma kuy ibapuk ayacat kay — io'e Jesus. ²⁹ — Imēnpuye epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyba'at kadiata'ūm pima bit purut, kuka ikērēat epeğugē. Imēn ikērēat epeğugē ğu ipiat'ajoap puxixim — io'e—Jesus o'e.

Imñen Jesus o'e, Jesus xe wuyta wuybikuyap puxim. Wuybikuyap pewi wuyju ikērēat kay bima, iboap ibikuyap tağ jekukum ġu juy acesop. Puğ ěm tak ka'ūma.

³⁰ — Epeyepere juy ikērēat muğēğēap tak — io'e Jesus. — Eyba'at kadiatpu'ūm pima bit purut, kuka eybum ikērēat epeğujurūğ. Imñen ikērēat epeğūğē ġu, ipiat'ajoap puxixim — io'e Jesus.

Imñen Jesus o'e, Jesus xe wuyba wuye'eap puxim. Wuye'eap pewi wuyju ikērēat mubapuk pima, iboap e'eap tağ jekukum ġu juy acesop. Jepere juy wuyju.

³¹ — Moisés o'jekawēn waram kuyjeacat pe.

Ağokatkat jetayxi epere pin pima, otayxim ġu ěn ġasū bit iaptup cuy tupūm cebe. Imñen cuy etupūm cebe, cepere am, i — Jesus o'e.

³² — Őn pit e'em eywebe: Ağokatkat jetayxi epere buje, jetayxi wara'at eju o'jepo ġun ma'ġu, ixe ağokatkat ikērēat kuğ Deus xe. Ixe ayacat waram jewebumūn puje, ikērēat kuğ Deus xe, itop ikērēat o'ğūğē buye. Wara'at ağokatkat tak ixe ayacat eju jewebumūn puje, ikērēat kuğ Deus xe — io'e Jesus.

³³ — Moisés o'jekawēn.

Icēmān cuy epe'e. Eybu'um ġu juy eytabucap kay epe-sop. Eya'ō dağ cuy epeku soat em. Eya'ō kay juy epe-sop—ajo imuğēap ojuy iap kay. Kuy juk epeyekawēn Deus pe: 'Wa'ō kay'ūm pima, ipiat osupi'ajoat owebe,' i juk epe'e. Imñeju eya'ō kay juy epe-sop, i — io'e Jesus.

³⁴ — Őn pit e'em eywebe: Eytatabucap epe'e bima, epeyekawēn ġu juy Deus pe: "Wa'ō kay'ūm pima, ipiat osupi'ajoat owebe," i ġu juy epe'e. Pūğ em tak ka'ūma — io'e Jesus. — "Etabit icēmān kabi kake. Imñenpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe," i'ūmġu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imñen epe'e bima, "Etabit icēmān Deus kake," i bima bit purut ka epe'e, kabi Deus abikbikap

puxim puye. Iměn pima pit purut ka epe'e, Deus kabi be omuyiat puye.

³⁵ — “Etaybit icēmān ipi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe,” i' ūmḡu dak cuy epe'e warara'acat pe. Iměn epe'e bima, “Etaybit icēmān ipi o'ḡuḡēiat kake,” i bima bit purut ka epe'e, ipi Deus imūnka buxim puye. Iměn pima bit purut ka epe'e, Deus ipi o'ḡuḡē buye.

— “Etaybit icēmān Jerusalém ka kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe,” i dak ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Iměn epe'e bima, “Etaybit icēmān Jerusalém ka watwat kukukat kake,” i bima bit purut ka epe'e, Deus Jerusalém ka watwat kukukat cīcāat puye.

— Imēneju epe'e ḡu juy soat pe. Pūḡ em tak ka'ūma. Soat kake ip, Deus a'ōbiat ebapukpukap puye.

³⁶ — “Etaybit icēmān wa'a kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe,” i dak ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Iměn ḡu juy epe'e, eywebe iba'ore buye yaypan'isuat waram ebapuk am, yaypan cīcā buje; eywebe iba'ore buye dak yaypan cīcā ebapuk am, yaypan'isuat pima — io'e Jesus.

³⁷ — I juy epe'e, “Icēmān,” i. I dak epe'e, “Ka'ūma,” i. Iměn acā epeyekawēn cuy, ibiōḡbuk kērēayū kukukat pewi beku wara'at ekawēn ajēmjēm puye—dapxi iap ekawēn ajēmjēm puye — io'e.

³⁸ — Moisés cuk o'jekawēn.

Aḡokatkat ta'ūm pima, eyju dak wara'at epesutamu'ūm, i. Agokatkat tūy'uk puje, wara'at tak epetūy'uk cuy, i — io'e Jesus.

³⁹ — Ōn pit e'em eywebe: Ikērēm eykukayū eyba'at kadi eydopaoka buje ip, wara'at kadi koreren epe'e eydopa, wara'at kadi eydopaoka am — io'e Jesus. — Ikērēm ḡu juy ip epejukuk — io'e. ⁴⁰ — Eyekamixa kay ip pima, ibimāmāayū kay eydujowan pima, epeḡum cuy cebe ip.

Eyekabek tak epeḡũm — io'e Jesus. ⁴¹ — Wara'at ka bewiat sorara a'õbi pũḡ kilometroat taḡ jebubut eymudujowan puje, epeyetujowat cuy xepxep kilometroat taḡ.

⁴² — Eyxewi iojuy buje, epeḡũm cuy cebe. Eyweju o'jekawẽn pima: “Eybubut epeḡũm cuy owebe darem. Waram iũmũm eywebe ma,” i; darem cuy epeḡũm cebe — io'e Jesus.

⁴³ — Kuyje Moisés o'jekawẽn.

Eyduk'a xeayũ xipan epejukuk, i. Eykay itakomaayũ bit xipan ḡu juy epejukuk, i — io'e Jesus.

⁴⁴ — Ḡasũ oce eywebe: Eykay itakomaayũ xipan cuy epejukuk. Xipan ḡu eykukayũ beam cuy epeyekawẽn Deus eju — io'e Jesus. — “On odin ip cekay,” i juy epe'e, kawẽnwẽn pima Deus pe.

⁴⁵ — Imẽn jekukum pima, kabi beat ipotpoyũm epe'e. Soat peam Deus kaxi o'ḡuju kabi be—xipacayũ beam, xipat'ũmayũ beam tak — io'e Jesus. — Soat peam tak Deus muba'at o'ḡuju ipi kay—icũḡat peam, cũḡ'ũmat peam tak — io'e. ⁴⁶ — Eykayayũ acã ikukpin eyxe bima, imẽn xipat Deus xe du? Ka'ũma. Apẽnpuye Deus a'õbi xipacat ũmap wiwim eyju? Jeyipi iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayũ imẽn tak ixeyũ xe jekayayũ ikukpin jekuku ip—eyxe cekay'ũm cĩcãayũ imẽn jekuku ip. Eykay'ũmayũ dak xipan cuy epejukuk — io'e Jesus. ⁴⁷ — Eybureyũ eju acã eyekawẽn puje, ajo ḡu e'em cĩcã eyju. Imẽn tak Deus kay itabut'ũmayũ jekuku ip.

⁴⁸ — Wuyebay xipat cĩcãat soat em. Ixe buxim cuy epesop—wuyebay icẽmat puxim cuy epesop—kabi beat puxim — io'e Jesus.

6

¹ O'jekawẽn Jesus jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus. — Wara'acayũ be eyjojoap puxim ġu cũġ ma epekuku — io'e. — Imēn cuy epeġuġē ġu ixeyũ be eyjojoap puxim. Imēn epeġuġē bima, Deus xewi ka'ũmġu jeyjat, eye'eap puye. Ixe kabi beat xewi ka'ũmġu epejat — io'e ya'ĩjojo'ukayũ be. ² — Imēnpuye ibubutbet'ũmat kay eyetabotaidabotbot pima, cebe eyebutbut'in ũmũm pima, eyawēġ epeyawēġmupōġpōġ ġu juy — Jesus o'e. — Eymuġuykuku'ukayũ jawēġ mupōġpōġ ojuy ip imēn ma. Deus uk'a be jawēġ mupōġpōġ ip, e daġ tak. Jebureyũ ekawēn kay jĩjã ip, “Xipat cĩcãat ěn,” i bima cebe ip. Iboap ekawēn kay jĩjã ip. Icēmãn oce eywebe. Jebikuyap taġ je'jat ip. Imēnpit ka'ũma ma je'jat Deus xewi — io'e Jesus ya'ĩjojo'ukayũ be.

³ — Eyju bit ibubutbet'ũmat pe iũmũm pimap, iba'arēm ma juy epeġũm, jebure jĩjãat cuy itaybit ġu iũm ãm je'e — io'e cebe ip. ⁴ — Iba'arēm iũmũm pima eyju, ixē kabi beat o'jojojo—wuyebay. Xipacat je'ġũm eywebe. “Xipat ěn oxe,” Deus e'em eywebe — io'e Jesus.

⁵ — Eyju bit warara'acat muġuykuku'ukat puxim ġu juy epesop. Soat etabutpe ip kawēn pin Deus eju. Deus eju kawēnwēnap'a be kawēn pin ip soat etabutpe—uk'a ukpibubu daġ tak. Warara'acat pe jejojoan acã ip kawēnwēn Deus eju. Warara'acat kawēn ãm ojuy ip. “Xipat ip. Deus kay jĩjã ip,” i. Warara'acat o'jewaġuy cebe ip ojuy ip. Wararaãcat ijojom ip iap acã je'jat ip. Deus xewi bit ka'ũma ma je'jat ip.

⁶ — Eyju bit eyduk'a be juy epeõm, Deus eju kawēn ãm — Jesus o'e cebe ip. — Eyduk'a exĩntabi juy epetomudip, warara'acat pe eyjojoap puxim. Epetomudip, kawēn ãm kabi beat eju—ijo ba'oreat eju—wuyebay eju. Deus imēn eyjojo. Xipacat je'ġũm eywebe. “Xipat ěn oxe,” i'e'em tak eywebe — io'e Jesus cebe ip. ⁷ — Deus eju kawēnwēn

pima, eyejoojuyap ade em ġu juy epeyekawën — io'e. — Imën Judeu'ūmayū o'jekawën ip Deus baroyū be. Tūybe ocekawën kay ya'ġjojo je'e oceju ade ma kawënwën puye iān je'e ip. ⁸ — Eyju bit ka'ūma. Imën epeyekawën ġu juy Deus eju. Deus eyebay buxim. Kabi beat tekū. Eyekawën awap, itaybit ajo-kuġ ġu eyju iam — io'e.

⁹ — Imën cuy epe'e, Deus eju kawënwën pima: “Bay!” i juy epe'e kabi beat pe. “Soat cuy ibuyxin ebutet kuġ jeenuy,” i. ¹⁰ “Ġaxīn ma juy soat kukukan eġuy,” i dak. “Soat kukukan eġuy bima, ipi juacat cuy jekukum jeedop ip ebikuyap taġ apën kabi beacat cucum ip ebikuyap taġ,” i. ¹¹ “Ġasū ocexan cuy eġūm ocewebe,” i. ¹² “Apën oceju ġebum ġu apën warara'acayū be juk adi warēmtaġ oceuk iap kay; imën tak ġebum ġu juy eġuy apën cuk adi ikērēat oceġujurūġrūġ iap kay,” i dak. ¹³ “Oca'ō mubacanucan cuy eġuy ocewebe ikērēat mujurūġap puxim. Ikērēat tak eju'uk cuy ocewebewi,” i dak cuy epe'e — io'e Jesus.

— Imën ma juy epe'e Deus eju kawënwën pima — io'e. ¹⁴ — Eyju ġebum'ūm pima apën warara'acayū be juk adi ikērēm eykuk iap kay; ikērēat epeġujurūġrūġ cīcā ma'ġu, Deus tak jeġebu ġu apën juk adi ikērēat epeġuġġġ iap kay. Kabi beat jeġebu ġu—wuyebay — io'e. ¹⁵ — Eyju ġebum pima bit apën warara'acayū be juk adi ikērēm eykuk iap kay, Deus tak jeġebu apën juk adi ikērēat epeġuġġġ iap kay. Wuyebay xeku — io'e Jesus.

¹⁶ — Deus kay ġebumap kay jekōnkōn'ūm pima eyju, eyġuycūġcūġ ġu juy epesop. Eymuġuykuku'ukayū iġuy-cūġcūġ oekuku ip, Deus kay ġebumap kay jekōnkōn'ūm pima ip. Iġuycūġcūġ oekuku ip, soat itaybit ojuy, “Teku Deus kay ġebumap kay jekōnkōn ġu iam. Jebureyū juk o'jekawën ip. “Deus kay jījāat tekū,” i. Imēnpuye

jebikuyap taḡ cuk o'jat ip—soat ma. Iboap kay ḡebum cuy eyju — io'e Jesus. ¹⁷ — Eyju bit Deus kay ḡebumap kay jekōnkōn'ūm pima, epeywedopawuywuy juy. Epeywedapmusem cuy dak — io'e. ¹⁸ — Imēn wara'acayū itaybit ḡu ip teku jekōnkōn ḡu iam. Deus acã je'e itaybit iba'arēm jekōnkōn ḡu teku iam. Ijo ba'oreat acã itaybit. Xipacat je'ḡūm eywebe. “Xipat ēn oxē,” i dak e'em Deus eywebe — io'e Jesus.

¹⁹ O'jekawēn jebekitkit pe.

— Eywebeam ade bubut epeḡuxipan ḡu juy epesop — Jesus o'e. — Ijoce imuxipan ḡu juy. Ijoce kopi'i eybubut jo'o. Hi'ep eybubut iokok an e'em Ibukurukat eyduk'a be ōm'ōm eybubut tujupa'um am — io'e. ²⁰ — Kabi be bit Deus xe epesop soat em. Eycokcok cīcã epesop. Kopi'i kake ḡu Deus xe. Hi'ep kake ḡu dak. Ibukurukayū kake ḡu dak — io'e. ²¹ — Eybubut ijodi bima soat em ḡebum epesop eybubut kay. Kabi be eyḡuy pin pima bit, ḡebum epesop kabi beat kay. Imēnpuye eycōkcōk cīcã epesop Deus xe soat em — io'e Jesus.

²² — Wuyeta kabiaap puxim. Wuyjebit peam ixē kabi-aap. Wuyetadip pima soat ijo but wuywebe. Kabia daḡ ajeku. Soat ijobucap wuyekukuap puxim—Deus xe cūḡ ma wuyekukuap puxim. ²³ — Wuyetakērē bima bit, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok taḡ ajeku. Kabiok taḡ jekukuap ikērēat mujurūḡrūḡap puxim. Imēnpuye kabiaap kabiok e'em pima, kabiok cīcã e'em wuywebeam. Ikērēat mujurūḡrūḡ cīcã wuyjuyū.

²⁴ — Pūḡ'a be, uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayū beam kapik am. Kariwawayū wara'at taḡtaḡ-taḡ e'em pima, itakoma kuka o'e pūḡ kay, jekariwa kay, wara'at jekariwa ikuk pin cīcã bima. Kūyjobit kuka o'e pūḡ a'ō kay, wara'at a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Imēnpuxim dinheiro kay jījã bima, Deus kay jījã ḡu epe'e — io'e Jesus.

²⁵ — Imēnpuye oḡuwēn eywebe: Eyaḡuy'ūm ḡu juy epesop eybut kay — Jesus o'e cebe ip. — “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmḡu juy epe'e — io'e. — “Ajo paxi acetikōn?” i'ūmḡu dak cuy epe'e — io'e. — “Ajo paxi aceḡuōm wuydotim?” i'ūmḡu dak cuy epe'e. Xipat eyxat kuḡ pima, eydoti kuḡ pima dak. Imēnpit ibodi ma xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

²⁶ — Ḡebum cuy epesop wasū kay — io'e Jesus. — Pupum ip kabi be. Taidadam ḡu ip. Jeku beat tak pupum ḡu ip, jeku bewiat mūn'a be imōḡ ām. Imēnpit Deus ixat ūmūm cebe ip—wasūyū be. Deus xe wasū teiboḡ ḡu—wuyebay xe—kabi beat xe. Imēnpit aḡ cekay ip. Imēnpuxim wuykay dak soat em aḡ. ²⁷ Ade koato mabuk wetabēḡ oḡuy iap kay ḡebum cīcā bima, eyetabēḡ xe'e? Ka'ūma. Ḡaxīn ma aco'í epe'ū.

²⁸ — Pām eydoti dak? Apēnpuye eyaḡuybabi'ūm eydoti kay? Eyaḡuybabi'ūm ḡu juy. Ḡebum cuy epesop apēn tūmūntitit aypapan iap kay. Tūmūntitit kapikipiḡ ḡu. Jesay muḡēḡēm ḡu dak ip. ²⁹ Icēmān ōn e'em eywebe. Salomāo ibubut adeat osunuy. Idip cīcāat kuḡ osunuy—jesay kuḡ. Salomāo dipap podi ma bit titip tip taḡatip. ³⁰ Ḡasū ma tūmūntitit titetabēḡ e'em. Kuyaje bit tite'ū e'em. Titip Deus a'ōbi. Imēnpuxim ja'ōbi dak eyemukaypinput je'ḡūm eywebe. Eyetabutsu ma'ḡu cekay — io'e Jesus. ³¹ — Imēnpuye eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop. “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmḡu juy epe'e. “Ajo paxi acetikon?” i dak. “Ajo paxi aceḡuōm?” i dak — io'e. ³² — Judeu'ūmayū yaḡuy'ūm iboap kay—soat kay. Eyebayat pit itaybit eyju ikuḡ'ūm pima iam—kabi beat.

³³ — Koap ḡebum cuy epesop Deus soat kukan je'e iap kay—Deus ebikuyap kay dak. Imēn ḡebum pima, Deus soat je'ḡūm eywebe. Eyxan je'ḡūm, eydotim tak — io'e.

³⁴ — Iměneju eyağuybabi'üm ġu juy epesop kuyajeat kabia kay. Kuyaje jajēm pima, eyetaybit epe'e ajo o'jebapuk ixē kabia iam—ajo xipāt, ajo xipāt pūt tak. Ğasū bit eyağuybabi'üm ġu juy epesop kuyajeat kabia kay — io'e Jesus.

7

¹ O'jekawēn jebekitkit pe.

— “Eykērē jījā Deus xe,” i'ümġu juy epe'e warara'acat pe. Imēn tak Deus “Eykērē oxē,” i'ümġu je'e eywebe. ² “Ikērēat kuğ ēn,” i'ümġu juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'üm pima, Deus “Ikērēat kuğ eyju,” i'ümġu dak je'e eywebe. Apēn warara'acat pe eyekawēnap puxim Deus tak je'e eywebe ajo xipāt jexe, ajo xipāt ġu jexe. Warara'acat pe epeğüm pima, Deus tak je'ğüm eywebe. Apēn cuk epeğüm iap puxim epejat — io'e Jesus.

³ Wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn o'e Jesus—imēnpuximap ekawēn. Jebekitkit pe imuwēnmuwēn o'e, itaybit am ip. Warara'acat ekukuap mukorēm ām, wuyekuku bima, imukorēmap tōm puxim Jesus xe, ip puxim tak cexe. Imēnpuye Jesus o'jekawēn jebekitkit pe.

— Te'e ma eyju jeakağ eybure eta beatōmtōm kay, eyeta beap'ip cocom'üm pima. ⁴ Te'e ma eyju e'em cebe: “Ma. Otōmtōm'uk eta bewi,” i, eyeta beap'ip cocom'üm pima — io'e Jesus. ⁵ — Eyju jewemuğuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk.

— Yop'uk puje, iba'ore ġu je'e eywebe tōmtōm'uk am eybure eta bewi. Yop'uk puje, xipan epe'e ijojom — io'e.

Imēn Jesus wuymutaybitbin warara'acat kay ġu juy acejeak iam—wuyekay acā juy acejeak ikērēat muğē buje iam—yopit ma ikērēat muğē buje iam yoboğ ma ikērēat muğē buje iam tak.

⁶ — Wekawën icēmān — io'e Jesus. — Soat pe ġu juy epeġuwën wekawën. Akurice buximayū be ġu juy epeġuwën, wa'ō kay ġu ip puye. Ya'ōpuruġ jede ip. Warēmtaġ webekitkit o'jukuk ip — Jesus o'e. — Xipat ma wekawën. Soat pe ġu juy wekawën epeġuwën. Dajebaro buximayū be dak ġu juy epeġuwën. Itaybit ġu ip ya'ōdip ma iam. Ixeyū be wekawën kawën te'e maap puxim — Jesus o'e cebe ip.

⁷ O'jekawën jebekitkit pe.

— Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima, epetobuxik. Ixe xewi iojuyjuyap xīntabi be taġtaġtaġ'iap puxim. Xīntabi be taġtaġtaġ'i bima, tomudip'uk ip eymuōm ām. ⁸ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xīntabi taġtaġtaġ'iat pe xīntabi tomudip'uk ip — io'e.

⁹ — Wita'a ġu epeyaūm eyipotpot pe “Pāo'a kay ōn,” i'e buje. Ka'ūma ma ey'in wita'a o'yaūm kuka cebe pāo'a yaūmap tieġ. ¹⁰ Puybu ġu epesubuūm cebe, “Axima kay ōn” i'e buje. Kaūma ma ey'in puybu o'subuūm kuka cebe aximaūmap tieġ. ¹¹ Eyju ikērēat kuġ. Imēnpit eyju ma xipacat ūmūm eyipotpoyū be. Apēn eyju iūmūmap podi ma eyebayat pit xipacat ūmūm jexewi iojuyjuy'ukayū be—kabi beat pit. ¹² Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imēnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk. Iju Moisés ekawën, Deus ekawën muwēnuwën'ukayū emumutaybitbinap tak.

¹³ Jesus tak o'jekawën.

— Epeōm cuy xīntabi itok'īt taġ. Xīntabi itokboġ pit daxaboġ kay wuyujuap e ma—ipiat'ajojoap kay. E pa'ore'ūmat e. Xīntabi itokboġ. Ade wuyjuyū ie daġ jekukum. ¹⁴ Xīntabi itok'īt pit e pa'oreat e xīntabi. Wuytait'icap e. Pūġpūġ ma wuyjuyū ie dobuxixiġ.

¹⁵ Jesus dak o'jekawën jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop eymuḡuykuku ojuyayũ kay—jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ kay. Omuyku ip. Ovelha jo'i ma'ḡu ip jajẽm, badi bit ip ika'uayũ buxim, akurice buxim. Eykay itakomaayũ ma ip, xipacat co'iaiyũ ma'ḡu ip jajẽm — io'e. ¹⁶ — Eyetaybit widaõhõ ya'a'e ḡu e'em—uva'a iam. Eyetaybit tak aru'ip taḡ figo'a'e ḡu e'em iam. Imẽn eyetaybit widaõhõ, aru'ip tak. Ya'a nomuju eyetaybit iboyũm. Imẽnpuxim tak eyetaybit je'e abuyũ jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ iam. Xipat'ũm cekukuap tomuju eyetaybit ixeyũm.

¹⁷ — Yopxipacat'ip ya'a xipat e'em. Yopxipat'ũmat'ip ya'a dak xipat ḡu ma e'em. ¹⁸ Yopxipcat'ip pit yaku'ũm an ḡu aypatpan. Yopxipat'ũmat'ip tak yaku an ḡu aypatpan. ¹⁹ Yop yaku'ũmat'ip soat wuyju ixikxiḡ, takatkan daxa be ixik am. ²⁰ Apẽn yopxipat'ũmat'ip ya'a dak xipat ḡu ma e'em; imẽnpuxim jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ xipat ḡu jeku.

— Imẽneju eyetaybit epe'e pebicayũ jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ xipat'ũm cekukuap tomuju — io'e Jesus.

²¹ — Deus soat kukanap kabia je'e ip owebe: “Ën ocekekukat,” i. Soat pit jeõm ḡu Deus xe kabi be—webay ibikuyap taḡ cekuibiyũ acã—kabi be omuyat a'õ kayayũ acã — Jesus o'e.

²² — Ğebujeat kabia Deus abuyũ ikẽrëat kuḡ iap ḡuwẽn. Adeayũ je'e'e ip owebe: “Ocekekukat! A'õbi ocekekuku. Xipacap oceḡuwẽnuwẽn—Deus soat kukukaniap muwẽnuwẽn oceju,” i. “A'õbi ibiõḡbuk kërëayũ oceḡujẽmujem wuyjuyũ xewi,” i dak je'e. “A'õbi ocewebe i'e ba'oreat oceḡubapukpuk,” i dak je'e.

²³ — Ğebuje õn je'a'õbu.

— “Wetaybit ġu oġuy eyjum. Pūġ em tak ka'ūma,”
ioce'e — Jesus o'e. — “Wede epe'e oxewi. Ikērēat
muġēġēm acā epekuku,” ioce'e dak — Jesus o'e.

²⁴ — Wa'ōkayayū itaybicat puxim ip— aġokatkat puxim
ixeyū wekawēn coco'ukayū. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy
wita'a jeje. Uk'a'abi'ip o'yopmuy wita'a jeje. ²⁵ Muba'at
oajēm wita'a jejeiat'a kay—muba'atxixi. Muba'at idibi
o'timuboġ. O'tiajēm. Kabidoxixi dak o'subidoakaka.
Imēnpit o'ya'at ġu yacem puye, wita'a jeje buye — io'e
Jesus cebe ip.

²⁶ — Wa'ō daġ ġu jekuku'ukayū itaybit'ūmat
puxim—waramtaġ ma uk'a o'yamuyiat puxim
ip—wekawēn kay'ūmayu. Wa'ijjom ip. Inaka
kūyjobit ġu ip wa'ō kay. Warēmtaġ uk'a o'yamuyiat
puxim— aġokatkat puxim—yaġuyba'arēmat puxim. Ixe
aġokatkat uk'a o'yamuy ipi ju, ka'oririt pe. Cem ġu
o'yamuy.

²⁷ — Muba'at oajēm ka'oririt peat'a kay. Idibi
o'tiajēm—tiboġati. Kabido dak o'subidoajēm. O'subido'at
bidoboġ ya be. O'ya'at. Iġo'a o'ya'ūm cīcā, o'ya'at puye —
io'e Jesus.

²⁸ Soat yaġuybabi'ūm ip osodop, Jesus ekawēn epere
bujē.

— Wara'an wuymutaybitbin Jesus — io'e ip. — Idim cīcā
teku wuymutaybitbin — io'e ip.

²⁹ Ja'ōbi imutaybitbin Jesus osunuy. Moisés ekawēn
imutaybitbin'ukayū buxim ġu imutaybitbin osunuy.

8

¹ Ġuyjom o'kop Jesus co'a bewi. Ade dak o'kop ip
Jesus tomuju. ² Kopkom pima, ierepat oajēm Jesus kay,
jemu'ada am. O'jeġ'aecōġcōġ cewap, Jesus ya'ōbuyxiat
puye.

— Kariwa — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ũm pima, omu'adam ece — io'e Jesus pe.

³ — Obu'u ġu. Jemu'ada òn — Jesus o'e. O'jebaepucũġ. O'ġucay. O'je'ada dao ma. Ierep topibit xipat o'e.

⁴ — E'adaap cuy eġuwẽn ġu warara'acat pe — io'e. — Paĩ kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe emu'adaam itaybit am — io'e. — Xepxem cuy pukaso eġũm paĩ be Moisés ekawẽn taġ. Imẽn ece'e soat ijoceayũ itaybit am Jesus ierepat o'ġu'ada iam. Ĕn pit eġuwẽn ġu e'adaap. Paĩ ma juy ġuwẽn e'adaap — Jesus o'e ierep tũibit pe.

— Hm hm — io'e.

⁵ Cafarnaum ka be Jesus ajẽm puje, sorarayũ kukukat oajẽm. Jesus kay oajẽm.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. ⁶ — Obuywatwat'ukat opop oduk'a be. Ipi jĩjã opop. Jebit oe'uat puxim. Iwãtaxipi jĩjã ma. Ikop pa'orean — io'e Jesus pe.

⁷ — Ijom puk òn pit, imu'ada am — Jesus o'e.

⁸ — Ka'ũma, Kariwa — io'e. — Eju ġu juy oduk'a kay, wa'õbuyxi'ũm puye, Judeu'ũmat òn puye. A'õm ma juy eġu'ada. “Ece'ada juy,” i ģn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

⁹ — Òn tak warara'acat mujujum. Wa'õ kay kũyjobit ip wesorarayũ. Pũġ pe òn e'em, “Ejẽm,” i bima, je'jẽm. Wara'at pe òn e'em, “Ejot,” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe òn e'em, “Imẽn cuy ece,” i bima, imẽn je'e.

— Apẽn wesorarayũm wa'õ kay, imẽn tak a'õbi ma obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

¹⁰ Iboap co buje, Jesus itabẽġ o'e.

— Soat Judeuyũ etabucap podi ma itabut okay iġo sorarayũ kukat, Judeu ġu ma'ġu — io'e Jesus jenomujuacayũ be. ¹¹ — Adeayũ jajẽm ip Deus dopap pe—Judeu'ũmayũ, mesa koreren jabik ãm Abraão eju, Isaque eju dak, Jacó eju dak. Soat eipi bewi jajẽm ip. Pũġ ixeyũ'in kaxijẽmap

ka bewi jajēm ip. Wara'acayū ixeyū'in kaxiajēmap ka bewi jajēm ip, kabi beat soat kukan pima. Icocok cīcā e'em ip — io'e Jesus. ¹² — Ajēmjēm ip pima, Deus Israel naxegebitbit joxik ip wūy ma kabiokboğ pe. Iboce ma tōtōn jeedop. Tūy yēyēy ipi bun jeedop — io'e Jesus jenomujuacayū be.

Ipiat'ajoap ka be iap muwēnuwēn o'e Jesus—kabiokat ka be iap.

¹³ — Eju eduk'a kay — Jesus o'e sorarayū kukukat pe. — Kuy ebuywatwat'ukat o'je'ada, okay etabut puye — io'e Jesus.

O'je'ada gēbuje bit. Ibuywatwat'ukat o'je'ada.

¹⁴ O'ju. Jesus oajēm Pedro duk'a be. Oōm. Pedro daxijo o'jojajo. Ipa'i jījā opop xeku. ¹⁵ Jesus o'ğucay ipa'iat. O'subaixik. Imēnpuye ipa'i'ūm o'e. Xipat o'e. O'kop cama bewi. Jesus xat o'ğugē cebeam.

¹⁶ Katpuje ma iboceayū ibiōğbuk kērēat kuğayū o'tujowat ip Jesus kay. Imu'ada am, o'tujowat ip. Ade osodop ip—iwātaxiapiayū. Ibioğbuk kērēayū o'ğujēm Jesus ikukayū bewi.

— Epejēm — io'e cebe.

O'ajēm ip Jesus a'ōbi. Iwātaxiapiayū dak o'ğu'ada'ada.

¹⁷ Isaías juk o'jekawēn kuyjeayū be. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat juk o'jekawēn. Jesus muwēnuwēn o'e.

Iwātaxiapiayū o'ğu'ada xeku, ibaca'ūmayū dak, i juk o'e kuyjeayū be.

Jesus o'ğujēm xipat'ūmayū jemumukukukayū xewi—ibiōğbuk kērēayū. Imēn Jesus e'eap puye, soat itaybit o'e icēmān Isaías'ūm ekawēn iam.

¹⁸ Adeayū o'je'awero ip Jesus kay. Timudek pin Jesus, ade buye.

— Ğa'a — io'e. — Iodi atimudek cuy.

¹⁹ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat tak oajēm.

— Omutaybitbin'ukat — io'e cebe. — Soat ka dağ ojekuku eweju ejuap tağ — io'e.

²⁰ — Tapu — Jesus o'e. — Oweju jekukuayū ya'ūmḡu jedopdopap'a — io'e cebe—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat pe. — Kak ikūykēy. Wasū dak topipe. Ōn pit ka'Ūma. Ya'ūmḡu odopdopap'a — io'e—Jesus o'e—soat waḡo o'e.

²¹ — Kariwa! — io'e wara'at Jesus pe. — Koap webay'ūm ojokot. Ġebuḡe cum puk ōn eweju — io'e Jesus eju jekukuat.

²² — Kā'ā. Ejot cuy okay — Jesus o'e cebe. — Deus ekawēn kay'ūmat jebadipyū'ūm'ūm jokot. Ēn pit ka'ūma. Oweju juy ejekuku — io'e.

²³ Kobe be oōm Jesus. O'timukek ip, wīnābu o'timudek ip—Jesusyū.

²⁴ Timudekdeḡ pima ip, kabidoxixi oajēm. Oajēm iodi kay. Topapūn kobe o'e idibim, kabidoxixi ajēm puje. Kobe daḡacat iparara ip o'e kabido buxixim. Jesus pit ixet kobe be. ²⁵ Jesus o'ḡuwurūḡ ip—ceweju etaybitbinayū.

— Kariwa! — io'e ip. — Ocedaxijom ece. Akōm wuyju!

²⁶ O'jewurūḡ Jesus.

— Apēḡām puxim eyparara? — io'e. — Apēnpuye eyetabutbūt okay? — io'e ipararaayū be. — Eypararam ḡu juy epesop. Okay juy eyetabut cīcā.

— Ebidopon! — io'e kabido be. — Edipon! — io'e iodi be. Imēnpuye kabidoxixi o'subido'ūm. Iodi dak tisem cīcā o'e Jesus a'ōbi.

²⁷ — Apen ibo o'jebapuk? — io'e ip. — Abu sute? Kabidoxixi o'subido'ūm ya'ōbi. Iodi dak kūyjobit ya'ō kay — io'e ip. Jesus muwēnuwēn o'e ip jewewebe.

²⁸ Kabido'ūm puje, o'timudek ip. Gadara eipi daḡ oeku Jesus. Xepxep osodot ip—ibiōḡbuk kērēat kuḡayū. Ika'u jījā o'e ip. Ce'ū'ūayū mōḡmōḡap pewi osodot ip. Bomaku

nuynuy soat em. Ixeyũ buxixim, e dağ kapkap ġu o'e ip—ibo ka watwat—Gadara ka watwat.

²⁹ — Deus ipot ěn — io'e ip Jesus pe. — Ağ cuy ocesũy. Jajēm ġu juy ocekey ipiat'ajoan ocewebe ipi ũm awap ma — io'e ip Jesus pe.

³⁰⁻³¹ — Ite ağokatkayũ xewi ocemujēm puje, ocemujum ece dajebaro be—ibiõğbuk kērēayũ o'e cebe. Iměn ma o'e ip, dajebaro bomaku wurũrũrũğ puye—ade dajebaro.

³² — Epejēm — Jesus o'e.

O'jēm ip ağokatkayũ xewi.

O'ju dajebaro kay. Oõm. Imēnpuye dajebaro yũ dau-
daum o'jenapõn co'a pēnpēn tağ. Iodi be o'kop ip.
Oakõmkõm ip. Jeabokaboğ ip oap.

³³ Dajebaro kukukayũ owatwat ip. Soat muwēnuwēn o'e ip ağoka watwat pe. Dajebaro aokaap awēğ muwēnuwēn o'e ip ağoka be. Ibiõğbuk kērēat kuğ topibiyũ awēğ tak yawēğ muwēnuwēn cĩcã o'e ip.

³⁴ Ğebye Jesus o'topabe ip—ağoka watwat—soat.

— Ejēm cuy oceka bewi — io'e Jesus pe.

9

¹ O'jēm. O'jepit Jesus. Jeipi be o'jepit—Cafernaum ka be. O'jepit, waram timudek puje.

² Ağoka watwat ijebit e'uat o'tujowat Jesus kay. Ixexecap pe ixexejebit e'uat o'tujowat ip. Jesus itaybit o'e cekay itabut ip iam. Imēnpuye o'jekawēn ijebit e'uat pe:

— A'õcam cuy — io'e cebe. — Ikērēat kuy oju'uk ewebewi, tapu. Iboap ikērēat kay ġebum ġu oce, i'uk puje — io'e. — Pũğ em tak ka'ũma — io'e—Jesus o'e ijebit e'uat pe.

³ — Ite Jesus “Deus co'i õn,” i napa ma teku e'em — Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ napa ma o'e. Pũğpũğ ixeyũ'in napa ma o'e jewewebe.

⁴ Jesus itaybit o'e apěn jewağuydadam ip iam.

— Apěnpuye ikērēm epeyewağuy? — io'e Jesus Moisés ekawěn imutaybitbin'ukayū be. ⁵ — “Ikērēat oju'uk ewebewi,” i kuy oce cebe — io'e. — Iměnpit eyetabut ġu ikērēat'uk put owebe iap kay — io'e. — “E'āy,” i oce ibima, “Ecexīğxīğ,” i dak, eyetabut ġu kuka epe'e okay — io'e.

⁶ — Soat wağo òn — Jesus o'e. — Wa'òbi teku oğū'ada. Imu'adaap co buje, “Ja'òbi ma teku o'ğū'ada,” i epe'e — io'e cebe ip.

Ġebu je Jesus o'jekawěn ijebit e'ūat pe.

— E'āy — io'e cebe. — Eju eduk'a kay. Exexecap cuy etujowat eweju — io'e.

⁷ O'āy. Jexexecap kuğ o'ju jeduk'a kay.

⁸ Adeayū iparara jījā o'e ip, iboap tobuxik puje.

— Ka'ūmğū xipacat Deus co'iat — io'e ip. — Deus Jesus a'ò mubacaat puye. Iměnpuye ixē Jesus pe ikērēat i'uk put wuyxewi — io'e ip.

⁹ Ibocewi Mateus o'jojojo Jesus.

Oajēm Jesus Mateus kay. Ixe Mateus xik'i osunuy jekapikpikap'a be—iecuğap edinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — io'e Mateus pe.

O'āy. Oeku Jesus eju.

¹⁰ Mateus tuk'a be oajēm ip—adeayū, jekōn ām. Oabik-bik mesa koreren iecuğap edinheiro bubu'ukayū, Deus xe ikērēan e'e'ukayū dak, Jesus tak, Jesus eju etaybitbinayū dak. Soat ip oabikbik mesa xe jekōn ām.

¹¹ — Apěnpuye ixeyū eju eymutaybitbin'ukat jekōnkōn—iecuğap edinheiro bubu'ukayū eju? Ikērēat muğēğē'ukayū eju dak? — Fariseuyū o'e Jesus etaybitbinayū be. Iměn kawěnwěn o'e ip, Jesus jekōnkōn o'jojojo ip puye.

¹²⁻¹³ O'jede ġu imutaybitbinayū. Jesus pit Fariseuyū o'ya'įjojo. O'jekawěn.

— Iwātaxipi'ūmayū wuyanūgtata'ukat kay je'ju ġu—iwātaxipipiyū acā — io'e. — Imēnpuxim òn tak jewexe xipacayū nomuwā ām ġu ojut—xipat'ūmayū nomuwā ām acā. Ikērēat uk am ixeyū bewi ojut. Imēnpuye cekōn ikērēat muġēġē'ukayū eju — io'e.

— Cum cuy eyju eymutaybitbinayū kay — io'e — eytaybit am apēn Deus ekawēntup e'em iam — io'e Jesus Fariseuyū be. — Imēn opop ibararakat:

Idip ma oxe warara'acayū eyetabotaidabotbot pima.

Imēnpit idip ġu oxe warara'acayū kay ġu eyetabotaidabotbot pima, obuyxi am carneiroyū mupiġ ma'ġu eyju, i — io'e.

— Imēnpuye ijoce jewexe xipacayū nomuwā ām ġu ojut—xipat'ūmayū nomuwā ām acā — io'e Jesus.

¹⁴ João Batista eju etaybitbinayū oajēm ip Jesus kay.

— Apēnpuye Fariseuyū jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawēn ām—oceju dak, eweju etaybitbinayū bit jekōnkōn ip pima? — io'e ip.

¹⁵ — Oweju etaybitbinayū jekōnkōn, òn ceweju ip puye. Òn pit ceweju ip'ūm pima, jekōnkōn ġu ip. Jekpiwan ma jewemureren ip Deus eju kawēn ām. Imēn soat itaybit e'em iġuycūġ cīcā ip iam. Òn iwadip puxim. Iwadip cexe ip pima, abu ixeyū'in iġuycūġ e'em—jewebumūnap epeta be tomuwāibiyū'in? Ka'ūma ma! Imēnpuxim oweju etaybitbinayū jekōnkōn ip. Jewebumūnap epeta be tomuwāibiyū buxim ip — io'e Jesus.

¹⁶ Jesus wuymutaybinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip—imēnpuximap ekawēn. Imēn o'ġuwēn.

— Paġo iisuan ġu imuwaketken wuyju—toti iorokat muwaketken. Iisuat pit imuwaket puje, jewa'i'in biġ ma idieġboġ e'em — io'e Jesus.

¹⁷ — Uva'abidi tiisuati dak acetimōġ yayisuat'a daġ — io'e Jesus. — Ya iisuat taġ'ūm pima, o'jeaebaġ

kuka — io'e. — Imēnpuye uva'abidi tiisuati acetimōḡ timūn'a be—yaiisuat'a be, uva'abidi cediepuayat puxixim, tiporoyat puxixim, timun'a'ūmap puxixim — io'e Jesus João Batista eju etaybitbinayū be.

Iboam e'em pima, “Wekawēn paḡo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak,” i'e ojuy osunuy. Imēn Jesus o'e. Kawēn iisuat ma Jesus ekawēn o'e ḡasū bit. Fariseuyū ekawēn taḡ ḡu o'e, Saduceuyū ekawēn taḡ ḡu o'e dak.

¹⁸ Judeuyū kukukat tak oajēm Jesus kay. Ixe osunuy Deus eju kawēnwēnap'a kukukat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus topa be, ibuyxi am.

— Odaxit ḡaxīn ma oe'ū — io'e Jesus pe. — Ejot pima bit, eḡu'ada. Jetait — io'e Jesus pe. — Ebuesubumōḡ ijeje bima, je'ada odaxit — io'e.

¹⁹ — Ḡa'a — io'e. O'ju ip—Jesusyū. ²⁰⁻²¹ Cucum pima, pūḡ ayacat oajēm Jesus tomuju, cesay mucay am—Jesus ekabek ukpu mucay am. 12 koato bun ma ixe ayacat iwātaxipipin o'e, doybucukcuḡ ḡu buye.

— Cesay mucay buje ma, oce'ada — ixe ayacat o'e jewebe ma.

Jesus ekabek o'ḡucay. ²² O'jekorepēn Jesus.

Ḡebuje Jesus ayacat o'jojojo.

— A'ōcam cuy — io'e ayacat pe. — Etabut okay. Imēnpuye ḡaxīn ma eceje'ada — io'e.

Dao ma o'je'ada ixe ayacat.

²³ Oajēm ip Judeuyū kukukat tuk'a kay. Ade wāwām ip osodop. Jebubut'uk muydedeayū dak o'jojojo Jesus. Imuydedem ip Judeu babi daḡ. Cebabi daḡ tak wāwā ip osodop.

²⁴ — Ce'ū ḡu teku. Yaypan'isuat ixet ā — io'e Jesus wāwāayū be. Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ūm oe'ū iam. Inaka waram imutain. Imēnpuye “Ixet ā,” io'e.

Wāwāibiyū bit jewaywayway ip o'e Jesus kay. Jesus o'e cebe ip:

— Epejēm uk'a bewi — io'e.

O'ğujēm.

²⁵ Ijēm puje, Jesus oōm yaypan'isuat kay. O'subaixik. Dao ma o'je'ada. Itait o'e waram ġuto ce'ū topibit, Jesus o'subaixik puye. Ixe o'kop—ce'ū topibit.

²⁶ Ipi juayū ce'ū topibit awēğ o'yawēğmupōğ ip. Jekawēnwēn o'e ip soat tağ—soat ibo eipi dağ.

²⁷ Jesusyū eipi kukukat ka bewi cēm puje, xepxep o'ju Jesus tomuju—ita'ūmayū.

— Etabotaidabotbon cuy eğuy ocekey — io'e ip. — Ocemu'ada am — io'e ip Jesus pe—Davi'ūm naxeğebit pe—Judeuyū ajojoyū'ūm'ūm kukukat naxeğebit pe.

²⁸ Oajēm ip Jesus kay, ixe jeduk'a be oēmōm pima.

— Eyetabut tu okay—eyemu'ada òn iap kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetabut, kariwa.

²⁹⁻³⁰ O'sutamucay Jesus ita'ūmayū. O'je'ada.

— Eyju eyetabut okay buye, òn jeymu'ada — io'e Jesus itā'ūm topibiyū be. Itate o'e, Jesus o'sutada buye.

— Eymu'adaap epeğuwēn ġu juy eybureyū be—ka'ūma be ma — io'e Jesus.

³¹ Imēnpit je'adaap o'ğuy pōğ pōğ ip soat kaka dağ.

³² Jesusyū uk'a be cēmcēm pima, iboceayū ibiōğbuk kērēat kuğat o'tujowat Jesus kay. Cekawēn pa'oreat o'e ixe, ibiōğbuk kērēat kuğ puye. O'tujowat ip Jesus pe, imu'ada am. ³³ O'je'ada Jesus a'ōbi. Ağokatkat pewi ibiōğbuk kērēat cēm puje, xipan o'jekawēn ma, o'je'ada buye.

— Abu yağuyğuy imēn o'jebapuk iam? — adeayū o'e ip jewewebe. — Ka'ūma ma ijo'iat imēn wuyjojojo ġu Israel eipi be—wuyeipi be — io'e ip.

³⁴ Imēnpit Fariseuyū o'jekawēn. Napa ma o'jekawēn ip.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm cebewi ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

³⁵ O'ju Jesus ikaboḡatka daḡ, ika'īcatka dāḡ tak. O'ju aḡoka watwat mutaybitbin. Judeuyū Deus eju kawēnwēnap'a be imutaybitbin o'e. Deus soat kukanap o'ḡuwēnuwēn soat pe—kawēn idipat. Imēn ma imutaybitbin ip oeku. Ibomaayū mu'ada'adam oeku: iwā-taxipipiyū, ibaca'ūmayū dak—soat mu'ada'adam oeku.

³⁶ Itabotaidabotbot ma iboka watwat kay Jesus osunuy, yaḡuybabi'ūm osodop puye. Ovelha buxim ip, jekukat'ūm pima ip. Imēnpuxim ika becat ikukuk'ukat'ūmayu osodop ip, ka'ūmḡu ibuywatwat'ukat puye.

³⁷ Imēneju Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū be.

— Kadai ya ade opop—kadai'a—yaopat'a. Pūḡpūḡ pit omuyku ip yabu am — io'e cebe ip. ³⁸ — Epeyekawēn cuy kapikpik'ukayū kukukat pe. I juy ep'e cebe: “Kapikpik'ukayū eḡuju juy kadai'a bu am,” i — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

Imēn Jesus kawēnwēn o'e, Jesus eju adeayū ceku pin ip puye. Apēn kadai ya ade o'yadop—kadai'a yaopat'a; imēn tak adeayū ceku pin ip Deus emunaē eju. Imēnpit pūḡpūḡ oekuku Jesus kawēn muwēnuwēn ijodiacat pe. Imēnpuye imuwēnuwēn'ukayū kukat eju juy jekawēn ip Deus eju.

— Adeayū juy eḡuju ekawēn muwēn ām — i juy e'em ip cebe.

10

¹ Jesus 12 beayū o'tomuwā—jewēju etaybitbin'ukayū. O'tomuwā, ja'ōbi soat mu'ada am—iwātaxipipiyū mu'ada am, ibiōḡbuk kērēayū mujēm ām tak—ja'ōbi imujēm ikuḡayū bewi—soat ip pewi. Ja'ōbacaap o'ḡūm cebe ip—12 beayū be.

²⁻⁴ 12 beayū ibutet 12 butet pe osodop ip. Ibūrū ma ibutet osodop ip—Jesus emumujuyū butet: Koapat Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Tomé i, Mateus i, wara'at Tiago, Tadeu i, wara'at Simão, Judas Iscariotes i. Ibūrū ma ibutet osodop ip.

Wara'at putet Pedro i ibutet osunuy—Simão butet. André Pedro kitpit osunuy. Tiago, João dak, Zebedeu ipot-poyū osodop. João Tiago kitpit osunuy. Mateus iecuḡap peam Israel naxeḡebitbit xewi dinheiro bubu'ukat osunuy. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Wara'at Simão Israel eipi kay cīcāat osunuy. Judas Iscariotes ḡuyjom Jesus o'ḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Ibūrū ma osodop ip—12 beayū—Jesus eju jekuku'ukayū.

⁵⁻⁶ 12 beayū o'ḡuju Jesus.

— Epeju Israel naxeḡebitbit kay — io'e cebe ip. — Itabidaoyū buxim ip — io'e. — Ovelhayū buxim ip — io'e Jesus. — Wara'at eipi bewiyū kay epeju ḡu — io'e 12 beayū be. — Israel naxeḡebitbit kay acā juy epeju. Judeu'ūmayū kay ḡu epeju, Samaria eipi beayū kay ḡu dak — io'e. ⁷ — “Ijasun Deus soat kukan je'e,” i juy epe'e Judeuyū be, Israel naxeḡebitbit pe cucum pima eyju — Jesus o'e 12 beayū be.

⁸ — Iwātaxipipayū epeḡu'ada juy ip — io'e cebe ip. — Ce'ū'ūayū dak epeḡutait. Waram jetait ip — io'e Jesus. — Irepayū epeḡu'ada juy — io'e cebe ip. — Ibiōḡbuk kērēayū dak epeḡujēm cuy ibiōḡbuk ikērēat kuḡayū bewi — io'e Jesus. — Imēn epe'e juy wa'ōbi—ce'adaap epe'e juy. Epeteida ḡu juy. Imēn ām cuk oḡūm wa'ōbacaap eywebe teidam ḡu — io'e Jesus cebe ip.

⁹ — Dinheiro epetujowat ḡu juy eyweju. Ouro epetujowat ḡu, prata dak ka'ūma. Cobre dak ka'ūma. Epetujowat ḡu juy dinheiro mūn'a be. ¹⁰ Cucumap pubut mūn'a dak epetujowat ḡu juy. Xepxem cuy epetujowat

ḡu—eydoti, pũḡ ma acã. Sandália dak ka'ũma. Eyba'ip tak epeyoptujowat ḡu juy. Eybuywacayũ ma juy eyxan je'ḡũm. Imẽnpuye eybubut epetujowat ḡu juy — io'e Jesus.

¹¹ — Ajēm pima aḡoka be jeduk'a be eyḡuyḡuy pinat epetobuxik cuy. Ixe duk'a be juy epesopsop, ibo aḡoka be bima — io'e Jesus. ¹² — Ixeyũ duk'a be òmòm pima, epeyekawěn tuk'a beayũ eju. Kato juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

¹³ — Ğe buje eyekawěn kay ya'òpĩcũḡcũḡ je'e ip. Ya'òpĩcũḡcũḡ je'e ip, eyekawěn kay buye. Imẽnpit wara'acayũ eyekawěn kay'ũm pima bit, ya'òpĩcũḡcũḡ ḡu je'e ip. Epajēm cexe ip. Imẽnpit te'e ma epe'e, “Wuyk-
abia,” cebe ip. “Epeòm,” i ḡu je'e ip, eyekawěn kay'ũm puye.

¹⁴ — Eykay'ũmayũ bewi epejēm cuy, eyekawěn kay'ũmayũ bewi dak. Cēm pima eyesandália epeḡupoyoy, “Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'ò kay'ũm puye” iap mubapuk am ibo ka watwat pe. Imẽn cuy epe'e cebe ip, aḡoka bewi wan pima, uk'a bewi wan pima — Jesus o'e 12 beayũ be.

¹⁵ — Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Gomorra ka watwat pe dak. Ixeyũ be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawěn com ip ibu'u buye. Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e.

¹⁶ — Ya'òpicũḡ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eymujum òn. Ovelha buximayũ eyju. Widayũ parakpe eyju ovelhayũ buxim. Imẽnpuxim eykay itakomaayũ parakpe eyju. Ovelhayũ be bit i'e baõre akuriceyũ be. Imẽnpuxim eywebe i'e ba'ore eykay itakomaayũ be.

— Wa'òbi eyju buje, itaybit cĩcãayũm epesop. Aḡ cĩcã juy epesop. Dao ḡu juy eyetakomãm cekay ip — io'e Jesus.

¹⁷ — Aḡ cuy epesop — io'e. — Eykay itakomaayũ jeydaomũn. Jeydujowat ip wuyekawẽn coco'ukayũ be. Jeymupokupok ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be jetakomaap kay. Ixee bum jeymupokupok ip — Jesus o'e. ¹⁸ — Eyju webekitkit puye jeydujowat ip ipi kukayũ be, kariwawayũ be dak. Jeydujowat itaybit am eyetabucap xipat cexe ip iam ma, eyetabucap xipat'ũm cexe ip iam pit. Kawẽn idipat epeḡuwẽn cebe ip, Judeuyũ'ũmayũ be dak — io'e Jesus. ¹⁹ — Eyaḡuybabi'ũm ḡu juy epesop, eyetaybit'ũm puye ajom epeyekawẽn iam, apẽn epeyekawẽn iam tak. Eydujowatwan pima ip, Deus o'ḡuwẽn eywebe ajom epeyekawẽn iam. Imẽn jeymutaybin. ²⁰ Wa'õbi juy epeyekawẽn. Imẽn epeyekawẽnwẽn Deus biõḡbuk ma kawẽnwẽn je'e eywebewi—Wuyebay biõḡbuk — Jesus o'e cebe ip.

²¹ — Adeayũ jebadipyũ kay itakoma je'e, ixeyũ webekitkit puye. Iwaḡo jekitpit tujowat cekay itakomaayũ be yaoka am. Ikitpit tak jewaḡo tujowat yaoka am. Ipotpet tak itakoma jĩjã je'e jebay kay. Jebay tujowat cebe ip, yaoka am — io'e. ²² — Soat ixeyũ itakoma jĩjã je'e eykay, eyju webekitkit puye. Ipiat pibun eyetaxi bima, Deus a'õ daḡ jekukum cuy eyju. ḡuyjom Deus jeymuyu, cexe soat em eyedop am — io'e.

²³ — Eywebe ipiat supi'ajojo bima, epeyenapõn cuy. Imẽn e'e ip pima pũḡ ka be, epeyenapõn cuy wara'at ka be—aḡoka be — io'e cebe ip. — Soat waḡo õn — Jesus o'e. — Waram wajẽm awap, ade aḡoka daḡ epeju—Israel naxeḡebitbit eipi daḡ — io'e Jesus.

²⁴ — Imutaybitbin'ukat podi ḡu je'e jeweju etaybitbinayũ itaybit ip. Kariwa dak podi ḡu dak je'e jekapikpiḡ'ukayũ kapikpiḡ ip. ²⁵ Imẽnpuye kapikpiḡ'ukayũ icokcoḡ cuy jeedop ip, jekariwa buximayũ ip puye. Itaybitbinayũ dak icokcoḡ cuy jeedop ip

jemutaybitbin'ukat buximayũ ip puye. Ijoceayũ cekariwa a'õ ya'õmuy ip pima, “Belzebu teku,” i bima ip, cebekitkit a'õ dak ijo'i ma ya'õmuy je'e ip. Cekariwa omuymuy ip pima, cebekitkit tak imuymuy ip cekariwa muymiyap podi ma — io'e Jesus.

²⁶ — Eypararam ġu juy epesop ixeyũ e'eap puxixim — io'e jebekitkit pe. — Yajuyjuyat jewedobuxik ġuyjom. Iba'arēmat ibapuk je'e soat xe. ²⁷ Imēnpuxim ajo oġuwēn eywebe, kawēnwēn wuyeweweju ma, ijop epeġuwēn soat pe ġuyjom — io'e. — Ibidadaap kay epeya'ijojo, ijop soat pe epeġuwēn ġuyjom — Jesus o'e.

²⁸ — Eypararam ġu juy epesop eyaoka ojuyayũ buxixim — io'e jebekitkit pe. — Wuyejebit aoka but ip. Imēnpit wuybiõġbuk aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Deus puxim pit cuy eypararam epesop. Wuyejebit muy'ũm put cebe, wuybiõġbuk tak. Ipiat'ajojoap pe imu'ũm put — Jesus o'e.

²⁹ — Xepxep pe pidiwe dei tei'it ma—pũġpũġ centavo ma—wasũ yopĩcat tei. Imēnpit pũġ wasũ yopĩcat at'an pima, Deus itaybit ixē wasũ o'at iam. Deus a'õbi acā je'at — Jesus o'e. ³⁰⁻³¹ — Deus xe teibõġ ġu wasũdei. Imēnpit aġ cekay. Imēnpuxim wuykay dak aġ soat em. Deus itaybit wuyadap peburũdap iam. Imēneju eyaġuybabi'ũm'ũm ġu juy epesop. Deus soat itaybit wuyekuku iam — io'e.

³² — Eyju “Jesus ebekitkiyũ oceju,” i soat pe e'em pima, õn tak “Teyũku webekitkit,” i oce webay be—kabi beat pe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayũ be. ³³ — Eyju bit e'em warara'acayũ be, “Jesus bureyũ ġu oceju,” i bima, õn tak “Iteyũ bure ġu õn,” i oce Webay be—kabi beat pe — io'e Jesus.

³⁴ — Epeyewaġuy ġu juy: “Jesus osodot kaba'ũm wuydop am,” i. Ojot puye, ipi watwat pe wara'at taġtaġtaġ ma jekuku. Itakoma je'e ip jewewekay. Pajam jewaokakam je'e ip — Jesus o'e. ³⁵⁻³⁶ — Ibadipyũ itakoma cĩcāayũ je'e

jewewekay, pūḡpūḡ ixeyū'in okay itabut puye — Jesus o'e. — Cebay ma okay je'e. Ipot pit okay ḡu je'e. Ixi ma okay je'e. I'iyū okay ḡu je'e—ayacayū. I'it tayxi okay ḡu je'e. Yuktayxi okay je'e. Imēneju wara'at taḡtaḡtaḡ ma jeku ip — Jesus o'e cebe ip.

³⁷ — Eyebay kayap podi ma okay'ūm pima, oweju jekukuayū ḡu epesop, eyxi kayap podi ma dak, eyekpot-poyū kayap podi ma dak, eydaxityū kayap podi ma dak. ³⁸ Owebeam je'ū ibu'u'ūmat puximayū acā webekitkit ma oxe. Korosa jeje je'ū ām, korosa dujuwatwan ōn pima, webekitkit tak cucum onomuju. Cucum ip korosa kuḡ, je'ū ām. Apēn aḡokatkat korosa dujuwatwan cucum, korosa jeje jebamupayam je'ū ām; imēnpuxim cuy epeku soat em owebeam je'ū ibu'u'ūmat puxim.

³⁹ — Eye'ū bima, ōn ma obuyxi eyxe buye, ibin ma soat em eyetabēḡ epesop Deus xe. Eywebe ma jewaḡuyḡuy: “Ōn ma obuyxiat,” i bima bit, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ū buje — Jesus o'e cebe ip.

⁴⁰ — Ḡasū epeju Israel naxeḡebitbit kay. Wa'ōbi epeju — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be. — Pūḡ ixeyū'in eyewebe je'e, “Epeōm,” i. Imēnpuxim ma owebe dak je'e ip — io'e Jesus. — Imēnpuxim ma oḡujuiat pe dak je'e ip — io'e. ⁴¹ — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pe dak je'e, “Eōm,” i. Ixe dak iōm pin, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat puye. Iōm pin. Imēnpuye Deus cekapikaptei je'ḡūm cebe, kapikaptei ūmūm pima jekawēn muwēnuwēn'ukat pe.

— Cūḡ cīcāt pe dak je'e, “Eōm,” i. Ixe dak iōm pin, cūḡ cīcāt puye. Iōm pin je'e. Imēnpuye Deus cekapikaptei je'ḡūm cebe, kapikaptei ūmūm pima cūḡ cīcāt pe. ⁴² Wara'acat webekit'isuat pe idibi ma tiūm ticukati, ixe webekit puye, Deus tak xipacat je'ḡūm idibiūmat pe — io'e. — Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e Jesus.

11

¹ Ibocewi o'ju Jesus aḡokaxiriyũ be. Wũy ḡu osodop boyũku. 12 beayũ muju bujep, aḡokaxiri beayũ mutaybit am o'ju. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn oeku Jesus.

² João Batista Cristo awẽḡ o'yawẽḡcoco daomũnmũnap'a be. Bekitkit o'ḡuju Jesus kay. Jeweju etaybitbinayũ o'ḡuju João. O'ḡuju, ja'õ daxijo am.

³ — “Deus emumuju ajẽmap wiwim oceju,” i juy epe'e cebe — io'e João. — “Ën ma du ixẽ? Wara'at ḡu xe'e ocejowiwi?” i juy epe'e cebe — io'e João.

— Hm hm — io'e ip.

João a'õ daxijo am o'ju ip.

Oajẽm ip cekay—Jesus kay.

— Ën ma du omuykuiat? Wara'at ḡu xe'e ocejowiwi? — io'e ip Jesus pe.

⁴ — Epejepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epejojoioiap cuy epeḡuwẽn João be, epekũyojoioiap tak — io'e. ⁵ — Ita'ũm topibiyũ o'e itate ḡasũ. Taokẽrẽ topibiyũ dak xipan ip o'e jexĩḡxĩḡ ḡasũ. Irep topibiyũ dak xipan o'e ḡasũ. Ya'õpi'ũm topibiyũ dak ya'õpipe o'e ip. Jekũyojom ip o'e. Ce'ũ topibiyũ dak waram itabẽḡ o'e ḡasũ. Tadaibotbocayũ dak kawẽn idipat cocom ḡasũ—Deus ipot awẽḡ cocom.

⁶ — Imẽneju: “Ecokcoḡ eḡuy okay etabut am ebu'u'ũm pima. ‘Ite ḡu omuykuiat,’ ie'em pima bit, ecokcoḡ ḡu eḡuy,” i juy epe'e João be — io'e Jesus.

— Hm hm — io'e ip.

⁷ Cẽmcẽm ip pima, Jesus João o'ḡuwẽn ibo ka beayũ be.

— João jom cuk epeku uk'a'ũmat pe — io'e Jesus. — Pãm ixẽ João? Ajo-buxim ixẽ o'e? Ip'ũn'ũn kay kabido ajẽm puje, je'ipe'adedem. Yaḡuykorerenayũ ite'ip puxim, soat em jeweḡuy muwarurururun puye. João bit yaḡuykoreren ḡu. Ite'ip puxim ḡu. ⁸ João doti teiboḡ ḡu. Teiboḡat kukayũ adeayũ kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayũ.

⁹ João bit ibubut adeat ġu. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat xeku. Warara'acat podi ma João ya'ōbuyxi—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū bodi ma.

¹⁰ — Imēn Deus ekawēntup e'em—João muwēḡaptup: Aḡ cuy epesop, ie'em Deus, i. Wemumuju oḡuju ewap ajēm puje, emuxipan am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—João muwēḡaptup — io'e.

¹¹ — Kuyjeayū bodi ma João ya'ōbuyxi. Ka'ūma ma omuy João Batista jo'i ya'ōbuxian. Deus xe bit—kabi beat xe bit—yopīcat João bodiat ya'ōbuyxiat wekawēn kayayū'in — Jesus o'e. ¹² — Ixe João Deus awēḡ o'yawēḡtojot ipi juacat kay—Deus soat kukanap awēḡ. Iboap awēḡcocom pima ip, cekay jījā ip, Deus xe nuynuy pin cīcā ip puye. Imēn ḡasū dak cekay jījā ip — io'e. — Deus xe ajēm pin ip — io'e.

¹³ — João ajēm awap, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak iboap awēḡ cuk o'yawēḡtojot—soat ip. Imēn tak Moisés ekawēn tup e'em — io'e Jesus. ¹⁴ — Iboap awēḡ kay eyetabut pima, eyetabun tak Elias jajēmiap João jo'i ma oajēm. ¹⁵ Epeya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop — io'e Jesus cebe ip.

¹⁶ Jesus waram o'jekawēn adeayū eju.

— Oḡuwēn eywebe, abu-buxim ḡasuacat iap iam eye-taybit am. Bekitkit puxim ixeyū—pasiaham ip iap pe pub-utbucayū buxim. Jewāwāwām ip jebureyū—bekitkiyū. ¹⁷ “Tēḡtēḡ'a oceyamuyde eywebe ya'ījo am. Eydaobu'u'u eyju bit da'i'in,” ie'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ūmcocom. Eybu'u eyju bit oceweju totōn,” ie'em ip. Ijyū buxim ḡasūacat — io'e Jesus.

¹⁸ — João Batista oajēm eykay. Ixe vinhodi o'tikōn ġu. Ire oeku Deus eju jekawēn ām. Soat pit napa ma e'em João muwēnuwēn: “Ibiōḡbuk kērēat kukat teku,” i.

¹⁹ — Soat waḡo ðn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikõnkõn tak. Soat pit napa ma e'em omuwẽnuwẽn: “Ika'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukat pure,” i dak — io'e. — Wuyju Deus emumutaybitbinap taḡ jekukum pima bit, warara'acayũ je'e omuwẽnuwẽn, João muwẽnuwẽn tak, “Deus xe cũḡ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

²⁰ Jesus tak o'jekawẽn iboceat pe. Ikẽrẽan e'e'ukayũ muwẽnuwẽn o'e Jesus. Ikẽrẽat epere'ũmayũ muwẽnuwẽn o'e. Ikẽrẽat kuḡ o'e ip. Imẽnpit iḡuycũḡ ḡu ip ikẽrẽat kay. Jesus a'õbi iba'oreat cuk o'jebapuk ixeyũ etabun. Jesus a'õbi o'jebapuk. Imẽnpit ikẽrẽat mujurũḡrũḡ. Imẽn o'e—Corazim ka watwat o'e, Betsaida ka watwat tak, Cafaranaum ka watwat tak.

²¹ — Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩjã, Corazim ka watwat! — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩjã, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ũma buk epejojoioiap cuk adi oḡubapukpuk eyetabut pe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikẽrẽat mujurũḡrũḡap o'jepere ip—ibo ka watwat. Itabut kajuk ip Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucacat o'ḡuõm ip jedotim. Daxa daypibewiaptõm tak kajuk o'tõmõḡ ip jabi jeje. Imẽn kajuk o'e ip, “Oceḡuycũḡ cĩcã ikẽrẽat kuḡ oceju buye” iap mubapuk am; “Ḡasũ bit ikẽrẽat aḡuḡẽ ḡu” iap tak mubapuk am jebureyũ be — io'e.

²² — Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Imẽnpit Tiro ka be iap podi ma, Sidon ka be iap podi ma dak eywebe ipiat supi'ajoat. Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e Jesus Corazim ka watwat pe, Betsaida ka watwat pe dak.

²³ — Cafarnaum ka watwat! — io'e. — Deus jeymuyu ġu kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiatpi'ajojoap kay bit. Ka'ūma buk epejojoioiap cuk adi oġubapukpuk eyetabut pe eyka be bima oce — io'e. — Iboap mubapuk pima Sodoma ka be, ikērēat kajuk o'jepere ip. Deus kajuk aġoka o'sukamupik ġu — io'e Jesus.

²⁴ — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Tiro ka watwat tak. Imēnpit Sodoma ka be iap podi ma Deus ipiat supi'ajoat eywebe. Iboap kay ġebum cuy epesop — io'e Jesus Cafarnaum ka watwat pe.

²⁵⁻²⁶ — Jesus o'e ġebuġe bit.

— Bay — io'e. — Ēn acā soat kukukat—kabi beacat kukukat, ipijuacat kukukat tak — io'e. — Apēn ēn e'em iap mubapukpuġ ēn jewexe itaybit cīcāyū be ġu—imutaybitbin'ūmayū be acā — io'e. — Ixeyū acā wekawēn imutaybitbin ēn. Imēn xipat oxe. Ocokcok cīcā imēn ebikuy buye. Ocokcok cīcā xipat exe buye dak — io'e Deus pe.

²⁷ — Soat ma juk Webay o'ġūm owebe — io'e cebe ip. — Warara'acat ġu itaybit abu Deus ipot iam—cebay acā. Imēnpuxim warara'acat ġu itaybit abu ipote bay iam—ipote acā. Jebay mubapuk am, ipot ibikuy bima acā warara'acat itaybit je'e abu Deus iam — Jesus o'e cebe ip.

²⁸ — Okay epesot. Ikērēat oju'uk eywebewi — io'e Jesus cebe ip.

Deus a'ō kay kūyjobit ojuy ip. Imēnpit kūyjobit ġu ip.

²⁹ — Eymutaybitbin oce. Webekitkit e'em. Wa'ōpuruġ'ūmat ōn. Waġuybabibi. Yoboġat pin ġu owexe. Eywebewi ikērēat oju'uk. ³⁰ Wa'ō kayap iba'ore ġu imuġē ām. Kūyjobit am okay dak iba'ore ġu eywebe. Wara'at ikērēat kay eyebu'um epe'e, eywebewi ikērēat oju'uk puye — Jesus o'e soat pe.

12

¹ Ĝebuĵe Jesusyŭ o'ju trigodip taĝ. Sábado bima o'ju, Judeuyŭ jebodoydoyap kabia bima. Trigodadot o'tadot'uk ceweju etaybitbinayŭ. Trigoda o'tabu ip, jerere buye. O'ta'o'o ip. ² Ta o'om pima, Fariseyŭ ixeyŭ o'jojojo. Jesus eju etaybitbinayŭ o'jojojo ip.

— Ak'i! — Fariseyŭ o'e Jesus pe. — Eweju etaybitbinayŭ Moisés ekawĕn taĝ ĝu jekuku ip. Jebodoydoyap kabia be kapikpiĝ ip. Cŭĝ ma ĝu e'em ip. Trigodadot uk'uĝ ip. Imĕnpuye ikĕrĕat kuĝ ip, wuywebe jebodoydoyap kabia be kapikpi buye — io'e cebe.

³⁻⁴ — Tã. Ikĕrĕat kuĝ ĝu ip — io'e Jesus. — Kuyje Davi oŏm Deus eju kawĕnwĕnap'a be. Ire bima, oŏm Davi, cewejuyŭ dak. Deus emesa bewi paŏ'a o'ya'o'o ip—Deus etabixe o'yamŏĝ ip iat'a—paŭyŭ be acã ya'o pi ĝu iat'a. Moisés ekawĕn taĝ ĝu ijop'a o'ta'o'o ip—Daviyŭ. Apĕn Davi o'e'e iaptup opop Deus ekawĕntup pe. Kuy epetupcoco—iboaptup — io'e Fariseuyŭ be.

⁵ — Deus eju kawĕnwĕnap'a be paŭyŭ kapikpiĝ ip soat kabia. Jebodoydoyap kabia jekukum ip Moisés ekawĕn taĝ ĝu yaboĝat'a be. Wara'at taĝ jekukum ip, kapikpiĝ puye. Imĕnpit ikĕrĕat kuĝ ĝu ip Deus xe. Iboaptup ekawĕn eyetaybit—Deus ekawĕntup. Kuy epetupcoco—iboaptup tak — io'e Jesus.

⁶ — Icĕmãn ocekawĕn eywebe. Deus eju kawĕnwĕnap'a Israel naxeĝebitbit o'yamuy—yaboĝat'a. O'yamuy ip, wuyju yamubuyxin am. Imĕnpuye Deus eju kawĕnwĕnap'a kukukayŭ ya'ŏbacaayŭ. Imĕnpit ya'ŏbaca jŭjãat omuy ijoce ĝasŭ — io'e Jesus cebe ip. Jewebe ma o'e Jesus, “ya'ŏbaca jŭjãat” i'e'em pima.

⁷ Warara'acayŭ kay eyetabotaidabotbocap kay ŏn, i Deus juk o'e — io'e Jesus cebe ip. Owebeam carneiro

mupikap kay ġu bit òn—eyetabotaidabotbotap kay acã, i — io'e Jesus.

Ijoptup ekawën eyetaybit pima, “Ikêrëat kuġ ip,” i kajuk epe'e ġu ikêrëat kuġ'ūmayū muwënuwën pima — io'e Jesus Fariseyū be. ⁸ — Soat waġo òn. “Epeyekapik cuy,” i òn e'em pima jebodoydoyap kabia be dak, cedaġ kuka o'e eyekapikap Deus xe — Jesus o'e.

⁹ O'ju Jesus ibocewi. Oajëm Deus eju kawënwënap'a kay—Judeuyū e'aweroroap'a kay. Oòm.

¹⁰ Ġebuje aġokatkat o'tobuxik iġo'a be. Pūġbünū'a o'subünū'anūy ibünū'akêrë.

Pūġpūġ o'je'aweroiyu'in Jesus muymuy ojuy ip.

— Jesus Moisés ekawën taġ ġu jekukum — i'e ojuy ip warara'acayū be. Imënpuye:

— Jebodoydoyap kabia bima, xipat tu exe ibünū'a kêrëat mu'ada am? Imën tu Moisés ekawën taġ ma? — io'e ip Jesus pe.

¹¹⁻¹² — Xipat Moisés ekawën taġ warara'acayū ikukpin wuyxe bima — Jesus o'e Fariseuyū be. — Jebodoydoyap kabia bima eyōhō o'at pima ipikūykūy be i'uk'uġ ip ipikūykūy bewi—ixe ovelha — io'e. — Abū jeōhōyū uġ ġu? Ka'ūma ma. Ovelha ikukpin ip, jeōhōyū buye. Imënpuye i'uġ ip. Imën tak wuyju ovelha bodi ma wuykukpin Deus xe. Imënpuye xipat Moisés ekawën taġ wuywebe xipacat muġë am jebodoydoyap kabia be — io'e Jesus.

¹³ — Paya'i ece ebu — io'e ibünū'a kêrëat pe. O'jewebūmupaya. O'je'ada ibünū'a kêrë topibit. Wara'atpunu'a jo'i o'e. Ibünū'adip o'e.

¹⁴ Fariseuyū bit o'jëm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'jewawë ip Jesus aoka am, kapikpiġ Sábado kabia be buye. ¹⁵ Imënpuye Jesus o'ju ibocewi. Fariseuyū ekawën itaybit puye, o'ju. Adeayū o'ju Jesus tomuju. Iwātaxipipi-ayū o'ġu'ada'ada—soat ip.

¹⁶ — Wawëḡ epeyawëḡmuwën ḡu juy. Pũḡ em tak ka'ũma — io'e cebe ip.

¹⁷ Ibo o'jebapuk apën Deus ekawën muwënuwën'ukat o'e iap taḡ—apën Isaías kuyje o'e iap taḡ.

¹⁸ Deus o'e: Ija otaëiat—obuywatwat'ukat—õn cekay jĩjãiat—omucokcokcok'ukat. Obiõḡbuk ojomõḡ cebe. Ajo cũḡ ma oxeiap ḡuwën soat pe—Judeu'ũmayũ be. ¹⁹ Ya'õxikxiḡ ḡu je'ku. Jewãwãm ḡu je'ku. Soat ka daḡ tak kawënwën ḡu je'ku. ²⁰ Ikërëan e'e jĩjãayũ daxijo xeku ikërëat pewi. Okay itabut cĩcã'ũmayũ ḡutabut cĩcã okay. Imën ma je'kuku soat pewi ikërëat uk'uḡ—Deus kayayũ bewi. ²¹ Soat ipi juacat Deus emunaë kay je'e, i.

Imën Isaías o'ḡuwën kuyjeayũ be.

²² Ḡebuḡe iboceayũ aḡokatkat o'tujowat. Ita'ũmat osunuy ixë aḡokatkat. Cekawën pa'oreat tak o'e ixë, ibiõḡbuk kërëat imuyde'ũm'ũmm puye. O'tujowat ip. O'je'ada Jesus a'õbi. Ijojom o'e, o'je'ada buye. Xipan kawënwën o'e—ibiõḡbuk kërëat kuḡ tũibit o'e, o'je'ada buye. ²³ Iboceayũ yaḡuybabi'ũm o'e ip—soat ip.

— Davi naxeḡebit paxi sute? — io'e ip.

Jesus muwënuwën o'e ip.

²⁴ Fariseuyũ bit Jesus awëḡ o'yawëḡcoco.

— Ixë Jesus ibiõḡbuk kërëayũ o'ḡujëm aḡokatkayũ bewi Belzebu a'õbi—ibiõḡbuk kërëayũ kukukat a'õbi—Satanás a'õbi ma — i napa ma o'e ip.

²⁵ Jesus itaybit osunuy apën ixeyũ jewaḡuyḡuy iam.

— Pũḡ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jew-emu'ũm ip. Pũḡ ka kukukat jebekitkit mujëm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'ũma ma. Pũḡ tiwat kukakat pe jebekitkit mujëm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'ũma ma — io'e Fariseuyũ be. ²⁶ — Imënpuxim Satanás pe jebekitkit

mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma. Imēn Satanás a'ōbacaap mu'ūm kuka o'e. Imēneju Satanás ja'ōbacaap ūmūm ġu owebe ibiōġbuk kērēayū mujēm ām—jebekitkit mujēm am — io'e Jesus. ²⁷ — Belzebu a'ōbi ōn ibiōġbuk kērēat mujēmjēm pima, abu a'ōbi dak eyebekitkiyū imujēmjēm ip? Jewemuġuykukukum eceju iap mubapukpuġ cīcā eyebekitkiyū.

²⁸ — Deus biōġbuk a'ōbi ibiōġbuk kērēayū oġujēm. Belzebu a'ōbi ġu oġujēm. Ibiōġbuk kērēayū o'jēm ip puye, kuy eyetaybit Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuġ ōn eywebe iam — io'e cebe ip.

²⁹ — Wuyōm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriġ acā koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyōm put soat pu am—uk'a beap pu am — io'e Jesus. Imēn Jesus o'e, jebacaap Satanás ebacaap podi ma buye. Ibodi ma buye, Jesus pe ibiōġbuk kērēayū mujēm put ikukayū xewi.

³⁰ — Imēn tak okay'ūmat itakoma okay — io'e Jesus. — Webekitkit mu'awerom obuywatwat'ūmat imuypōġpōġpōġ—webekitkit muypōġpōġpōġ — io'e. ³¹ — Imēnpuye oġuwēn eywebe. Ipi juacayū be Deus muymuy buje, iboap muymuyap kay soat em Deus ġebum ġu je'e. Deus iboap ju'uk cebewi ip. Ixeyū be Deus biōġbuk muymuy buje bit, iboap muymuyap kay soat em Deus ġebum je'e. Cebewi ip iboap i'uk pa'ore Deus pe; apēn eyju napa ma e'em, “Ijop e'eap Satanás a'ōbi o'jebapuk,” i. Imēn tak kuy eyetaybit Deus a'ōbi ijop e'eap o'jebapuk iam — Jesus o'e.

³² — Soat waġo ōn — io'e Jesus. — Omuyuy puje ip, Deus jeġebu ġu iboap kay soat em. Iboap ju'uk cebewi ip. Deus biōġbuk muymuy ip pima bit, Deus jeġebu iboap kay soat em—ġasū, waram tak ġebum je'e. Iboap kuġ jeedop

ip soat em—ikērēat kuḡ—Deus biōḡbuk muymuyap kuḡ — io'e Jesus.

³³ — Wuyetaybit yopkērēat'im. Yopkērēat'ip puye, ya'a e'em yakērēat'a. Wuyetaybit yoptipat'im tak. Yoptipat'ip puye, ya'a e'em yadipat'a. Yoptipat'ip, ya'a dak soat em jeenuy yaku. Yapkērēat'ip pit, ya'a dak soat em jeenuy yakērēat'a. ³⁴ Imēn puybu tuypiatpu buximayū eyju, ikērēat kuḡ cīcā buye. Iba'ore dak eywebe idipat ekawēn muwēn ām. Apēn wuyju jewaḡuyḡuy wuywebe, imēn wuyju e'em. Imēn tak iba'ore ḡasūacat pe idipat ekawēn muwēn ām, yaḡuykērē buye. ³⁵ Apēn xipacat idipap uk'uḡ imuxipanpanap'a bewi, imēn tak wuyaḡuydip pima, wuyekawēn tak idip ma e'em, wuye'eap tak. Wuyaḡuy nomuju ma wuyju jekawēnwēn. Xipat'ūmat idi'ūmap uk'uḡ imuxipanpanap'a bewi. Imēn tak wuya'ḡuydip'ūm pima, wuyekawēnkērē e'em, wuye'eap tak — io'e Jesus cebe ip.

³⁶⁻³⁷ — Oḡuwēn eywebe. Wuyekawēntip pima, “Idip ma eyju oxe,” i je'e Deus wuywebe kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoap kabia. Wuyekawēnkērē bima bit, “Ikērēat kuḡ eyju oxe,” i je'e Deus wuywebe.

— Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia bima te'e ma juk adi acekawēn iap aḡuwēn Deus pe — io'e Jesus.

³⁸ — Ocekukukat! — Fariseuyū o'e cebe. — Ka'ūma buk ocejojoioiap eḡubapuk cuy ocewebeam — io'e ip. Imēn tak Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū o'e Jesus pe.

³⁹ — Ka'ūma — io'e. — Ikērēat kuḡ eyju. Deus kay eyetabut ḡu. Ka'ūma buk eyejojoioiap co pin eyju. Imēnpit oḡubapuk ḡu eywebeam. Jonas awēḡ acā ka'ūma buk eyejojoioiap tieḡ e'em eywebeam—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat awēḡ — Jesus o'e.

⁴⁰ — Soat waḡo ñn — io'e Jesus. — Ixe Jonas osunuy ebapūḡ kabia axima yoboḡat uk pe. Ebapuḡ ixima osunuy

dak. Apĕn Jonas osunuy axima yoboĝat uk pe, imĕnpuxim ma oĝuy ebapũĝ kabia ipi be, ebapũĝ ixima dak — io'e Jesus. — Deus a'ōbi ixē Jonas o'jĕm axima yoboĝat uk pewi. Cejĕmap Nĭnive ka watwat pe ka'ūma buk o'jojojoiap osunuy. Ōn tak imĕnpuxim Deus a'ōbi waram ocetait we'uap tomukadi — io'e Jesus.

⁴¹ — Kuyje Nĭnive ka watwat iĝuycũĝ o'e ip ikĕrĕat kuĝ puye ip — Jesus o'e. — Ikĕrĕat mujurũĝrũĝap o'jepere ip—ikĕrĕat e'e'ukayũ. O'jepere ip, Jonas pe Deus ekawĕn o'tojot puye. Deus ipiatpi'ajoan kũyjobit'ũmayũ be iap kabia Nĭnive ka watwat je'bapuk soat etabut pe. Ixeyũ je'e ĝasũacat pe: “Eyju ikĕrĕat kuĝ Deus xe,” i, eyju wekawĕn kay'ũm puye. Jonas kay o'e ip Deus ekawĕn muwĕnuwĕn pima Jonas. Ōn pit Jonas etaybicap podi ma wetaybit cĭcā Deus ekawĕn muwĕn ām. Imĕnpit eyju wekawĕn kay ĝu — Jesus o'e.

⁴² — Kuyje kaxi etajoreĝat ka kukat oajĕm wũyat ka bewi. Ayacat oajĕm Salomāo ekawĕn co am—itaybit cĭcāat ekawĕn co am.

— Deus ipiat'ajoan kũyjobit'ũmayũ be iap kabia ixē ayacat je'bapuk soat etabi xe. “Ikĕrĕat kuĝ eyju Deus xe,” i je'e ĝasũacat pe, eyju wekawĕn kay'ũm puye. Salomāo kay o'e ixē, taybit cĭcāp muwĕnuwĕn pima Salomāo. Ōn pit Salomāo etaybicap podi ma wetaybit cĭcā. Imĕnpit eyju wetaybicap kay ĝu — Jesus o'e.

⁴³ — Aĝokatkat pewi ibiōĝbuk kĕrĕat cĕm puje, ixē ibiōĝbuk jekukum idibi'ũmat taĝ, jebodoyap kudadam. Jebodoyap pit tobuxik'ũm pima kuka o'e jewebe ma:
⁴⁴ “Jepin ma ōn kuy bima onuyap kay,” i — Jesus o'e. — Jepitpin.

— Yajĕm puje, ixē aĝokatkat tobuxikxiĝ. Ka'ũmĝu ibiōĝbuk kĕrĕat opop ixē aĝokatkat pe ĝasũ. Ixē aĝokatkat uk'a buxim—yabuk'a buxim—yabi'ōĝ'ōĝat'a

buxim—yaxipanat'a buxim. ⁴⁵ Imēnpuye ixē ibiōḡbuk kērēat cēm̄cēm ma'ḡuto. 7 beayū dobuxikxiḡ—ibiōḡbuk kērēayū dobuxikxiḡ—ibodi ma xipat'ūmayū dobuxikxiḡ. Ixeyū dak ōmōm ixē aḡokatkat pe—7 beayū. Ōmōm koapat ibiōḡbuk kērēat eju. Kuy bima ixē aḡokatkat tadaybot osunuy. Ḡasū bit ibodi ma tadaybot o'e. Imēnpuxim ma dak ḡasūayū jeedop. Ikērēat ḡubapukpuk cīcā ip — io'e Jesus.

⁴⁶ Ixi oajēm Jesus kay—ikitpitpit tak. Warara'acat pe kawēnwēn pima oajēm ip. Akiju osodop ip.

— Ocekawēn pin Jesus eju — io'e ip iboceayū be.

⁴⁷ — Exi oajēm, ekitpityū dak — io'e—puḡ aḡokatkat o'e Jesus pe. — Akiju opop ip. Cekawēn pin ip eweju — io'e Jesus pe.

⁴⁸ — Icēmān iḡo oxiat. Boyūku okitpitpicat — io'e Jesus.

⁴⁹ Pacuḡ'i o'e jebekitkit kay.

— Webekitkit pit oxi jo'i oxe, okitpitpit co'i dak — io'e.

⁵⁰ — Kabi beat a'ō kay buye, okitpitpit co'i oxe, wuyīxīt co'i dak ip, oxi jo'i dak ip—Deus bikuyap taḡ jekuku'ukayū — io'e Jesus.

13

¹ Ixē kabiam ma Jesus o'jēm uk'a bewi. Iodi kay oajēm. Oabik iodi wābu be. ² Ade jījā o'je'awero Jesus xe. Imēnpuye kobe be oōm ixē. Oabik kobe be. Adeayū bit kapurūḡ pe ma osodop ip kacūḡcūḡ'i.

³ Ḡebuje o'jekawēn adeayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn o'e adeayū be. Adeap muwēnuwēn o'e. Koap imēn o'e:

— Aḡokatkat o'ju — Jesus o'e. — Jekadai damuduudu am o'ju. ⁴ Tamududum pima, xepxepa o'ta'at. E bitako daḡ o'ta'at — io'e Jesus. — Ixeda wasūyū o'ta'o'o, ajēmjēm pima ip — io'e Jesus.

⁵ — Wara'ata karatũğ'a parak tağ o'ta'at. Ade ġu ka'wi o'e iboce. Ierũn ma o'e ka'wi. Imẽnpuye dao ma kadai o'tanokap — io'e Jesus. ⁶ — Imẽn tak kaxiepiat e ajẽm puje, kaxie o'ğuy'ũ ibo kadai — io'e. — Ikaraw o'e. Oe'ũ tãbuju ba'ore buye — io'e Jesus.

⁷ — Wara'ata widaohoda picũğ pe o'ta'at. Widaoho yaypan pima, iğo kadai o'tipmu'ũm.

⁸ — Wara'ata ma katõ be o'ta'at. Iğoda o'ta'acoğ. Katõ be o'ta'acoğ — io'e Jesus. — Ta'ade o'e. Pũğpũğ kadai be ta'adesu o'e—30 be o'e ta—katõ peata. Wara'at kadai be ta'ade o'e—60 be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jĩjã o'e—100 be o'e ta — io'e. ⁹ — Wekawẽn eyetaybit pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy wa'õ kay — io'e.

¹⁰ Ğebu je 12 beayũ oajẽm Jesus kay.

— Apẽnpuye ocemutaybitbinap ekawẽn acã ecekawẽn ijoceayũ eju? — io'e ip.

¹¹ — Itaybit ġu ip puye Deus soat kukan je'e iam. Iba'arẽm ijoceayũ be. Eyju bit eymutaybitbin õn, eyetaybit am kabi beat soat kukan je'e iam — io'e Jesus.

¹² — Xipan'ũm ya'ĩjo buje, yopĩt ma juy eyetaybin. Xipan ya'ĩjo buje bit, yoboğ cuy eyetaybin—ade jĩjã. ¹³ Imẽnpit ijoceayũ mutaybitbinap ekawẽn muwẽnuwẽn õn cebe ip. Jeakağ ip. Inaka ijojom ġu ip. Wekawẽn pa'arẽm cexe ip, wekawẽn cocom ma'ğu ip — io'e Jesus 12 beayũ be.

¹⁴ — Isafas cuk o'jekawẽn apẽn ġasũ o'jebapuk ġasũacat pe iam. Ğasũacat muwẽnuwẽn o'e kuyje.

Ya'ĩjojom je'e ip iboceayũ. Imẽnpit itaybit ġu ip je'e. Ijojom je'e ip. Imẽnpit itaybit ġu je'e ip ajom sute e'em iam. ¹⁵ Jağuyumu'ũm ojuy ip: Ja'õpi o'jewal'õpinomudip ya'ĩjoap puxim. Jeta o'sutanomudip ijoap puxim. Imẽn'ũm pima bit kadi ijojom ip, ya'ĩjojom tak. Imẽn'ũm pima bit kadi ip itaybit o'e. Okay itabut kuka

o'e ip. Õn kuka adi ip oġu'ada, ikêrêat uk'uġ cewebewi, io'e Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

— Ġasūacat muwēnuwēn pit o'e — Jesus o'e.

Imēn Jesus o'e itaybit ġasūacat itaybit pin pima, ip kajuk iġuycūġ ikêrêat kuġ puye iam—ikêrêat kajuk o'jere ip, kajuk Deus ikêrêat o'ju'uk ixeyū bewi buye iam.

¹⁶ — Eyju bit eycokcok epesop. Eyju ijojo pin. Ya'ġjo pin tak. Eyeta itaisuata jo'i — Jesus o'e 12 beayū be. — Wekawēn kayap eyeta itaisuatate iap puxim. Eya'ōpipe iap puxim tak. Imēnpuye soat wekawēn epeya'ġjojo. Imēnpuye eyetaybit soat wekawēn. Soat epjojojo, apēn cuk ocece iap.

¹⁷ — Kuyje ajo eyju ijojom iap co pin cīcā osodop ip ade Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū, Deus xe cūġ cīcāayū dak. Imēnpit o'jojojo ġu ip. Ajo eyju kūyjojom iap co pin cīcā ip osodop. Imēnpit o'jekūyjo ġu ip. Ġebu'i juy epe'e iboap kay — Jesus o'e.

¹⁸ — Epeya'ġjojo juy kadaida mududumap ekawēn kay, eyetaybit am apēġape ibo wekawēn iam — io'e 12 beayū be. ¹⁹ — Deus ekawēn a'ġjojoayū iġoda buxim—e be ta'at'anata buxim. Deus soat kukan ekawēn ya'ġjojo ip. Imēnpit itaybit ġu ip apēġape Deus ekawēn iam. Satanás oajēm cekay ip—Deus ekawēn a'ġjojoayū kay. Yaġuyba'ūm'ūm ip cekawēn kay—Deus ekawēn kay, Satanás oajēm ip cekay buye — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ — Wara'acayū Deus ekawēn o'ya'ġjojo ip. Ixeyū iboapta buxim ip—karatūġ'a parak taġata buxim ip. Dao ma Deus ekawēn cocom o'e ip. Koap icokcok cīcā e'em ip—iġjojoayū. ²¹ Imēnpit kadai tabue'ūmat puxim ip. Deus ekawēn badi ġu ōmōm cebe ip. Ibureyū itakoma cekay ip. Ipiat supi'ajoat cebe ip. Imēneju ibu'u ip jetabut am Deus kay.

²² — Warara'acayū o'ya'ijojoiyū widaoho parak tağata buxim. Ixeyū Deus ekawēn o'ya'ijojoi ip. Imēnpit soat em ġebum ip jemukaypinut kay. Tuybe ocokcok cīcā oce dinheiro kuğ pima iān e'em ip. Deus ekawēn kay ip yopīt ma itabut. Deus ekawēn muwēnuwēn ġu ip warara'acayū be—jebureyū be — io'e.

²³ — Warara'acayū o'ya'ijojoiyū iğoda buxim—katō beata buxim. Ixeyū Deus ekawēn kay jījā ip. Apēğape Deus ekawēn iam ip itaybit. Deus ekawēn tağ jekukum ip. Ixeyū duk'a xeyū dak Deus ekawēn tağ jekukum, Deus ekawēn a'ijojom pima. Ade Deus ekawēn kay itabut jeedop ip. Ade ip e'em soat ka dağ—Deus kay itabucayū. Kadai'ip puxim ixeyū—ya'a'eat'ip puxim. 30 be o'e takuğ'iat'ip puxim ip, 60 be o'e takuğ'iat'ip puxim tak, 100 be o'e takuğ'iat'ip puxim tak — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

²⁴ Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e Jesus. Imēnpuye wara'acat tak imuwēnuwēn o'e iboceayū be—wuymutaybitbinap—imēnpuximap ekawēn.

— Deus soat kukanap muwēnuwēn pimap, kat pe wuyju tiotatam pimap puxim — io'e Jesus. — Wuyju tiotatam pimap tiotataat jekat pe xipacata o'taida.

²⁵ — Ixet. Ixima dağ oajēm ip—itakomaayū. Ixidipta o'tadum ip trigoda paraktağ—trigoda jo'iata. O'tadum ip. O'jenapōn itakomaayū — Jesus o'e.

²⁶ — Ġebu je ixidip o'jedipuk kadai paraktağ, yaypan pima. ²⁷ Imēnpuye ibuywatwat'ukayū o'jekawēn ip jekariwa be.

— “Kariwa,” io'e ip. “Xipacata du etadum ekat pe?” io'e ip.

— “Hm hm,” io'e.

— “Abu ixidipta o'tadum kadai paraktağ?” io'e ip.

²⁸ — “Okay itakomaayū o'tamudu,” io'e.

— “Ixidip tu acetip'uk tu?” io'e ip.

29 — “Iba'ore,” io'e cebe ip. “Trigodip kuka epetip'uk, ixidip uk'uğ pima. Imēnpuye trigodip'ukap puxixim tip uğ ġu eyju,” io'e.

30 — “Imēneju ixidip tiptop cuy trigodip'ukap puxim. Yaypan pima, tip pupu'ukayū be ocekawēn: ‘Koap ixidip puk epetip'uk tipmūnmūn ām, daxa be tip mupik am. Trigodip pit epetipu, ta'uk am tip pewi, oduk'a be tamōğ ām,’ ioc'e tip pupu'ukayū be. Soat tarun pimap, tip pupum ip,” i — io'e Jesus.

Imēn Jesus iboceayū mutaybitbin o'e.

31 Jesus waram o'jekawēn iboceayū be. Wuymutaybitbinap o'ğuwēn—imēnpuximap ekawēn. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap mostardada buxim — io'e Jesus.

32 — Iboda wuykat pe atadaida. Ta'īcata mostardada, taidadam pima. Warara'ata bodi ma ta'īt ma. Imēnpuxim Deus soat kukanap koap ma pūğpūğ ma ikukan. Ade ġu cekay itabucayū. Mostardada bit aypapan cīcā, taida buje. Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Wasū ajēmjēm jedopi mōğ ām tāku jeje, yaypan pima. Imēnpuxim Deus soat kukanap ġuyjom pit ade jījā ikukan. Ade cekay itabucayū — io'e Jesus.

33 Jesus waram o'jekawēn—wuymutaybitbinap—imēnpuximap ekawēn. Imēn o'jekawēn.

— Deus soat kukanap pāo'a muyhuhuptōm puxim — io'e Jesus iboceayū be. — Trigonōm kuğ osunuy ayacat—ebapūğ copo. Ixe ayacat pāo'a muyhuhuptōm o'tōmpu. O'tōmōğ trigonōm pe. O'tōmupinā. Soat tağ o'jenōmupōğpōğ—trigonōm tağ. Imēnpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awēğ coco—kabi beat soat kukan je'e iap awēğ — io'e Jesus.

³⁴ Iměn o'jekawēn Jesus iboceayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn acā o'jekawēn cebe ip. Soat em o'jekawēn Jesus iměn ma.

³⁵ Iměn o'jebapuk apěn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e'e iap. O'jekawēn ixē:

Wuymutaybitbinap ekawēn acā ceweju ip oğuwēnwēn. Ya'ōba'arēm ipi ebapuk ebi kaap ekawēn oğuwēnwēn, i.

Iměn cuk o'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat.

³⁶ Ğe buje Jesus o'ju uk'a be. Adeayū xewi o'ju. Imutaybitbin'ibiyū oajēm ip Jesus kay.

— Iba'arēm ocewebe. Ocewebe juy eğuwēn apēğape—ixidip muwēnuwēn iape — io'e ip Jesus pe.

³⁷ — Kā — io'e. — Ağokatkat co'iat òn. Xipacata o'taidaiat co'i òn. Soat wağo òn. ³⁸ Ikat soat ipi beayū co'i. Xipacata Deus kay itabucayū jo'iat. Ixidip Satanás kay itabucayū jo'iat—ibiōğbuk kērēayū kukukat kay itabucayū jo'i. ³⁹ Itakomat ibiōğbuk kērēat kukukat co'i. Tabubuap co'i ipi jucayū'ūmap. Tip pupu'ukayū Deus ekawēn tojtjot'ukayū jo'iyū — io'e Jesus.

⁴⁰ — Iměn e'em ipi'ūmat kabia, ipi juacat'ūmap. Apěn wuyju ixidip pupum pima, tip mupik am; imēnpuxim je'e ipi juacat'ūmap. ⁴¹ Soat wağo òn. Wa'ō dojtjot'ukayū oce'gudot, soat xipat'ūmayū uk am xipacap pewi, wara'acat pe xipat'ūmat muğēğē'ukayū dak.

⁴² — Ğe buje jomōğ ip daxaboğ pe, ipiat'ajojoap pe. Iboce ip jeedop jetōtōn. Tūy yeiyei je'e ip ipi bun.

⁴³ — Soat Deus a'ō kay kŷyjobit pin pima, Deus ebekitkit jeedop ip isop Deus xe. Kaxi buxim ip isop jeedop, Deus soat kukan pima. Eya'ōpicŷcŷcŷ cuy epesop wa'ō kay — io'e Jesus.

⁴⁴ Jesus iboceayū mutaybitbin o'e. Deus soat kukanap kabia muwēnwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia teiboğat puxim—xipacap puxim — io'e Jesus. — Ikat pe iba'arēmat puxim — io'e. — Ağokatkat ibo xipacap o'tobuxik wara'at kat pe. Cekay jījā o'e. Imēnpit waram o'ğunēm. Icokcok cīcā o'e. Soat ikuğat o'ğūm wara'acat pe dinheiro bu am ma.

— Waram o'jepit. Ibo kat o'jat kat iwat xewi. Imēnpuxim wuywebe ģasū dak ajo wuyju ikuğiat iūm put, Deus xe wuynuy am. Soat iūm put wuywebe, wuynuy pin cīcā cexe buye — io'e Jesus.

⁴⁵ — Deus soat kukanap kabia wara'acat puxim tak—ağokatkat jekukuap puxim — io'e Jesus. — Pérola'a kudadamat ixē. Teiboğat'a kudadam o'e.

⁴⁶ — Ixe ağokatkat pérola'a o'yadobuxik—yaboğat'a. Ade dinheiro o'ğūm yadeim—perola'a deim. Soat ikuğat o'ğūm wara'acat pe, dinheiro bu am ma — io'e Jesus.

— Ibocewi oajēm perola'a kukukat pe. Yaboğat'a o'yabu yakukat xewi. Imēnpuxim wuyju dak. Wuybikuyap pupum Deus xewi. Wuywebe ajo wuyju ikuğiat iūm put Deus pe, cexe wuynuy am, Deus soat kukan pima wuynuy pin cexe buye — io'e Jesus.

⁴⁷ — Deus soat kukanap axima bubuap puxim tak — io'e Jesus. — Ağokatkayū ixē axima bubuap o'joxik iodi be. Ade o'jat ip ibubuap pe—axima — io'e Jesus. ⁴⁸ — Ibubuap topapūn pima, ixē ağokatkayū tojojon ka'oririt kay, axima naē ām. Kaxikxik'i o'e ip ibubuap akokoreren. Taēhēm o'e ip ibubuap pewi. Xipacat ico be ip mōğmōğ. Xipat'ūmat ixikxiğ ip — Jesus o'e.

⁴⁹⁻⁵⁰ — Imēn je'e ipi'ūmat kabia — io'e. — Deus ekawēn tojtjot'ukayū jajēm ijodi wuyjuyū naēm—xipat'ūmayū naēm xipacayū xewi. Jajēm ip xipat'ūmayū xik am daxaboğ pe, ipiat'ajojoap pe. Ibocewi jeedop ip tōtōn xipat'ūmayū. Tūy yeiyei ip je'e ipi bun — io'e.

⁵¹ — Ijop ekawēn eyetaybit tu—soat? — io'e jewēju etaybitbinayū be.

— Hm hm — io'e ip. — Kuy ocetaybit.

— Xipat — io'e Jesus.

⁵² — Deus soat kukan pima, Moisés ekawēn imutaybitbinayū webekitkin je'e—soat ip. Bekicat ebay buxim ip. Ibubut muxipanpanap'a bewi iisuat uk'uğ, kuyat uk'uğ tak xeku. Imēnpuxim ixeyū dak itaybit cīcā Moisés ekawēn. Ijop ekawēn kuyat uk'uğap puxim. Wekawēn pit iisuat uk'uğap puxim — io'e Jesus cebe ip.

⁵³ Imutaybitbinap epere buje, Jesus o'ju jeka kay—Nazaré ka kay. ⁵⁴ Oajēm. Iboceayū mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. O'yağuybabi'üm iboceayū.

— Apēn sute soan itaybit imēn? — io'e ip. — Apēn xe'e sute o'ğubapuk wuywebe i'e ba'oreap? — io'e ip jewewebe.

⁵⁵ — José ipot ġu du sute? — io'e ip jewewebe.

— Karepiğa ipot ġu du sute? — iboceayū o'e. Tūybe Jesus José ipot iān o'e ip.

— Maria i xixi butet ġu du? — io'e ip. — Ikitpityū butet Tiago i, José i, Simon i, Judás i. Soat ip ikitpityū ġu du? — io'e ip jewewebe. ⁵⁶ — lixityū dak ijoce ma ġu du wuyweju—soat iixityū? — io'e ip. — Apēn cuk sute itaybit cīcā ġasū? — io'e ip.

⁵⁷ Itakoma ip o'e cekay.

— Wuyju bit kūyjobin ġu juy ajop ixē a'ō kay, ixē wuyjo'iat puyē — i napa ma o'e ip.

— Soat ka dağacat ibuyxim ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuğ. Jaypanap ka beayū bit ibuyxim ġu ikuğ—ipi beayū bit, uk'a beayū bit tak — io'e Jesus.

⁵⁸ Ade ġu o'ğubapuk Jesus—Deus a'ōbacaap. Iba'ore o'e, ipi beayū itabut'üm cekay buye.

14

¹ Herodes Jesus awëḡ o'yawëḡcoco. Ipi kukukat osunuy ixé Herodes iḡebujeat—Galilía eipi kukukat.

² — Ixe aḡokatkat João Batista i ibutet — Herodes o'e, tūybe iboap icēmān iān o'e buye.

Imēn kawēnwēn o'e jebuywatwat'ukayū be. Jesus muwēnuwēn o'e.

— Waram ḡuto o'jetait João je'ūap tomukadi — i cedaḡ ḡu o'e. — Imēnpuye Deus a'ōbaca am wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ teku — Herodes o'e.

³ Kuy bima Herodes jebekitkit o'ḡuju João kay. João uk puje, o'ḡukirikirik. O'ḡukirikirik imōḡ ām daomūnmūnap'a be. Ayacat cekayap puye, o'jomōḡ—Herodías cekayap puye. Herodes kitpit tayxi osunuy ixé ayacat—Filipe tayxi. Imēn daomūnmūnap'a be Herodes João o'ḡuōmat, João ekawēn puye.

⁴ — Cūḡ ḡu ewebe ixé ayacat kuk am. Deus xe cedaḡ ḡu ekitpit tayxi eju jewewbumūn ām—ixé Herodías eju jewewbumūn ām — i juk o'e João ipi kukukat pe—Herodes pe.

⁵ Imēnpuye Herodes João aoka ojuy. Imēnpit Judeuyū xe João Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Imēnpuye Herodes iparara o'e Judeuyū buxixim.

⁶ Peta bima bit Herodías it o'jebapuk da'i'in Herodesyū etabut pe. O'jebapuk Herodes kapap epeta buye. Cekay jījā o'e Herodes—ayacat yaypan'isuat kay.

⁷ — Da'i'iap kay jījā ōn — io'e yaypan'isuat pe. — Emukaypinput eḡuwēn owebe — io'e. — Deus etabun ōn e'em ewebe emukaypinput oḡūm ewebe — Herodes o'e. — Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe, wa'ō daḡ ḡu iūm pima — io'e.

⁸ — Ijoco ma João Batista a prato be eyaūm owebe — io'e. Imēn yaypan'isuat o'e.

— Imên ece, o'it — i juk o'e cebe ixi.
 Imênpuye yaypan'isuat o'e imên ma. ⁹ Yaüm pin ġu o'e Herodes. Ibu'u o'e. Iġuycüġ o'e, yaypan'isuat imên o'e buye. O'yaüm an pit cebe, jekawên puje, itakoyiayü buye dak—jewejuayü buye. Jekawên taġ o'yaüm.

¹⁰ — Daomünmünap'a kay eju — io'e sorara be. — João a eya'uk — io'e cebe.

¹¹ — Hm hm — sorara o'e.
 O'ju. O'ya'uk. O'yadojot prato be. O'yaüm ayacat'isuat pe. Imên Herodes juk itaybit João oe'ü iam.

O'yadujowat jexi kay ixe.

Imêneju Herodes tÿbe João'üm waram o'jetait iän o'e, Jesus awëġ yawëġcocom pima.

¹² João eju oekuku'iaiyü oajëm João'üm kay. Ijebit o'tujowat witabikÿy be, ikot am.

Jebabim ikot puje, o'ju ip. Oajëm Jesus kay. João'üm awëġ muwënuwën o'e ip.

¹³ Tobuxik puje, o'jëm Jesus adeayü xewi. O'ju kobe daġ aġoka'ümat kay. Oajëm. Adeayü dak o'ju ip. E daġ pit o'ju ip, Jesus cucumap awëġ cuk o'yawëġcoco ip puje. Oajëm ip aġoka'ümat pe, Jesus ajëm awap.

¹⁴ Kobe bewi cëm puje, Jesus ade jġjã o'jojajo. Itabotaid-abotbot o'e cekay ip.

Ġebuje iwãtaxipiyayü o'ġu'ada Jesus.

¹⁵ Jesus eju etaybitbin'ukayü o'jekawën cebe.

— Katpuje ma oexe buye, jexat pupu am ip eġuju aġoka kay — io'e ip. — Ijocayü eġuju juy. Ka'ümġu ixat ijoce, aġoka'ümat puje — io'e ip. — Iteyü juy eġuju jexat pupu am dinheiro deim — io'e ip Jesus pe.

¹⁶ — Ka'üma — Jesus o'e. — Je'ju ġu juy ixeyü, jexat pum. Eyju ma ixan epeġüm cebe ip — io'e.

¹⁷ — Pÿġpÿġ ma ixat kuġ oceju — io'e ip. — Cinco be ma pão'a opop—xepxep ma — io'e ip.

¹⁸ — Pão'a epeyadojot, axima dak — io'e jeweju etaybitbinayũ be.

¹⁹ — Soat epabikbik. Xikxikxik'i — io'e warara'acayũ be—adeayũ be.

Kaxikxik'i osodop ip. Pão'a o'yabu Jesus. Axima dak o'jat. Xepxep ma o'jat.

Ĝebuĵe Deus eju o'jekawĕn. Jeapũnpũn o'e kabi kay.

— Bay, ĕn xipāt — io'e. — Pão'a eyaũm ocexat'am — io'e. O'yadakat jebum. O'yaũmũm jeweju etaybitbinayũ be. O'yaũmũm ip iboceayũ be. Imĕn Jesus o'yamu'acoĝ. Ya'ade jĩjã o'e. Ceweju etaybitbinayũ o'yaũm adeayũ be.

²⁰ O'jo'o'o soat ip. Ibĕĝbĕĝ ip o'e.

Cepoyat puĵe, Jesus eju etaybitbinayũ o'jat ico be. 12 be ico o'ĝunopapũn ip cepoyan—pão'a epoyan, axima epoyan tak. ²¹ Aĝokatkayũ 5 mil be osodop ip. Aoyũ dak bekkitkit eju, ade ip osodop. Adeayũ osodop ip—jekõnkõnayũ.

²² — Owap cuy wĩnãbu epeju kobe daĝ — io'e jeweju etaybitbinayũ be. — Eyju cucum pima, ijoceayũ mujum puk õn ika be — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

Õmõm ip kobe be. O'ju. ²³ Warara'acayũ o'ĝuyypit Jesus ika be.

Co'a kay jaĝepũĝ ma o'ju, jekawĕn ãm Deus eju. Oajĕm. Kabiok pima co'a jeje osunuy jaĝepũĝ ma.

²⁴ Kobe daĝayũ bit iodi bicũĝpe o'e ip. Wũy ma ipi bewi o'e ip. Tipodoy tiboĝ cĩcã o'e. Kobe mupokupoĝ o'e kabidoxixi buye. Kopũĝ. Kopũĝ. Kopũĝ. O'subidoajĕm topabe.

²⁵ Kaxi jĕm awap ma xĩĝxĩĝ o'e. Idibi adopa daĝ xĩĝxĩĝ o'e.

Oajĕm jeweju etaybitbinayũ kay. ²⁶ Iparara jĩjã o'e ip. Tũybe axik sute iãn o'e ip iodi adopa daĝ xĩĝxĩĝ puye.

— Axik tu sute? — io'e ip.
O'jewāwā ip, iparara jījā buye.

²⁷ — Axik ma ġu òn. Eya'òcam cuy epesop. Eypararam ġu juy. Òn ā — Jesus o'e cebe ip.

²⁸ — Kariwa! — Pedro o'e. — Ēn pima, “Ejot idibi jeje,” i ece owebe. “Ejot ijodi,” i juy ece owebe — Pedro o'e cebe.

²⁹ — Ejot — io'e.
O'jēm kobe bewi. Xīġxīġ o'e idibi adopa daġ, ajēm ām Jesus kay. ³⁰ Iparara bit o'e tipodoy buye. Imēnpuye oakōm pin.

— Kariwa! — io'e. — Odaxijom ece iodi bewi — io'e ya'òberen.

³¹ O'jebumupaya Jesus dao ma. O'subuijik Pedro. O'jat. Jesus Pedro o'jat.

— Etabutbūt ma okay — io'e cebe. — Etabun cīcā juy okay — io'e Jesus.

³² Kobe be oōm—xepxem. Kabido o'subido'ūm ġebuġe bit.

³³ — Icēm. Deus ipot ěn — kobe beayū o'e ip Jesus pe.
Jesus oibuyxin ip.

³⁴⁻³⁵ Iodi mudek puġe, Genesaré eipi kay oajēm Jesusyū. Jesus itaybit o'e ip—Genesaré watwat. O'ju ip eipi daġ—soat taġ. Iwātaxipipiyū dakoykoy o'e ip—soat. Iwātaxipipiyū o'tojotjot ip Jesus kay.

³⁶ — Iwātaxipipiyū esay ukpi mucay pin cīcā je'ada am — io'e ip Jesus pe. Genesaré watwat o'e ip.

— Ha'a — Jesus o'e.
O'je'ada ip—soat o'ġucay'iyū—soat iwātaxipi topibiyū.

15

¹ Fariseuyū oajēm Jesus kay Moisés ekawēn imutaybit-bin'ukayū eju. Jerusalém ka bewiyū osodop ip—soat ip.

(Kuyje Fariseuyū oekuku ip aypapayū'ūm'ūm ekawēn taġ.

— Jekõn awap jewebu wuywuy'uk'üm pima, xipat ãu wuyxe — io'e ip kuyje. Imẽnpuye Fariseuyũ oajẽm Jesus kay.)

² — Apẽnpuye eweju etaybitbinayũ jewebu wuywuy'uk ãu ip, jekõn awap? — io'e ip Jesus pe. — Xipat ãu imẽn — io'e ip. — Wuyajojoyũ'üm'üm ekawẽn taã ãu ip jekukum, jewebu wuywuy ãu ip puye — io'e ip cebe.

³ — Pãm eyju? — Jesus o'e. — Apẽneju Deus ekawẽn taã ãu eyju jekukum? Apẽneju wuyajojoyũ'üm'üm ekawẽn taã acã eyju jekukum? Deus ekawẽn taã ãu eyju jekukum — io'e Jesus cebe ip.

⁴ — Xipan cuy ebay ejukuk, exi dak, i. Imẽn Deus ma juk o'e — io'e Jesus.

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka, jexi muymuy'ukat tak, i.

Imẽn Deus o'e — io'e Jesus. ⁵ — Eyju warara'acat mukũyjom pima bit, e'em: “ ‘Dinheiro kuka adi oãum eywebe eybuywat am,’ i juy epe'e eyebay be,” ie'em eyju bit warara'acat mukũyjom — io'e Jesus. ⁶ — Eyju dak e'em warara'acat pe: “ ‘ãebuãe cãã ma e'em ewebe ebay jukukuk xipan'üm pima,” i — io'e Jesus. — Imẽn ma ajojoyũ'üm'üm ekawẽn taã ip jekukum, Deus a'õ mubuyxi'üm'ümay eyju — Jesus o'e Fariseuyũ be.

⁷ — Wuyjuyũ muãuykuku'ukayũ eyju — io'e Fariseuyũ be. — Kuyje ma juk Isaías emuwẽn icẽmãn. Imẽn o'e:

⁸ “ ‘Deus kay oceju,’ i napa ma e'em iteyũ wuyjuyũ,” i. “Imẽnpit okay ãu ip,” i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus. ⁹ “ ‘Ën xipat,’ i te'e ma e'em ip,” i. “Imẽnpit xipat ãu õn ip cexe,” io'e Deus, io'e Isaías. “ ‘Deus ekawẽn eymutaybitbin oceju bit,’ i napa ma e'em ip. Imẽnpit wuyjuyũ ekawẽn acã adeayũ mutaybitbin ip,” ie'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

¹⁰ Ğebuje Jesus adeayũ o'tomuwã. Oajẽm ip.

— Ya'õpicũğcũğ cuy epesop, eyetaybit am — io'e cebe ip. ¹¹ — Ajo õmõm eybi be iap ğu eyemukẽrẽrẽrẽn ğu — io'e. — Ajo cẽmcẽm eybi bewi acã eyemukẽrẽrẽrẽn — io'e. — Iboap kay juy epeğebu — io'e cebe ip.

¹² — Etaybit tu Fariseuyũ itakoma ekay iam—ekawẽn puye, itakoma iam? — ceweju etaybitbinayũ o'e Jesus pe.

¹³ — Wetaybit — Jesus o'e. — Kadaidip webay o'taidağuiaptip ju'uk Deus. Apẽn wuyju tipkẽreatip ju'uk ku bewi; imẽnpuxim Deus fariseuyũ emumutaybitbinap ju'uk wuyağuy bewi — io'e Jesus.

¹⁴ — Eyağuybabi'ũm ğu juy itakomaayũ kay — io'e. — Ikukukat ita'ũmat puxim ip—Fariseuyũ. Ikukukat ita'ũmat pima, jekukukat tomuju wara'at ita'ũmat cucum pima, xepxem ma ip at'an je'e ipikũykũy be, ita'ũmayũ ma ip puye.

¹⁵ Ibocewi Pedro o'e:

— Wuywebe õmõmap ğu wuymukẽrẽrẽrẽn—wuybinũn peat acã iat ekawẽn iba'arẽm ocexe. I juy ece ocewebe apẽğape ekawẽn, iba'arẽm puye — io'e Jesus pe.

¹⁶ — Eyju adeayũ buxim: ka'ũmğuy eyetaybit — io'e Jesus. ¹⁷ — Ajo õmõm eybi be, ijop kapkam eydada be. Ğuyjom cẽmcẽm eywebewi — io'e. ¹⁸ — Ajo cẽmcẽm eybi dağwi, ixeyemukẽrẽrẽrẽn, eybinũn pewi cẽmcẽm puye — io'e. ¹⁹ — Soat em ijodiat jewağuydadam ikẽreat kay: warara'acat aokakam ip, warara'acat tayxi kaykay'uk ip, aoyũ kaykay'uk ip, warara'acat pubut tujupa'ũm'ũm'uk ip, warara'acat awẽğ mukẽrẽrẽn 'uk ip, warara'acat awẽğtatam ip. Soat eybinũn pewi jebapukpuğ, soat em ikẽreat kay ğebum puye acã — Jesus o'e. ²⁰ — Ijodiacat ikẽreat mujurũğrũğ'uk, aypapa'ũm'ũm ekawẽn tağ jewebuwywuy'ũm puye ğu—soat em ikẽreat kay ğebum puye

acã. Igo aꝓyukẽrẽat acã eymukẽrẽrẽrẽn. Iboam eytaybit ġu buk? — io'e jewēju etaybitbinayũ be.

²¹ Ibocewi o'ju. Jesus Tiro ka tẽġ ma o'ju. Sidom ka tẽġ ma dak oeku.

²² Ayacat oajẽm Jesus kay—Canaã eipi wat—Judeu'ũmat.

— Kariwa! — io'e ya'õberen. — Etabotaidabotbon cuy okay. Ibiõġbuk kẽrẽat kuġ o'it, ipiat'ajojom cĩcã ibiõġbuk kẽrẽat kuġ puye — io'e Jesus pe—Davi diwacat pe.

Ayacat ma i'it osunuy. ²³ O'jede ġu Jesus. Imẽnpuye Jesus eju etaybitbinayũ o'jekawẽn ip Jesus pe.

— Soat em ixẽ ayacat wuynomuju ma ya'õkarey. Esu'it mu'ada juy. Ĝebuje juy eġunapõn — io'e ip Jesus pe.

²⁴ — Iba'ore — io'e. — Deus omuju Israel naxeġebitbit kay acã — Jesus o'e. — Itabidaoat puximayũ kay—ovelha buximayũ kay — io'e.

²⁵ Jesus wap o'jẽġ'aecõġcõġ ayacat.

— Kariwa — io'e. — Obuywan ece — io'e.

²⁶ — Ka'ũma. Xipat ġu oxe, bekicat xat'a yaxixiġ pima, akurice be ya'om — io'e.

²⁷ — Icẽmãn, Kariwa — io'e. — Imẽnpit akuriceyũ wuyxat epoyat o'om. Mesa bewi i'at puje, akurice io'om.

²⁸ — Ka — io'e. — Wetaybit ġasũ okay etabut cĩcã iam — io'e. — Ebikuyap taġ e'it mu'ada oce — io'e.

Ĝasũ ma je'it o'je'ada.

²⁹ Ibocewi o'ju iodi be—Galilíadi be. O'jeu. Oajẽm co'a jeje Jesus. Oabik.

³⁰ Jesus kay oajẽm ip—ade jĩjãayũ. Taokẽrẽayũ dujotjon ajẽmjẽm o'e ip, ita'ũmayũ dak, jekawẽn pa'oreayũ dak, warara'acayũ iwãtaxipipiyũ dak. Jesus kay imu'ada am ip o'tojot.

Oajẽm ip. O'jomõġ Jesus wap. Soat ip o'jomõġ. Soat ip o'je'ada. ³¹ Yaꝓyubabi'ũm o'e ip—adeayũ, xĩġxĩġ pa'ore

topibiyū o'jojoho ip puye. Yağuybabi'ūm o'e ip, kawēn pa'ore tūibiyū dak o'jojoho ip puye. Ita'ūm topibiyū tate o'e.

— Ka'ūmḡu xipacat Deus co'iat. Israel naxeḡebit-bit Deus mubuyxi. Ixe a'ōbi o'je'ada ip — io'e yağuybabi'ūmayū.

³² Ḡebye Jesus jewēju etaybitbinayū o'tomuwā.

— Wetabotaidobotbot adeayū kay — io'e Jesus. — Ibacā'ūm ip, ixat'ūm puye. Irere ip. Xepxep xet oweju ip jekukum. Ḡasū bit ixat'ūmḡu ip o'e. E daḡ jeku am iba'ore e'em cebe ip, irere jījā buye, ibacā'ūm puye ip. E daḡ ma ip kuka o'tao'ūm'ūm repibun puye dak — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be. — Obu'u kawēn ām cebe ip: “Eyduk'a kay juy epeyepit,” i, irere buye — io'e.

³³ — Pomawi pāo'a oceyabu soat muykōn ām? — io'e ip. — Ya'ūmḡu uk'a iḡo ka be. Iba'ore yabu am — io'e ip.

³⁴ — Pebūrū pāo'a opop? — io'e cebe ip.

— 7 be — io'e ip. — Pūḡpūḡ ma axima'it'it tak — io'e ip.

³⁵ — Kaxikxik'i epabik — Jesus o'e iboceayū be—adeayū be. Oabikbik ip ipi ju.

³⁶ Pāo'a o'yabu Jesus—7 beat'a. Axima dak o'jat. O'jekawēn Jesus Jebay be—Deus pe.

— Bay! — io'e. — Xipat ēn, ocewebeam ocexat eḡūm — io'e.

Soat xat o'takat Jesus—pāo'a, axima dak. O'yamu'acoḡ cīcā. Ya'ade jījā o'e. Ade axima dak, imu'acoḡ puye. Iūmūm o'e jewēju etaybitbinayū be. Cexat ūmūm o'e ip iboceayū be. ³⁷ Soat ip o'jo'o'o ip. Ibeḡbeḡ iboceayū o'e. Ixat o'jepoyat. 7 beap ico be o'ḡunopapūn ip cepoyan—axima epoyan, pāo'a epoyat'am tak. Jesus ewēju etaybitbinayū o'ḡunopapūn. O'tujowat ip. ³⁸ 4000 beayū

o'jekōn ip—aḡokatkayū. Bekitkiyū dak o'jekōn ayacayū eju.

³⁹ Ğebuḡe Jesus ixeyū ibeḡbeḡayū o'ḡuju. Kobe daḡ Jesus pit o'ju Magadā ka kay.

16

¹ Fariseuyū oajēm ip, Saduceuyū dak. Oajēm ip Jesus kay. Pūḡpūḡ ajēmjēm o'e Jesus eju kawēn ām.

— Ocewebe i'e ba'oreat eḡubapuk cuy ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Deus a'ōbacaap co buje, acetabun ēn Deus xewiat iap kay — io'e ip. Iboap muwēn o'e ibuyxijo am.

²⁻⁴ — Oḡubapuk ḡu juy — Jesus o'e cebe ip. — Ḡasūacat ikērēat kuḡayū ip. Deus kay itbut'ūmayū ip. Eywebe i'e ba'oreat oḡubapuk ḡu.

— Kan pima eyju e'em, “Kuyajeat kabia idip ma e'em, kabi ipakpuk puye,” i. Kabia isum pima eyju e'em, “Muba'at oajēm ḡasū, kabi ipakpuk puye, kabikerere buye dak,” i. Eyetaybit cīcā apēnape kabi ipakpukat iam, kabi kay aḡ puye. Imēnpit eyetaybit ḡu apēnape oce'e'eap iam. Ajo juk o'jebapuk Jonas pe iap puxim pit ḡuyjom je'apuk eyetabun — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'jekawēn cebe ip, itaybit puye ip apēnape kabi ipakpukat iam, ijojom pima ip. Imēnpuxim Jesus e'e'ap cuk o'jojjo ip. Itaybit kuka o'e ip Jesus bacaap Deus xewi osunuy iam.

— Kuyje Jonas o'jēm axima boḡat uk pewi. Icēmān kuyjeacat pe i'e ba'oreat o'e. Imēnpuxim ḡasū aḡokatkat waram ḡuto itait je'e, ce'ū'ūayū dopap pewi cēm puje xeku. Ḡasūacat pe i'e baōreat je'e xeku waram itaicap. Wara'at ḡu eywebe i'e ba'oreat ḡubapuk eyetabun—xeku waram itaicap acā Deus ḡubapuk — io'e Jesus.

Ibocewi Jesusyū o'ju ip wara'at ka be.

⁵ O'timudek ip. Oajēm wara'at ka be.

Pão'a o'yadujowat ġu Jesus eju etaybitbinayũ, ġebum'ũm puye ip.

⁶ — Aġ cuy epesop Fariseuyũ epão'a muyuhuhuptõm kay, Saduceuyũ enõm kay dak — Jesus o'e cebe ip.

⁷ Ğebuje o'jekawẽn ip jewewebe.

— Jesus imẽn o'jekawẽn wuywebe, pã'o'a wuyadojot ġu buye — io'e ip.

Cedaġ ġu o'e ip. ⁸ Jesus pit ixeyũ ekawẽn o'ya'ĩjojo.

— Yopĩt ma eyetabut okay — io'e cebe ip. — Apẽnpuye eyewewebe kawẽnwẽn eyju: “Imẽn xeku o'e, wuyju pã'o'a kuġ ġu buye,” i? Imẽn ġu juy epe'e — io'e Jesus. ⁹ — Eyetaybit ġu buk? — io'e cebe ip. — Ğebum ġu du eyju 5 be pã'o'a oyaũm 5000 beayũ xat'am iap kay? Ğebum cuy epesop iboap kay — io'e. — Ğebum ġu du eyju pebũrũ ico epeġunopapũnpũn yaepoyan? Ğebum cuy epesop iboap kay dak — io'e.

¹⁰ — Ğebum ġu du eyju 7 be pã'o'a oyaũm 4000 beayũ xat'am iap kay? Ğebum cuy epesop iboap kay dak. Ğebum ġu du eyju pebũrũ ico epeġunopapũnpũn yaepoyan? Ğebum cuy epesop iboap kay dak.

¹¹ — Eyetaybit gu buk tu pã'o'a muwẽnuwẽn ġu õn iam? Eyetaybin cuy. Aġ cuy ixeyũ be pã'o'a muyuhuhuptõm kay—Fariseuyũ epão'a muyuhuhuptõm kay, Saduceuyũ epão'a muyuhuhuptõm kay dak — io'e cebe ip.

¹² Imẽneju itaybit ip Jesus pã'o'a muyuhuhuptõm i'e buje, Fariseuyũ emumutaybitbinap i'e ojuy osunuy, Saduceuyũ emumutaybitbinap tak. Imẽn ip o'ġukũyjo. Xipat ġu cemumutaybitbin ip. Deus xe cedaġ ġu ip imutaybitbin—Fariseuyũ, Saduceuyũ dak. Wuyjuyũ muġyukuku'ukayũ ip osodop.

¹³ O'ju ip Cesaréia eipi tẽġ ma—Filipe eipi tẽġ ma. Oajẽm.

— Abu xe'e òn wuyjuyũ xe? — io'e cebe ip—soat waõo o'e.

¹⁴ — “Teku waram ãuto o'jetait'iat,” i'e'em ip—pũãpũã e'em ip — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ãuto o'jetait'iat,” pũãpũãpũã e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ãuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku Jeremias—waram ãuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat—waram ãuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip.

¹⁵ — Pãm eyju? — io'e. — Abu òn eyxe bit? — io'e.

¹⁶ — Cristo ên — Simão Pedro o'e Jesus pe. — Deus emunaẽ ên. Soat em itaicat ipot ên—Deus ipot ên — io'e Jesus pe.

¹⁷ — Icẽmãn, Simão — Jesus o'e. — Ijoceayũ dak iboap ekawẽn o'ãuwẽn ãu ip ewebe—Deus acã—webay acã—kabi beat acã. Ecokcok ên, João ipot, — io'e.

¹⁸ — Icẽmãn oãuwẽn ewebe: Ên Pedro. “Deus ipot ên,” exe iap ekawẽn kay itabucayũ webekitkin e'em ip, itabut puye ip. Okay itabucayũ oe'ũ ip ma'ãu, jetait waram, ibaca jĩjã buye. Satanás ebekitkit bacaap podi ma e'em okay itabucayũ bacaap.

¹⁹ — Ajo cũã ma exe ijoce, iboap tak cũã ma je'e Deus xe kabi be — io'e Pedro be. — Ajo bit cũã ãu exe ijoce, iboap tak cũã ãu je'e Deus xe kabi be. Imẽnpuye a'òbi Deus emunaẽ kay itabucayũ jeedop ip Deus xe—okay itabucayũ. Deus soat kukan pima, cexe jeedop ip — Jesus o'e Pedro be.

²⁰ — ãasũ dak cuy omuwẽnuwẽn epekuku ãu wara'acayũ be. “Teku Deus emunaẽ,” i'ũmãu juy epeku — io'e jewegu etaybitbinayũ be.

²¹ Jesus jewegu etaybitbinayũ mukũyjojo o'e apẽn kuka o'jebapuk cebe iam.

— Jerusalém ka be oju — io'e cebe ip. — Ika watwat xipan ġu okuk soat ip—Judeuyū kukukayū, paīyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū. Ipiat'ajom òn, ixeyū buye — io'e jewēju etaybitbinayū be. — Waoka ip — io'e Jesus. — Imēnpit xepxep xet kap puje bit, waram ocetait — io'e Jesus.

²² Pedro ibodi ma o'tujowat jewēju, kawēn ām.

— Jaoka ġu ip. Deus bikuyap tomuju ġu, Kariwa — io'e Pedro. — Je'bapuk'ūma — io'e.

Imēn Pedro o'e Jesus pe. Imukorēm pin, Pedro xe xipat ġu kuka o'e imēn pima bit.

²³ O'jekorepēn Jesus.

— Mūġ ece! — io'e Pedro be. — Satanás ekawēn puxim ēn kawēnwēn. Satanás tak ibu'u owebe we'ū ām adeayū beam. Deus aġuy daġ ġu ēn jewaġuyġuy—ipi juacat aġuy daġ acā ēn. Imēnpuye Deus bikuyap taġ jekuku am, ēn omubu'un ojuy — io'e Jesus Pedro be.

²⁴ Ġebuġe Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyaġuyba'ūm cuy; eybu'um ġu dak cuy eye'ū ām owebeam; wa'ō daġ tak cuy epeku — io'e cebe ip.

²⁵ — Imēneju owebeam eye'ū buje, soat em eyetait epesop Deus xe eye'ūap tomukadi. Eybu'u eye'ū ām owebeam pima bit, epajēm ġu Deus kay — io'e. ²⁶ — Ajo-kuġ tak epesop soat tarekrek kuġ ipi juat kuġ, eybiōġbuk ipiatpi'ajojoap pe imēnpit? Ka'ūma kuġ ma! — Jesus o'e cebe ip. Tei'ūmġu soat em Deus xe wuydopapteim — io'e.

²⁷ — Soat waġo òn — Jesus o'e, kawēnwēn pima jew-ebeap pe ma. — Ocepit ma wekawēn tojotjot'ukayū eju, webay a'ōbacaap eju dak, idip cīcāap eju dak. Yajēm puje, teim je'ġūm soat pe—apēn oekuku iapteim — io'e. —

²⁸ Pūġpūġ pit jeedop wajēmap wiwim itabēġ—ijodiat. Oxe

xe ma jeedop ip, soat kukan òn pima. Wajẽmap co'ũm puje, je'ũ ġu ip — io'e Jesus—soat waġo o'e.

17

¹ 5 xet kap puje, o'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Jesus ebapũġ ma o'tujowat—Pedro, Tiago dak, João dak. Tiago kitpit osunuy ixex João. Jaġepũġ ma o'tujowat ip.

Oajẽm ip. ² Co'a jeje Jesus o'jewemuwarurun ebapũġayũ wap. Kaxi sopsepap puxim topasopsep o'e—Jesus topa. Iisuat puxim jekabek—Jesus ekabek. Irut cĩcã o'e.

³ Ģebuje Moisés'ũm o'jebapuk, Elias'ũm tak. O'jebapuk ebapũġayũ wap. Jesus eju jekawẽn ãm o'jebapuk ip. O'jekawẽnwẽn ip Jesus eju.

⁴ Kawẽnwẽn epere buje, Pedro o'e Jesus pe:

— Kariwa — io'e. — Xipat ma wuyju ijoce am. Xipat exe bima, xijap ojomõġ ijoce. Pũġ edopam ojomõġ. Wara'at Moisés'ũm dopam ojomõġ, wara'at Elias'ũm dopam — io'e Jesus pe.

⁵ Kabikerereat tak oajẽm cekay ip—Jesusyũ kay. Isopsepat osunuy. Ixeyũ dak o'yajuy isopsepan. Deus isopsepat pidasewi o'jekawẽn—kabikererereat pidasewi.

— Teku okpot. Ikukpin cĩcãat oxe. Omucokcokap cĩcã okpot. Eya'õpicũġcũġ cuy epesop ya'õ kay — io'e—Deus o'e. Imẽn kawẽnwẽn o'e Deus. Jesus muwẽnuwẽn o'e.

⁶ Ijo buje, ebapũġayũ o'jẽġ'aecõġcõġ ip. Iparara jĩjã o'e ip Deus kabikerereat pidasewi o'jekawẽn puye. ⁷ Jesus pit o'jẽġ'aecõġcõġ'iyũ o'ġucay.

— Epe'ãy juy — io'e cebe ip. — Eypararam ġu juy epesop — io'e.

⁸ Jeakaġ ip pima, Jesus ma o'jojojo ip. Ka'ũmġu warara'acayũ o'jojojo ip. O'ãy ip. O'kop ip Jesus eju. O'kop ip co'a jejewi. ⁹ Kopkom pima, Jesus o'jekawẽn ebapũġayũ eju.

— Ĝasū ĝu juy epejojojoiap epeĝuwēn warara'acayū be — io'e cebe ip. — Ĝuyjom pit epeyawēḡmuwēnuwēn put, waram wetait puje — io'e—soat waḡo o'e.

¹⁰ — Apēnpuye Moisés ekawēn ocemutaybitbin'ukayū e'em, “Koap Elias'ūm omuyku,” i? — io'e ebapūḡayū Jesus pe.

Imēnpuye Jesus kawēnuwēn o'e. Elias muwēnuwēn o'e.

¹¹ — Elias'ūm awēḡ itaybit ĝu buye ip — io'e Jesus. — Elias'ūm co'iat kuy oajēm, soat muxipan am—wajēmap peam imuxipan. Adeayū aḡuymuwarurun itabut am ip Deus kay — io'e Jesus. ¹² — Imēn Elias'ūm co'iat kuy oajēm ma ijoceayū kay. Ixeyū bit ixem itaybit ĝu o'e—Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayū. Warēmtaḡ ma ip o'jukuk. Ikērēm cīcā ip o'jukuk. O'ḡudadaibotbon cīcā ip. Imēn ma ōn tak ipiat osupi'ajojo, xipan ĝu ip okuk puye — io'e Jesus—soat waḡo o'e.

¹³ Imēn Jesus eju etaybitbin'ukayū itaybit o'e Jesus ekawēn—João Batista ajēmap ekawēn.

¹⁴ Jesusyū oajēm adeayū kay. Iboceat o'jēḡ'aecōḡcōḡ—aḡokatkat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap.

¹⁵ — Okpot kay etabotaidabotbon cuy, Kariwa — io'e. — Axik opop cebe. Ipiat'ajojom ibiōḡbuk kērēat pibun — io'e aḡokatkat Jesus pe. — Ade em o'at'at daxa be. Ade em oakōmkōm idibi be — io'e.

¹⁶ — Eweju etaybitbin'ukayū kay otojot. Okpot otojot. Imēnpit itaybit ĝu ip ibiōḡbuk kērēat mujēm ām. Iba'ore cebe ip okpot mu'ada am — io'e Jesus pe.

¹⁷ — Deus kay itabut'ūmayū eyju! — Jesus o'e. — Soat em wara'at taḡ epeyaḡuyḡuy buye, eyetabut'ūm Deus kay. Soat em ikērēan e'e buye dak. Puḡūn oḡuy eyxe? Ade koato eyxe oḡuy bima dak, kuka eyeabut'ūm ma epesop okay. Imēnpit ekpot etojot cuy okay ḡasū — io'e cebay be. O'tojot.

¹⁸ Ibiõğbuk o'ğukorēm Jesus.

— Ejēm — io'e Jesus ibiõğbuk kērēat pe. O'jēm jekukat xewi—ağokatkat ipot xewi. O'je'ada ġaxın ma ibiõğbuk kērēat kuğ topibit.

¹⁹ Yağepũğ ma bima, oajēm ip Jesus kay. Jesus eju etaybitbinayũ oajēm.

— Apēnpuye ocewebe ibiõğbuk kērēat mujēm pa'ore? — io'e ip cebe.

²⁰ — Deus kay eyetabutbūt puye — Jesus o'e. — Deus kay eyetabucap yopīt pima, ka'ũmğū iba'ore kuka eywebe. Eyetabucap yopīt pima, mostardada buxim acã okay eyetabucap pima, kuka epe'e co'a be: “Ecenapõn ijocewi. Wara'at ka be eju juy,” i. Iğo'a dak o'jenapõn kuka wara'at ka be — io'e cebe ip.

²¹ — Deus a'õbi'ũm pima bit, o'jēm ġu kuka ip—ibiõğbuk kērēayũ. O'jēm ġu kuka ip ikukukayũ bewi. Deus kay ġebum pima, wuyju jekõnkõn ġu e'em acã o'jēm ip, Deus eju wuyekawēnwēn'uk pima dak — io'e Jesus.

²² Ğebuje o'je'aweroro Jesusyũ Galilía eipi be.

— Soat wağo õn — Jesus o'e cebe ip. — Ipi juacayũ odujowan ip oaoka pinayũ kay. ²³ Okay itakomaayũ oaoka ip. Imēnpit ebapũğ kabia kap puje, õn pit waram ocetait Deus a'õbi — io'e aweroayũ be. Imēn Jesus o'e buye, iğuycũğcũğap kuğ ma acã ip o'e—aweroayũ o'e.

²⁴ Cafarnaum ka kay oajēm ip. Israel naxeğebitbit pewi dinheiro bubu'ukayũ osodop ibo ka be. Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayũ beam ibubum o'e ip.

— Emutaybitbin'ukat dinheiro je'ğũm tu ibubu'ukayũ be Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayũ beam? — io'e ip Pedro be.

²⁵ — Hm hm — Pedro o'e. — Je'ğũm — io'e.

O'jepit. Dexe. Jesus o'jekawēn Pedro eju.

— Apĕn xipat exe, Simăo? — io'e. — Abu-bewi ipi kukukayũ dinheiro je'jat ip? Jekpotpoyũ bewi du? Wara'acayũ bewi ġu xe'e? — io'e Pedro be.

²⁶ — Jekpotpoyũ bewi ġu—wara'acayũ bewi acă — io'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Imĕnpuye ipi kukukat ipotpoyũ dinheiro je'ġũm ġu ip dinheiro bubu'ukayũ be — io'e Jesus. — Imĕnpuxim Deus ipot tak dinheiro je'ġũm ġu juy Deus eju kawĕnwĕnap'a muxipanpan'ukayũ be.

²⁷ — Inaka wuyju dinheiro aġũm cebe ip — Jesus o'e. — Itakomăn ġu juy ip wuykay. Eju iodi kay — io'e Pedro be. — Piġa ejoxik cuy idibi be — ie'em. — Axima juy eju'uk piġa bewi koap ma. Axima bi ixik puje, dinheiro'a eyadobuxik axima bi be. Axima bi bewi eyabu juy — io'e.

— Ibo'a eyadujowat dinheiro bubu'ukayũ kay Deus eju kawĕnwĕnap'a muxipanpan'ukayũ beam—dinheiro'a. Yamuxipanpanayũ dei je'e owebewi, ewebewi dak — io'e Jesus Pedro be.

— Hm hm — io'e Pedro.
O'ju. O'yabu. O'yaũm.

18

¹ Ģaxĩn ma oajĕm ip—imutaybitbinayũ. Oajĕm Jesus kay, Pedro cĕm awap.

— Abu je'e ya'õbuyxian wuy'in warara'acat podi ma, Deus xe acesop pima? — io'e ip Jesus pe.

² Imĕnpuye Jesus bekicat o'tomuwă jekadi am. Jesusyũ bidase cũġ'i osunuy bekicat.

³⁻⁴ — Wara'acat podi ma wuyetabun ibuyxiat pin'ũmat. Bekicat puxim ixē. Iġasũ xipacat xeku Deus xe, soat kukan pima õn. Iboap kay juy ġebum epesop — io'e Jesus cebe ip. — Wara'at taġ jekukum epesop — io'e cebe ip. — Bekicat puxim cuy epesop. Apĕn ite bekicat ya'õbaca pin ġu, imĕn tak eyju eya'õbaca pin ġu juy epesop. Eya'õbaca pin'ũm

pima, xipan epeyeku Deus xe. Eya'ōbaca pin pima, Deus xe ġu epesop, soat kukan pima òn — io'e Jesus.

⁵ — Eyju xipan bekitkit kuġ pima, xipan okuġ tak epesop — io'e Jesus. Ijop bekicat Jesus itabun'isuat puxim. Jesus tieġ Jesus kay itabun'isuat ju'kuk xipan pima, Jesus tak ju'kuk xipan ijo'iat.

⁶ — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikērēat mujurūġrūġ eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imēn ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboġat'a mukirik am eyaġobu eju iododi be eymuakōm — io'e cebe ip. ⁷ — Oġuycūġ cīcā, eyju wara'acat mubu'un pima, okay jetabut am. Okay itabucat ikērēan e'e ip, warara'acat cocom ip pima—ikērēan e'e'ukayū jojom ip pima. Imēnpuye ikērēan e'e'ukayū itabotaidadotbot cīcā jeedop ip, wara'at osubuyxijo buye.

⁸ — Epeyepere juy ikērēat muġuġġeap eybōmbicuk pima bit purut ka. Eybu'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġuġġe ġu. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat muġeġēm ġu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūġpu bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe.

— Epeyepere juy ikērēat mujurūġrūġap. Eyī'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġujurūġrūġ ġu. Imēn kuka eywebe ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat kay ġu epekuku buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay taokērēat pima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe taokērēat'ūmat ma—daxa epirēm'ūmap pe.

⁹ — Epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyeta'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġēġē ġu, ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn ikērēat muġēġē'ūm pima, eyajēm Deus xe, ikērēat kay ġu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūġta bima dak. Xipat

ḡu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxep̄ta ma—daxa epirēm'ūmap pe.

¹⁰ — Eyday'em'um cuy epesop — io'e jewēju etaybitbi-nayū be. — Okay itabun'isuayū mubekitkin ḡu juy epesop. Ioce eywebe, Deus ekawēn tojotjot'ukayū ixeyū kuḡ soat em. Deus ekawēn tojotjot'ukayū jebikuyap taḡ cepit put ip Deus kay, ceweju kawēn ām—webay eju—kabi beat eju. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus cebe ip.
¹¹ — Soat waḡo ōn. Ijodi ojot ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat taxijo am — Jesus o'e. — Imēnpuye okay itabun'isuayū mubekitkin ḡu juy epesop — io'e cebe ip.

¹² Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip ḡebuje bit.

— Apēn kuka o'e jeōhōyū kukukat, iōhō oitabidao bima? Jeōhō kudadam je'e xeku. 100 be iōhōyū—ovelha. Pūḡ ixeyū'in pit oitabidao bima, kudadam je'e. Co'a koreren taḡ warara'acat kōnkōn pima, je'ju itabidaoat kuda am. 99 beayū bewi je'ju — io'e.

¹³ — Icēmān ōn e'em eywebe, itabidao topibit tobuxik puje, icokcok cīcā ma je'e, jeōhō o'tobuxik puye. Icocok cīcā je'e itabidaoat kuḡ oexe buye. Itabidao'ūmayū kay icokcokap podi ma je'e itabidaoat kay icokcokap — Jesus o'e cebe ip. ¹⁴ — Jeōhōyū kukukat ibu'u jeōhō be itabidao am. Imēnpuxim Deus ibu'u pūḡ pe ma okay itabun'isuayū be ma wūy ma jedop am jexewi—wuyebay xewi—kabi beat xewi — io'e Jesus.

¹⁵ — Eykitpit ikērēat eywebe e'em pima, epeyekawēn ceweju. Iboap ikērēat muwēnuwēn cuy epesop. Eyaḡuypūḡ ma epeyekawēn eykitpit eju. Eyekawēn kay bima, eyburem epesop—eykitpit, eyju dak — io'e Jesus.
¹⁶ — Eyekawēn kay'ūm pima bit, eyweju epetujowat pūḡ, xepxep eyekawēn co am. Waram cuy epeyekawēn eykitpit eju. Eywejuayū juy imēn e'e'eap ya'ijo.

— Ya'ĩjo buje, soat jekawën put wuyjuyü be: “Aceya'ĩjo soat e'e'eap. Imën o'e,” i. Imën xepxep ekawën tağ, ebapũğ ekawën tağ ğu xe'e'i. Imën opop ibararak Deus ekawëntup pe — io'e Jesus.

¹⁷ — Ixeyü ekawën kay'üm pima dak, okay itabucayü muküyjom cuy eyju, jeawero puje ip. Ixeyü ekawën kay'üm pima bit, Judeu'ümat puxim epejukuk—eykipit epejukuk. Wuywebewi iecuğap peam dinheiro bubu'ukat puxim epejukuk—cekay'ümat puxim — io'e cebe ip.

¹⁸ — Icēmān e'em òn eywebe. Ipi juacat pe, “Deus xe cüğ ma ekukuap,” i ey'e buje, kabi be bima iboap kukuap cüğ ma je'e. Ipi juacat pe, “Deus xe cüğ ğu ekukuap,” i ey'e buje bit, kabi be bima iboap kukuap cüğ ğu je'e Deus xe — Jesus o'e cebe ip.

¹⁹ — Xepxem kawënwën pima eyju Deus eju pũğ tağ ma, eybikuyap tağ ma webay je'e eywebeam—kabi beat je'e — io'e cebe ip. ²⁰ — Xexep xe'e, ebapũğ ma xe'e omubuyxi am jeawerorom pima, òn tak e'em ixeyü xe — io'e.

²¹ Ğebuje Pedro o'jekawën Jesus eju.

— Ocexe ibuyxiat — io'e. — Pebürü em cuy oceğebu ğu ikërëat kay? — owebe okitpit ikërëän e'eap kay? 7 em ma du? — io'e Jesus pe.

²² — Ka'üma — Jesus o'e. — 7 em ğu ma. Ade em ma—490 em ma — io'e Pedro be.

²³ Pedro ekawën buye, Jesus o'jekawën iboceayü be. Deus soat kukanap muwënuwën o'e. O'jekawën iboceayü mutaybitbin.

— Webay ipi kukukat puxim — io'e Jesus. — Kabi beat webay. Imënpit ipi kukukat puxim. Ipi kukukat oajëm jekapik'ukayü kay. Kapik'ukayü bewi ceweroaptei bu am, oajëm ipi kukukat.

²⁴ — Koap em kapik'ukayü o'tujot ip jekariwa be. Ade jĩjã ceaweroap o'e—mil be dinheiro'a—prata muğğëat'a.

²⁵ Imēnpit ixe kapikpik'ukat kaka ġu dinheiro. Cedinheiro o'e ġu ceaweroap teida am. Imēnpuye jekariwa ja'ōbi o'ġuju soat tuk'a beat ūm ām, teida am—itayxi ūm ām, ipotpoyū ūm ām tak. ²⁶ O'jēġ'aecōġcōġ cewap.

— “Imēnpuk,” io'e jekariwa be. “Oteida ġuyjom soatei,” io'e kapikpik'ukat.

²⁷ Kapikpik'ukat a'ō buye, cekariwa itabotaidabotbot o'e cekay.

— “Eaweroaptei eġūm ġu juy owebe,” cekariwa o'e cebe. “Pūġ em tak ka'ūma,” io'e kapikpik'ukat pe.

— “Xipāt cīcāat ēn,” io'e kapikpik'ukat.

²⁸ — O'ju. Kapikpik'ukat o'ju jebureyū kay—kapikpik'ukayū kay. Dao ma o'topabijuk jekapikap peayū. Pūġ ma ceaweroap 100 dinheiro osunuy. Yopīt ma dinheiro osunuy. O'jat jebure yaġobu eju.

— Ġebuġe o'yaġobuaha.

— “Eaweroap owebe eteida,” io'e.

²⁹ O'jēġ'aecōġcōġ cewap.

— “Obure!” io'e. “Etabotaidabotbot okay,” io'e. “Ōn soat oteida ġuyjom—weaweroap,” io'e jebure be.

³⁰ — Ixe imēnpit: “Ap!” io'e. “Ġaxi ma ōn cekay,” io'e.

— “Iba'ore. Dinheiro kuġ ġu ōn,” io'e.

Imēnpuye ibure daomūnmūnap'a be o'ġuju.

— “Eaweroap teida buġe acā, ecejēm,” io'e ibure.

³¹ Warara'acat kapikpik'ukayū itakoma ip o'e jebure awēġ cocom pima.

— Ġebuġe ip jeipi kukukat pe o'ju. Soat o'ġuwēn ip jeipi kukukat pe — io'e Jesus.

³² — Ġebuġe kapikpik'ukat ekariwa o'tomuwā.

— “Kapikpik'ukat,” io'e. “Xipāt'ūmat,” io'e cebe. “Juk ece owebe, 'Imēnpuk. Ġuyjom cuy oteida,' i. Imēnpuye eteida'ūmap kay kuy ġebum ġu oce. ³³ Wetabotaidabotbot

oğuy ekay òn pit. Imēnpuxim ma juy eğuy ěn tak ebure kay,” io'e — io'e Jesus.

³⁴ — Kariwa itakoma jĳĳā o'e kapikpik'ukat kay. Imēnpuye o'ğuju daomūnmūnap'a be ipiat'ajo am.

— “Teida buje acā dak ecejēm,” io'e cebe. ³⁵ Eyju dak eyetabotaidabotbot'ūm pima eywağoyū kay, ikērēat kay ġebum puye; imēnpuxim webay dak—kabi beat tak itabotaidabotbot ġu je'e eykay, ikērēat kay ġebum puye — io'e Jesus cebe ip.

19

¹ Jekawēn epere buje, Jesus Galiléia eipi bewi o'ju. Jepitpin o'e Jesusyū. Judéia eipi kay oajēm. Wara'at kadi be ma oeku. Jordāodi wĳnābu ma oeku. ² Adeayū o'ju Jesus tomuju. Ade jĳĳā. O'ju ibo ka beayū—iwātaxipiapayū Soat o'ğ'u'ada. Judéia eipi be o'ğ'u'ada Jesus.

³ Fariseuyū oajēm ip cekay waram. Jesus a'ō muwarurunap ojuy ip.

— Wuyawēwēap tağ tu wuytayxi epereperem, wuyxe cūğ'ūmap tağ jekukum pima xeku? — io'e ip cebe.

⁴ — Epetupco juy Deus ekawēntup — Jesus o'e cebe ip. — Imēn ibodup e'em:

Kuyje soat muğēğē'ukat ağokatkat o'ğugē, ayacat tak. Ixeyū o'ğugē xepxem ma jekuku am, i — io'e Jesus.

⁵⁻⁶ — Imēnpuye Deus o'jekawēn cebe ip—ağokatkat pe, ayacat pedak.

Jetayxi bu buje, ağokatkat cēmcēm jebay duk'a bewi, jetayxi eju cucum. Jektop pu buje, ayacat tak jektop eju cucum, i.

Xepxep ma ip. Imēnpit pūğat puxim ip o'e jewekuğ soat em jeweweju ip cucum puye. Imēnpuye eytayxi juy epeyepere ġu. Pūğat puxim eyju Deus a'ōbi. Deus xe eyju pūğ ma — io'e Jesus.

⁷ — Apēneju Moisés o'e: “Eytayxi epere pin pima, ‘Otayxim ġu ece ġasū bit’ iaptup cuy epetupmubararak. Ģebuġe ibodup epetupūm ayacat pe, epere am,” i?

⁸ — Moisés imēn o'e, eybu'u jījā buye ya'ō daġ jeku am. Kuyje bit imēn ġu o'e. Kuyje Deus soat o'ġuġē.

⁹ — Ibocewi e'em ōn eywebe. Aġokatkat jetayxi epere buġe, wara'at pu am pima, ikērē cīcāat muġēġēm. Itayxi koapat jektop eju acā o'jepo. Imēn pima, ixē aġokatkat ikērēat muġēġēm itayxi be. Imēnpuyē ikērēat o'ġubapukpuk ixē aġokatkat — Jesus o'e.

¹⁰ — Ibu'u'u ip pima jewewekay, xipat kuka o'jewebumūn ġu — io'e ip—Jesus eju etaybitbinayū o'e cebe.

¹¹ Ģebuġe Jesus o'jede.

— Soat pe ġu ōn e'em imēnpit. Pūġpūġ ma iġo ekawēn taġ jekukum. Deus ixeyū mubacan'ūm pima, iba'ore cebe ip jaġepūġ ma jeku am.

¹² — Iġo ekawēn taġ jewebumūnmūn ġu ip Deus a'ōbi. Deus soat kukanap kay jījā ip. Imēnpuyē jewebumūnmūn ġu ip. Warara'acat pit jewebumūnmūn ġu ip—aġokatkayū. Jewebumūnmūn ġu jekapap pibun; iba'ore cebe ip ayacat mu'ukreġ am. Warara'at tak jewebumūnmūn ġu pūġ ma o'subudakacap pibun; iba'ore cebe dak.

— Imēneju soat pe ġu ōn e'em. Iġo ekawēn kayayū be acā ōn e'em. Cekay butayū iġo ekawēn taġ cuy jekukum ip — io'e.

¹³ Ģebuġe iboceayū bekitkit o'tojot ip Jesus kay. Bekicat yabi jeġe jebumōġ ām, o'tojot Jesus kay. Bekicat peam kawēn ām Deus eju, o'tojot ip.

— Bekicat cuy epetojot ġu juy Jesus kay — io'e ceweju etaybitbinayū iboceayū be. Imēn iboceayū o'ġukorēm ip.

¹⁴ — ãḡ jeedot ip bekitkit okay — Jesus pit o'e. — Imubu'un ḡu juy okay imudot am. Ixe bekitkit oxe yajēm pin ip. Imēnpuxim Deus soat kukanap kabia soat ip yajēm pin oxe—okay itabucayū — io'e. — Imēnpuye epeḡudot cuy okay — io'e.

¹⁵ O'jebumōḡ bekitkit abi jeje, bekicat peam kawēn ām Deus pe. O'ju.

¹⁶ Pūḡ em ibubut adeat oajēm Jesus kay.

— Omutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Soat em Deus xe oḡuy pin wetait. Apēn xipacat oce'e juy, soat em cexe oḡuy am? — io'e.

¹⁷ — Apēnpuye ecekawēn owebe, “Apēn xipacat oce'e juy?” i. Pūḡ acā xipat cīcāat. Deus xeku. Apēn wuye'ajojoyū'ūm'ūm pe Moisés o'e iap taḡ cuy jekukum ecesop — io'e. — Imēn jekukum pime, etait eḡuy cexe soat em.

¹⁸ — Ajo a'ō daḡ cuy oceku Moisés ekawēn'in? — io'e.

— Iḡo a'ō daḡ — io'e Jesus.

Warara'acat epeyaoka ḡu juy, i. Wara'acat tayxi kay ḡu juy, i dak. Eybukuruḡ ḡu juy epesop, i dak. Warara'at awēḡ mukērērērēn ḡu juy epesop, i dak. ¹⁹ Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Eyxeat ikukpin epejukuk eywekukap puxim, i dak — io'e Jesus.

²⁰ — Ijop ekawēn taḡ ojekukuku—soat taḡ — io'e. — Ajo dak ḡuto oḡūḡē? — io'e.

²¹ — Soat taḡ oweju jekuku am, ebubut cuy eteida—soat ma. Ibo juy dinheiro tei'ūma eḡūm tadaibocayū be — io'e. — Imēn e'e buje, ade je'e ebubut kabi be — io'e.

— ḡebuje ejot okay, oweju jekuku am soat em — io'e Jesus.

— Iba'ore — io'e.

²² Iḡuycūḡ cīcā o'e, Jesus ekawēn puye, ibubut ade jījā buye. Tacup o'e jebubun. O'jenapōn ixe.

²³ Ĝebuĵe Jesus o'jekawĕn jeweĵu etaybitbinayũ eĵu.

— Iba'ore ĵĩĵã ibubut adeat õm ãm Deus xe kabi be — io'e cebe ip. — Ibu'u ĵĩĵã ip Deus a'õ kay ãm, itabut cĩcã ip jebubut kay buye. ²⁴ Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok taĝ. Imĕnpit ibodi ma iba'ore ibubut adeat õm ãm Deus xe, kabi be — io'e.

²⁵ Jewaĝuy muĝĕĝĕm o'e ip, iboap co buje.

— Abu jewedaxijo but? — io'e ip.

²⁶ Imĕnpuye Jesus o'jeak cekay—iboceayũ kay.

— Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am — io'e cebe ip. — Deus pe bit soat i'e but — io'e. — Deus pe soat daxijo but — io'e Jesus.

²⁷ — Pãm oceĵu? — Pedro o'e. — Kuy soat ocesuiwat eweĵu jeku am. Aĵo dak oceĵat? — io'e.

²⁸ — Icĕmãn õn e'em eywebe. Soat waĝo õn — io'e Jesus. — Ipi be wepit puĵe, iisu e'em soat ma ipi daĝ. Xik'i e'em õn. Israel diwacayũ kay ya'ĩjojo oce'e. Wa'õbuyxi ĵĩĵãat oce'e. Aĵo xipat Deus xe iap oĝuwĕn cebe ip—ajo xipat'ũm Deus xe iap tak. Eyĵu ma dak Israel diwacayũ epeyewede—12 beayũ diwacayũ. Eyĵu dak xikxik'i epe-sop. Epeĝuwĕn cebe ip ajo xipat Deus xe iap, ajo xipat'ũm Deus xe iap tak.

²⁹ — Owebeam soat xewi o'ĵuiayũ ade ĵĩĵã je'jat ip. 100 beat je'jat ip. Jeduk'a bewi o'ĵuiayũ, jeipi bewi o'ĵuiayũ dak, jebadipyũ xewi o'ĵuiayũ dak; jewaĝo xewi o'ĵuiayũ, jekitpit xewi o'ĵuiayũ, jebay xewi o'ĵuiayũ, jexi xewi o'ĵuiayũ, jekpotpoyũ xewi o'ĵuiayũ, jedaxityũ xewi o'ĵuiayũ—soat ip ade ĵĩĵã xipacat je'jat ip. Deus xe dak itait jeedop ip soat em — io'e Jesus. ³⁰ — Ade ya'õbuyxiayũ'in yopĩcayũm jeedop ip. Ade yopĩcayũ'in ya'õbuyxiayũm jeedop ip — io'e Jesus.

20

¹ Deus soat kukan pima, uva'a kuḡ jekat peat puxim ixe. Xeku kapikpikayū kudadam o'e, jewebeam kapik am. Imēn Jesus ekawēn o'e jewejuacat mutaybit am. Wuymutaybitbinap muwēnuwēn o'e—imēnpuximap ekawēn.

— Ixe uva kuḡ jekat peat o'ju jebuywatwacayū kudadam. Kabia isum o'ju, jekat pe tujowat am — io'e. — O'ju — io'e.

² — “Ḡasū epeju, okat pe obuywat am,” io'e cebe ip—soat pe. “Pūḡ kabia oteida—eyekapikapteim. Okat pe eyepere buje, oteida. Pūḡ isurūḡat'a eyekapikaptei e'em—prata'a,” i.

Imēn o'e cebe ip, iboaptei ibabi daḡ o'e buye—jeka beacat pabi daḡ.

— “Xipat,” io'e ip.

Imēnpuye soat o'ju ip ikat pe, ibuywan.

³ — Kabia isusu ma o'ju waram kapikpikayū kuda am. 9 hora bima o'ju. O'tobuxik warara'acayū—xerem ḡu pēnpēnayū.

— Oajēm ka'ūmḡu pēnpēnayū kay. Ceaweroroap pe oajēm—tarekrek muxipanap'a be.

⁴ — “Epeju okat pe. Oteida eywebe eyekapikaptei—ajo cūḡ ma iaptei,” io'e cebe ip.

— “Hm hm,” io'e ip. “Ebuywan oceju,”.

⁵ Imēnpuye ip o'ju.

— Kariwa waram o'ju. Kaxicuḡ ma waram o'ju. Uvadip kat iwat o'ju. Warara'acayū o'tujowat jekat pe, kapik am.

— Katpujesu warara'acayū o'ḡuju jekat pe, kapik am tak. 3 hora bima o'ḡuju.

⁶ — Katpuje oeku. 5 hora bima, oeku. Warara'acayū o'tobuxik—ka'ūma pēnpēnayū. Ceaweroroap pe ip o'e.

— “Apēnpuye eyju kabia bun kapikpiḡ ḡu?” io'e cebe ip.

⁷ — “O'e ḡu ocewebe buye, oceju ḡu,” io'e ip.

— “Ĝasū bit eyju dak òn jeymuju. Oteida eywebe,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

Imēnpuye o'tujowat jekat pe, kapik am.

⁸ — Kaxi cēm pima, ixē uvadip kat iwat jedinheiro kukukat o'tomuwã.

— “Kapikpikibiyū etomuwã juy, cekapikaptei ūm ãm,” io'e. “Katpuje ajēmibiyū ekapikaptei juy eĝūm cebe koam. Ĝebuĵe katpuĵesu ajēmibiyū be juy eĝūm. Ĝebuĵe kaxicuĝ ajēmibiyū be. Ĝebuĵe kabia isusu ajēmibiyū be. Kabia isu ajēmibiyū ekapikaptei eĝūm kanomūm,” io'e cebe.

— “Hm hm,” io'e jekariwa be.

⁹ — Katpuje ajēmibiyū o'tomuwã 5 hora be ajēmibiyū. Cekapikaptei o'ĝūm cebe ip, ajēm puĵe. Pūĝ kabia ekapikaptei o'ĝūm cebe ip. O'jat. O'ju ip.

¹⁰ — Kabia isu ajēmibiyū ekapikaptei o'ĝūm kanomūm. Tūybe ade ocejat ocekapikaptei iãn o'e ip. Imēnpit ibitbit ma ip o'jat jedinheiro—jekapikaptei—katpuĵe ma ajēmibiyū ekapikaptei, kabia isu ajēmibiyū ekapikaptei dak. ¹¹ Imēnpuye uvadip kat iwat kay ip o'e jemāmāmām.

¹² — “Katpuĵe acã kapikpiĝ o'e ip—wara'acayū. Cūĝ ĝu o'e tei jo'iat kuka ocedei,” io'e ip. Jemāmāmā ip. “Pūĝ hora acã kapikpiĝ o'e ip. Oceju bit kapikpiĝ soat em ma—kabia isum pima, kaxicuĝ pima dak. Kajepi kuĝ cīcã oceju, kapikpiĝ puye,” io'e ip.

¹³ — “Obure,” io'e uvadip kat iwat jemāmāmāmaat pe. “Xipat òn. Oĝūm ekapikaptei wa'ō daĝ. Cūĝat òn.

— “Pūĝ kabia ekapikaptei oteida—eyekapikapteim,' i'e buĵe, ĕn tak 'Xipat,' iece owebe,” io'e jemāmāmāmaat pe. ¹⁴ “Imēn eywebe oĝūm, katpuĵe ma ajēmibiyū be dak oĝūm,” io'e. “Teku ekapikaptei,” io'e. “Etujopit eduk'a kay,” io'e.

¹⁵ — “Etakoma ġu okay eġuy, odacup ġu buye,” io'e cebe. “Wedinheiro ma beku,” io'e. “Ōn bŭrŭku poro teida pin,” io'e uvadip kat iwat jemāmāmāmāat pe.

¹⁶ — Imēntak — Jesus o'e. — Deus icēmat cīcāat. Ajo xipat cexe iam, ajo xipat ġu cexe iam kawēnwēn je'e soat pe. Soat ijo'in ma je'e — io'e Jesus. — Imēnpuye ade ya'ōbuyxiayū'in yopīcayūm jeedop ip. Ade yopīcayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e.

¹⁷ Jerusalēm ka kay cucum pima, Jesus jewēju etaybit-binayū jewekay o'tomuwā adeayū parakpewi. O'jekawēn cebe ip.

¹⁸ — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalēm ka kay cum wuyju — io'e Jesus. — Soat waġo ōn. Iboceayū osubamukirik, okay itakomaayū be odujowat am—paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybit-bin'ukayū be dak. “Ikērēat kuġ ēn ocexe,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Eje'ū juy,” i je'e ip owebe — io'e.

¹⁹ Judeu'ūmayū be odujowat ip — io'e. — Owaywayway jījā je'e ip. Omupokupok ip. Korosa jeje oba mupaya ip. Oaoka ip. Imēnpit xepxep xet kap puje, waram ġuto ocetait — io'e 12 beayū be.

²⁰ Ġebuje Zebedeu tayxi oajēm Jesus kay. Je'iyū eju oajēm—aġokatkayū eju. Ojēġ'aecōġcōġ Jesus wap. Ibikeyap kay o'e Jesus xewi.

²¹ — Ajo-kay ēn? — io'e Jesus cebe.

— O'iyū dak imēn cekay, pūġ xik'i eba'at kadi, wara'at eba'ūġat kadi. Imēn ōn cekay, ēn soat kukan puje — io'e. — I juy ece owebe: “Ekawēn taġ oce'e ewebe,” i — io'e Jesus pe.

²² — Iba'ore — Jesus o'e cebe ip. — Eyetaybit pūn'ūma eyju iboap ojuyjuy oxewi. Apēn owebe ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim tu eywebe dak ipiatsupi'ajoat ip? — io'e.

— Hm hm — io'e ip. — Ocewebe dak ipiatsupiajoat ip apẽn ewebe ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim — io'e Zebedeu ipotpoyũ.

²³ — Ha'a — io'e Jesus. — Apẽn owebe ip ipiat o'supi'ajo iap puxim ma eyju dak ipiat epesupi'ajojo — io'e cebe ip. — Imẽnpit wa'õbi ġu jeedop ip oba'at kadi—webay a'õbi acã jeedop ip. Wa'õbi ġu jeedop ip oba'ũġat kadi—webay a'õbi acã jeedop ip. Deus a'õbi acã ixeyũ iboka kaxixik'i jeedop—Deus o'taëiyũ — io'e Jesus.

²⁴ Warara'acat iboam co buje bit, itakoma o'e ip xepxepayũ kay—Zebedeu ipotpoyũ kay. 10 beayũ itakoma o'e ip.

²⁵ Imẽnpuye Jesus:

— Epesot cuy okay — io'e cebe ip—soat pe. — Eyetaybit Judeu'ũmayũ kukukayũ soat em ya'õpuruġ jebekitkiyũ mujujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayũ soat em biġ ma jebekitkiyũ mukapikpiġ'uk ip iam — io'e. — “Oca'õbuyxi jġjã,” i'e'em ip jebekitkit pe soat em. ²⁶ Eyju bit ka'ũma. Imẽn ġu juy epeyewekuk. Eyju bit kariwaboġ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epesop. ²⁷ Ya'õbuyxian pin pima, eybureyũ beam tei'ũma epeyekapikpik cuy — io'e Jesus.

²⁸ — Iměntak soat waġo õn — Jesus o'e. — Warara'acat pe obuywat am ġu ojot ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojot. Adeayũ daxijo am ma ojot. Soat em itaběġ jeedop ip kabi be, cewebeam oje'ũ buye — io'e Jesus.

²⁹ Jericó ka bewi o'ju ip—Jesusyũ—adeayũ. Jesus tomuju o'ju ip. ³⁰ Xepxepayũ oabik e bitako daġ—ita'ũmayũ.

— Jesus ijoma kapkam — adeayũ o'e ita'ũmayũ be.

Ġebu je ya'õberen o'tomuwã ip Jesus kay.

— Davi naxeġebit ěn. Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey — ita'ũmayũ o'e Jesus pe.

³¹ — Mũğ'i juy epesop! — io'e adeayũ.

O'ğukoreñ. Imēnpit biğ ma o'jewawā ya'õberen.

— Kariwa! — io'e ma'ğuto. — Davi naxeğebit ěn. Etabotaidabotbon cuy eğuy ocekey — io'e ip Jesus pe.

³² O'jecũ Jesus.

— Epesot okay — io'e ita'ũmayũ be.

O'ju ip cekay—Jesusu kay.

— Ajo-kay eyju oxewi? — io'e cebe ip.

³³ — Ocetadam ece — io'e ip jekariwa be.

— Jetada õn — io'e Jesus. ³⁴ — Ita'ũmayũ kay wetabotaidabotbot — io'e.

Ita o'sutamucay itamudim am.

Iboap e isum ma o'jewetada. O'jecoan ip. Jesus tomuju o'ju ip, o'je'ada buye.

21

¹ Jerusalém ka tēğ pima Jesusyũ, oajēm ip Betfagé ka kay. Co'a bicũğpe osunuy—Oliveiradip'a bicũğpe.

Ibocewi jeweju etaybitbinayũ o'ğuju Jesus. Xepxep o'ğuju. Wara'at ağoka kay o'ğuju.

² — Epeju juy ağoka kay—wuywapat ka kay — io'e. O'ğukũyjo.

— Bomaku epeju. Dao ma jumenta epetobuxik. I'it'it eju ma juy epetobuxik — io'e. — Ikirikirik opop ip. Epeğuwekap cuy.

— Imuwekap puje, epetojot okay jumenta, i'it tak — io'e Jesus xepxepayũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetojot cuy.

³ — “Ajo pēnpēn eyju?” i'e'em iboceayũ eywebe bima, “Ikuğ'ũm puye, ocekarowa jumenta kay, i'it'it kay dak,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus. — “Ha'a. Epetujowat ġaxĩn ma,” iboceayũ je'e eywebe — Jesus o'e. — Okay imujujum je'e — Jesus o'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁴⁻¹¹ Jesus a'ōbi o'ju ip. Jumenta o'tobuxik ip. Ikirikirik osunuy. O'ḡuwekap ip. I'tit tak o'ḡuwekap ip.

Jesus kay o'tujuajēm. Jeekabek jumento ukxabi jeje o'jomōḡ ip. Oabik Jesus iekabek ceje jumento ukxabi jeje. Ade jījā iboceayū jeekabek o'ḡupayapaya ip Jesus wap e daḡ, ya'ōbuyxi cexe ip puye.

— Xipat cīcāat Jesus — io'e adeayū—Jesus wap cuibiyū, tomujuayū dak. — Davi naxeḡebit teku. Deus kuy imucokcokcoḡ, Deus a'ōbi oajēm teku wuykay buye. Deus ya'ōbuyxi jījā. I dip cīcā — io'e ip ya'ōberen, icokcok cīcā buye.

Jerusalém ka kay oajēm Jesus. Soat Jerusalém watwat yaḡuybabi'ūm o'e ip, jetabiba'arēm puye.

— Abu sute? — io'e ip.

— Jesus teku — adeayū o'e cebe ip. Itaybicayū o'e. — Nazaré ka wat teku. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat teku—Galiléia eipi bewiat — io'e ip.

Imēn soat o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'tupmubararak Deus a'ōbi. Imēn juk adi o'jekawēn:

Jerusalém watwat cuy epeḡukūyjo: “Eykukukat omuyku. Jumento ukxabi jeje xik'i omuy—jumenta'it'it ukxabi jeje. Ya'ōdidiat eykukukat je'e,” i juy epe'e — i juk o'e—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e.

¹² Oajēm Jesus puca deidada'ukayū kay. Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip, puca bubu'ukayū dak. Yabogat'a be osodop ip. Dinheiro mutrokakan'ukayū emesa o'ḡuy'at. Wūn'i! Pukaso deidada'ukayū abikbikap o'ḡudu'udu. Batku! Yabikbikap o'ḡuy'at Jesus. O'ḡujēm soat ip.

¹³ — Deus ekawēntup e'em:

Oduk'a soat ka daḡwiacat oweju kawēnwēnap'am je'e, i'e'em Deus ekawēntup.

Eyju bit Deus tuk'a epeyamuwexat ibukurukat dop-dopap'am Jesus o'e cebe ip.

Imēn o'e Jesus, dinheiro bu am, Deus tuk'a be ajēmjmēmayū muḡuykukum ip puye.

¹⁴ Taokērēayū oajēm Jesus kay. Ita'ūmayū oajēm. Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip. Soat o'ḡu'ada Jesus—ita'ūm topibiyū, taokērē topibiyū dak.

¹⁵ — Xipat cīcāat teku — bekicat o'e, Jesus muwēnuwēn o'e. — Davi naxeḡebit teku — i'e'em ip.

Idip ma o'jekawēn ip. Paīyū kukukayū bit itakoma o'e ip Jesus kay, Deus eju kawēnwēnap'a be ma bekicat o'jekawēn puye, ade o'ḡu'ada buye dak. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak itakoma o'e.

¹⁶ — Eya'ījojo ḡu du bekitkit ekawēn? — io'e ip Jesus pe.

— Hm hm — Jesus o'e. — Oya'ījo ma. Imēn taḡ Deus ekawēntup e'em:

Deus bekitkit o'ḡutaybit cedaḡ ma jawēḡmudim am—yopīcat tak, i.

Iboaptup cuk epetupcoco ḡu du? — io'e Jesus. — Iboam eyetaybit — io'e paīyū kukukayū be.

¹⁷ O'ju Jesus Jerusalém ka bewi. Betânia ka kay oajēm. Jexecap ka kay oajēm.

¹⁸ Kabia bima, o'jepit Jerusalém ka be. Jepitpin pima, ire o'e Jesus. ¹⁹ Figueira'ip o'yopcoco, jepitpin pima. E bidase osunuy ibo figueira'ip.

Oajēm yopkay—figueira'ip kay. O'yadobuxik ḡu figueira'a. Ya'ūmḡu figueira'a. Tup acā o'tuaptobuxik. Tōh!

— A'a'e ḡu ece'e — io'e Jesus figueira'ip pe. — Waram ma dak ka'ūma — io'e.

ḡe buje figueira'ip dao ma o'je'ip'e'ū.

²⁰ Jesus eju etaybitbinayũ yopco buje, yağuybabi'ũm o'e ip.

— Apẽneju dao ma iğo'ip yoporo ġasũ? — io'e ip.

²¹ — Soat em eyetabut okay bima, eyju dak kuka epe'e apẽn figueira'ip pe oce iap puxim. Epeyopmupuruk kuka — Jesus o'e cebe ip. — Ka'ũma ibo bit. Eywebe dak i'e but ite co'a be: “Wedede ece ijocewi. Aakõm cuy idixidi be,” i. Imẽn yaakõm, Deus yamuakõm puye, Deus kay eyetabut puye. ²² Deus kay eyetabut pima, epejoojoy epejat, Deus eju kawẽnwẽn pima dak — io'e Jesus.

²³ Jay. Waram oajẽm ip Jerusalém ka be. Deus eju kawẽnwẽnap'a be oõm ip. Adeayũ mutaybitbin o'e Jesus yaboğat'a be. Imutaybitbin pima, paĩyũ kukukayũ oajẽm, Judeuyũ kukukayũ dak.

— Abu-a'õbi ẽn jekukum? Deus a'õbi du? Abu-a'õbi ijop e'eap tağ jekukum ẽn? — paĩyũ kukukayũ o'e cebe. Imẽn tak Judeuyũ kukukayũ o'e cebe.

²⁴ — Koap cuy eyju ma omukũyjom cuy epe'e apẽn oce — Jesus o'e. — Iboap muwẽn puje, õn tak ocede eywebe eyetaybit am abu-a'õbi jekukum õn iam.

²⁵⁻²⁷ — Abu-a'õbi juk oeku João Batista? Abu-a'õbi juk ocemubatisasan o'e xeku? Deus a'õbi ma du eyxe? Ijodiat a'õbi ġu xe'e eyxe? — io'e Jesus cebe ip.

— Ocetaybit ġu — io'e ip Jesus pe.

Imẽn o'jekawẽn ip Jesus pe, jeyağuy dağ.

— Cebe wuy'e buje, “Deus a'õbi,” i, “Apẽnpuje dak eyetabut ġu João kay?” i kuka o'e wuywebe — io'e ip jewewebe.

— “Ijodiat a'õbi,” i wuy'e bima bit, adeayũ itakoma kuka o'e ip wuykay, ixeyũ xe João Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat puye — io'e ip jewewe be.

Imẽneju o'jekawẽn ip Jesus pe: — Ocetaybit ġu — io'e ip.

— Kã — io'e. — Abu-a'õbi João Batista oeku iap epeḡuwen ḡu owebe. Õn tak oḡuwẽn ḡu eywebe abu-a'õbi õn jekukum iap — io'e Jesus.

²⁸ Jesus o'jekawẽn tak.

— Eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop wekawẽn kay — Jesus o'e iboceayũ be. Wuymutaybinap ekawẽn o'ḡuwẽn. Uvadip kat iwat muwẽnuwẽn o'e.

— Ixe uva'a kukat xepxep ipotpoyũ osodop. Koapat pe o'jekawẽn: “Okpot,” io'e cebe. “Kapiḡ cuy ên ḡasũ okat pe.”

²⁹ — “Ap!” io'e.

Imẽnpit ḡũyjom o'jewaḡuy: “Kapiḡ cuy õn webay beam,” i.

Imẽnpuye o'ju jebay kat pe kapiḡ.

³⁰ — Wara'at pe o'jekawẽn—cebay o'jekawẽn: “Okpot,” io'e wara'at pe. “Kapiḡ cuy ḡasũ okat pe.”

— “Hm hm,” io'e. “Kapiḡ puk õn. Cum puk õn,” io'e jebay be.

Imẽnpit o'ju ḡu jebay kat pe.

³¹⁻³² — Pebicat jebay bikuyap taḡ oeku? — Jesus o'e iboceayũ be.

— Koapat ma — io'e ip.

— Cũḡ ma epeyekawẽn — Jesus o'e. — Yapoayũ ixe koapat puxim ip, iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayũ dak. Ibuxim ip, João kay itabut puye ip. Deus soat kukan pima, ixeyũ dak Deus xe jeedop ip. Eyju bit ka'ũma! João oajẽm imuwẽn ãm apẽn cũḡ ma Deus etabun iap. Eyju bit eyetabut ḡu cekay. Cekay itabucayũ epejojojo. Imẽnpit eyetabut ḡu João kay — io'e Jesus. — Ikêrẽãt kuḡ epesop. Imẽnpit eyḡuycũḡ ḡu epesop ikêrẽãt kay—eyetabut'ũmap kay. Deus a'õ kay jekuku pin ḡu eyju — Jesus o'e paĩyũ kukukayũ be, Judeuyũ kukukayũ be dak.

³³ Waram tak o'jekawēn Jesus—wuymutaybitbinap ekawēn—imēnpuximap ekawēn. Aḡokatkat jekat o'tiotaap muwēnuwēn o'e.

— Aḡokatkat uva bune o'subunedaida — io'e Jesus. — Pere ḡebujep — Jesus o'e.

— Ḗbuje korara o'ḡuḡē jekat etako daḡ. Uvadip koreren o'jomuy. Pere. Uva'abidi muwesogsoḡap tak o'ḡuḡē jekat pe.

— Ḗbuje uvadip wiwimap'a o'yamuy jekat pe—kadaidip wiwiap'a—umat'a. Pere. O'jepere.

— Ḗbuje uvadip wiwimayū o'jomuy jekat pe, uvadip wiwi am bomaku. Uva'a o'yaūm cuy ip ikat iwat pe. Imēn teim ip iūm cuy uvadip iwat pe.

— Ikat iwat wara'at eipi kay o'ju. Iboma omuy wara'at eipi be.

³⁴ — Yabubuap ekaxi ajēm puje, jebuywatwat'ukayū o'ḡuju jekadai'a bu am—pūḡpūḡ'a jekat peat'a'in.

³⁵ — Oajēm ip uvadip wiwiayū kay.

— “Ijo'a bum ocesot,” io'e ip. “Ikat iwat a'ōbi ocesot,” io'e ip.

— “Ap!” uvadip wiwiayū o'e.

Ibu'u ip o'e yaūm ām. Uvadip wiwiayū oajēmiayū o'jat ip. Pūḡ ixeyū'in o'yaoka ip. Poḡ. Wara'acayū ixeyū'in o'yabuḡbuḡ ip wita'am. Warara'acayū ixeyū'in yaokakam ip. O'jenapōnpōn ip—ikat iwat buywatwat'ukayū.

³⁶ — Waram ḡuto wara'acayū o'ḡuju ixē kadaidip iwat. Jebuywatwat'ukayū o'ḡuju cekay ip—uvadip wiwiayū kay. Ade o'ḡuju.

— Oajēm ip. Uvadip wiwiayū bit oajēmiayū o'jat ip. Pūḡpūḡ o'yaokaka ip. Wara'acayū o'yaoka ip. Warara'acat o'yabuḡbuḡ ip. Imēnpuye ibuywatwat'ukayū o'jepit jekariwa kay—ikat iwat kay.

³⁷ — Imēneju ikat iwat jekpot o'ģuju cekay ip—uvadip wiwiayū kay. Tūybe ibuxim ip okpot jukuk iān o'e—ikat iwat o'e. O'ģuju. Jekpot o'ģuju.

³⁸ — Oajēm ipot cekay ip. Ajēmjēm pima, o'jojojo ip.

— “Ga'a,” io'e ip jewewebe. “Ayaoka. Ikat iwat ipot teku. Cebay e'ū buje, ite ma uvadip iwan je'e. Ayaoka juy. Imēn tip iwacayūm acesop!” io'e ip — io'e Jesus. ³⁹ — Ipot o'jat ip. O'tujowat ip. Ikat etako be o'yaoka ip. Poğ.

⁴⁰ — Ikat iwat waram ajēm puje, apēn je'e jekat peayū be? — Jesus o'e ya'įjojoayū be.

⁴¹ — Uvadip wiwiayū aokam — io'e ip. — Ajēm puje, yaoka. Ipiat supi'ajoat cebe ip, yaoka ip. Wara'acayū jomuy tip wiwi an. Ğebuje ixeyū uva'a yaūm ip, yarum puje — io'e ip Jesus pe.

⁴² — Imen e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū o'e, “Ite'a xipat ğu wita'a,” i, i. Yakērē o'e cexe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e, “Ite'a yadip ma,” i, i. Uk'a muycemucemat'am o'e, i. Iboap xipat cīcā wuyxe, Deus imēn o'e buye, i'e'em Deus ekawēntup.

Iboaptup epetupcoco ğu du? — io'e Jesus cebe ip.

Iğo'a Cristo buxim—yamuycemucemat'a.

⁴³ — Juk epetupcoco — io'e Jesus.

— Imēneju Deus soat kukan pima, ixexē ğu epesop. Ixē bikuyap e'e'ukayū acā ixexē jeedop ip — io'e Jesus paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

⁴⁴ — Iğo'a jejewi je'at puje, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje iğo'a at puje, tōm a kuka o'e ip — io'e Jesus. Iboap ekawēn o'ģuwēn Deus a'ōbi ōn jekukum iam ixeyū mukūyjoap ojuy.

⁴⁵ Paīyū kukukayū Jesus ekawēn o'ya'įjojo ip, Fariseuyū dak. Ade wuymutaybitbinap ekawēn o'ya'įjojo. Deus ekawēn itaybit o'e ip ixeyū muwēnuwēn o'e iam.

— Jesus ijop ekawēn o'ḡuwēn wuymukorēm ām — io'e ip jewewebe.

⁴⁶ Jesus daomūn ojuy o'e ip. Iparara bit o'e ip adeayū buxixim. Adeayū xe Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e, ibuye iparara o'e ip Jesus daomūn ām.

22

¹ Waram Jesus o'jekawēn jewējuayū be. Wuymutay-bitbinap ekawēn o'ḡuwēn—imēnpuximap ekawēn. Ipi kukukat muwēnuwēn o'e jewējuayū mutaybit am.

² — Deus wuynomuwā jewekay iap ipi kukukat adeayū o'tomuwā jekpot ewebumūnap epeta kay iap puxim. Ixe ipi kukukat peta o'ḡuḡē, jekpot o'jewebumūn puye — io'e Jesus.

³ — Jebuyawatwat'ukayū o'tomuwāiyū be o'ḡuju to-muwā ām, jekpot epeta beam ip tomuwā ām, puybit o am. O'ju ip. O'tomuwā. Imēnpit o'takoyiyū oajēm ḡu ip, taobu'u ip puye.

⁴ — Wara'acayū o'ḡuju ḡuto—jebuyawatwat'ukayū.

— “I juy epe'e o'tomuwāiyū be: ‘Kuy biopak oyaoka—biopak'it'it tak. Soat ma opop, peta be i'o am. Epesot cuy,’ i. ‘Ade puybit puye,’ i,” ixe o'e—ipi kukuk'ukat o'e jebuyawatwat'ukayū be.

O'ju ip.

⁵ — O'tomuwāiyū bit osodot ḡu. O'taobu'un ip. Jew-aywayway ip o'e. Oajēm ḡu ip peta kay. O'ju ip wara'at ka be. Pūḡ ixeyū'in kadaidip pe o'ju. Wara'acayū tarekrek mūn'a be o'ju ip. O'ju ḡu peta be. Peta iwat ekawēn kay ḡu o'e ip.

⁶ — Ḣebuḡe wararar'acat ixeyū'in ibuyawatwat'ukayū o'jat ip. Xipan ḡu o'jukuk ip. O'yaoka ip. Oe'ū. Poḡ. ⁷ Ipi kukukat itakoma jījā o'e ibuye. Sorarayū o'ḡuju, jemuno-muwāyū aokam, aḡokaxirixiri kasukamuy'ūm ām.

⁸ — Ğebuĵe jebuywatwat'ukayũ be o'jekawẽn. “Kuy peta opop, okpot jewebumũn puye. Imẽnpit wemunomuwaayũ xipat'ũmayũ. Imẽnpuye ixeyũ ajẽmap cũĝ ğu oxe,” io'e.

⁹ — “Epeju juy e daĝ, uk'a ukpibubu daĝ tak,” io'e jebuywatwat'ũkayũ be. “Wara'acayũ epetakoy—e daĝayũ. Soat cuy epetakoy—epetobuxikiayũ,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

¹⁰ O'ju ip. O'takoy. E daĝayũ o'takoy. Soat pupum ip o'e—o'tobuxikiayũ—xipacayũ, xipat'ũmayũ dak.

— O'tujowat ip jekariwa kay. Imẽnpuye yanopapũn o'e jewebumũnap'a cemudakoyũm.

¹¹ — Ğebuĵe jemudakoyayũ kay oajẽm. Ipi kukukat oajẽm, ijo am. Jewebumũnap ekabek kuĝ'ũmat o'tobuxik.

¹² — “Apẽnpuye juk eõm, obure?” io'e. “Jewebumũnap ekabek kuĝ ğu ẽn,” io'e cebe. O'jede ğu, yaĝuybabi'ũm o'e buye.

¹³ — “Epesubamũnmũn cuy—ceba, sui dak epesuimũnmũn,” io'e ipi kukukat jebikuyap e'e'ukayũ be. “Epejoxik cuy kabiokboĝ pe, wuy Deus wi,” io'e ixeyũ ipi kukukat. “Bomaku aĝokatayũ tõtõn jeedop. Tũy dak ip jenũy yeiyei je'e ip ipi bun,” io'e — io'e Jesus, o'ya'ijoiayũ be imutaybitbin pima.

¹⁴ — Ade ma o'takoyiyayũ e'em ip. Pũĝpũĝ pit o'taẽiyayũ e'em ip—Deus o'taẽiyayũ — io'e Jesus ixeyũ be. Ibũrũ ma o'e Jesus ekawẽn. Imẽn o'jekawẽn Jesus ade ma Deus kay o'takoy buye. Imẽnpit pũĝpũĝ acã ip Jesus eju jekukum. Pũĝpũĝ acã Deus xe.

¹⁵ Fariseuyũ o'jewero ip, Jesus a'õ muwarurun ojuy ip puye.

— Apẽn Jesus ekawẽn aĝukorẽm? — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Jewewebe imēn kawēn puje, Fariseuyū jewēju etay-bitbinayū o'gūju ip Jesus kay. Herodes ebekitkit tak o'gūju ip. Oajēm soat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip Jesus pe. — Soat em ēn icēmān e'em. Apēn Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ēn ocemutaybitbin. “Iḡo du xipat exe?” i'ūmḡu ēn e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacūḡ kadiat cocoap tomuju ḡu ēn e'em “Teku xipat,” i — io'e ip.

¹⁷ — Cedaḡ tu exe dinheiro ūmūm oceju bima Roma ka kukukat peam? — César peam? Ixe wuyedinheiro ojuyjuy cebeam teidadam—César beam. Teida buje, wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu kuka ajeku? — io'e ip.

¹⁸ Imēnpit Jesus itaybit ikērēm okuk pin ip iam.

— Apēnpuye eyju wa'ōmuwarurun ojuy? — io'e. — Omuykukum ojuy eyju — io'e cebe ip. ¹⁹ — Dinheiro isurūḡat cuy epetojot owebe—pūḡ'a'in—dinheiro'a yaūm Roma ka kukukat peat'a'in — io'e cebe ip. O'yadojot ip dinheiro isurūḡat'a—yopīcat'a—prata muḡēḡēat'a.

²⁰ — Abu-biōḡbuk ija'a be—dinheiro'a be? — io'e. — Abu-butet tak ija'a be?

²¹ — César biōḡbuk, ibutet tak — io'e ip.

— Imēnpuye iḡo'a César pubut'a—dinheiro'a — io'e. — Cemuojujuy epeḡūm César be wuyeipi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeḡūm cemuojujuy — io'e.

²² Iboap ekawēn buye, mūḡ ma osodop ip. O'jēm ma ip Jesus xewi. O'yaḡuybabi'ūm ip.

— Ya'ōmuypit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

²³ Ixe kabiam Saduceuyū oajēm Jesus kay. Judeuyū osodop ip. Tūybe wuye'ū buje waram ḡuto acejetait ḡu iān o'e ip.

²⁴ — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e ip Jesus pe. — Moisés juk kuyjeayū mutaybitbin osunuy:

Iwaḡo e'ũ buje, jekitpit jewebumũn cuy jewaḡo'ũm tayxibuk eju, itayxibuk i'it'et'ũm pima, i. I'it'et pima, iwaḡo'ũm tieḡ ipotpot kuka o'e i'it, i.

— Imẽneju ocetaybit ḡu abu-tayxim e'em ixē ayacat iam, waram ce'ũ'ũayũ etait puje — io'e ip cebe. ²⁵ — 6 beayũ osodop ip iwaḡo kitpityũ. Iwaḡo jewebumũnat o'e. Oe'ũ, jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽnpuye pũḡ ixeyũ'in o'jewebumũn jewaḡo'ũm tayxibuk eju—jewaḡo nomjuat. ²⁶ Oe'ũ ixē dak. Jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽnpuye wara'acat o'jewebumũn itayxibuk eju—pũḡ ixeyũ'in. Oe'ũ ixē dak. Jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽn o'jewebumũn ip—ikitpiyũ—soat ip. Pũḡpũḡpũḡ ma o'jewebumũn ip itayxibuk eju. Soat oe'ũ ip—pũḡpũḡpũḡ ma.

²⁷ Ibocewi ixē ayacat i'it'et puxe ḡu ma ixē dak oe'ũ.

²⁸ Imẽn pima, ajo cũḡ ma exe? Abu-tayxim je'e ixē ayacat waram ḡuto wuyetait puje? Soat ip o'jewebumũn ixē eju—7 beayũ — io'e ip Jesus pe.

²⁹ — Cedāḡ ḡu eyju jewaḡuyḡuy — Jesus o'e. — Tũybe waram acetait ḡu iãn eyju. Eyetaybit ḡu Deus ekawẽn iam. Deus bacaam tak eyetaybit ḡu. Deus warara'acat podi ma jebacaap kuḡ iam — Jesus o'e.

³⁰ — Waram jetait puje, wuyjuyũ jewebumũnmũn ḡu ip. Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawẽn tojotjot'ukat co'i — Jesus o'e cebe ip.

³¹⁻³² — Imẽntak Deus oe'ũiyũ kukukat ḡu—itabẽḡayũ kukukat acã. Imẽnpit juk o'jekawẽn ixē:

Õn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i.

Imẽn Deus cuk o'e. “Itabut ip okay,” io'e Deus, waram ḡuto ip o'jetait puye. Ce'ũ'ũayũ ḡu itabut Deus kay—itabẽḡayũ acã.

— Iměneju wuyetaybit ce'ũ'ũayũ waram ġuto itaběġ jeedop ip iam. Wuyetaybit tak Deus ce'ũ'ũayũ kukukat ġu iam, Deus ekawěntup e'em. Epetupco — io'e Jesus.

³³ Adeayũ iboap co buje, yaġuybabi'ũm o'e ip, imutaybitbinap puye.

³⁴ Fariseuyũ bit Saduceuyũ o'ġuymũġ iap awěġ co buje, o'jeawero ip Jesus pe. ³⁵ Pũġ ixeyũ'in o'jekawěn Jesus eju. Moisés ekawěn imutaybitbin'ukat osunuy xeku. Jesus a'õmuwarurun ojuy xeku.

³⁶ — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Pu-ġu Moisés ekawěn'in yoboġ cĩcã wuymukũyjobit am? — io'e Jesus pe.

³⁷ — Iġo ekawěn:

Deus cuy ikukpin cĩcã epejukuk, i. Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cĩcã buye, ibikuyap taġ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ġebum, i.

³⁸ — Iměn imubararakap opop Deus ekawěn tup pe. Iġodup kay kũyjobin cĩcãn ma epesop. Iġodup wara'atup podi ma — io'e cebe ip. ³⁹ — Wara'at tak ixekawěn'in yobõġ cĩcã wuymukũyjobit am.

Iměn e'em:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i.

⁴⁰ Iġodup pewi soat tup o'jebapuk—Deus ekawěn muwěnuwěn'ukayũ emumutaybitbinaptup, Moisés ekawěntup tak, soat o'jebapuk iġodup pewi.

⁴¹ Fariseuyũ eawero buje, Jesus o'jekawěn cebe ip.

⁴² — Abu ipot ixekristo? Abu Deus emunaě? — Jesus o'e cebe ip.

— Davi naxeġebit xeku — io'e ip.

⁴³⁻⁴⁴ — Apēnpuye ixe Davi kuyje o'jekawēn Deus biōḡbuk a'ōbi: “Cristo okukukat,” i? Imēn o'tupmubararak kuyje:

Cristo okukat—Deus emunaē, i. Deus o'jekawēn Cristo be, i. “Xik'i. “Ekay itakomaayū a'ōbacaap cuy oḡuy'ūm,” io'e, i. “A'ō kay kūyjobin jeedop ip,” io'e, i. “Ēn ixeyū kukan'ūm pima, oxe ma juy eḡuy,” io'e, i.

⁴⁵ Davi juk o'e Cristo be—Deus emunaē be: “Ēn ma okukukat,” io'e. Imēnpuye ibapuk ma wuyxe Davi nax-eḡebit acā ḡu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

⁴⁶ Ibocewi ka'ūmḡuat o'jede Jesus pe. Cede ba'ore osodop ip Jesus pe. Ya'ōbabi'ūm ip o'e Jesus a'ōbu am.

23

¹ Ḡebuḡe Jesus o'jekawēn adeayū be, jeweju etaybitbinayū be dak.

² — Fariseuyū itaybit cīcā ip Moisés ekawēn imutaybit am, Moisés ekawēn itaybitbin'ukayū dak itaybit. Imutaybitbin cuy ip ja'ōbi, itaybit puye Moisés ekawēn muwēn ām — io'e Jesus. ³ — Imēnpuye soat cuy epe'e ya'ō daḡ kūyjobin cuy epeku soat i'e'e iap taḡ. Imēnpit cekukuap taḡ ḡu juy epeku, Deus kay kūyjobit'ūm ip puye. Deus ekawēn imutaybitbin ip. Deus a'ō kay bit kūyjobit'ūm — io'e Jesus cebe ip.

⁴ — Ixeyū e'em warara'acayū be: “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku—soat taḡ,” i. Imēnpit soat taḡ ḡu ixeyū dak jekukum Moisés ekawēn taḡ — io'e. — Eybuywatwan ḡu ip Moisés ekawēn taḡ eyeku am. Pūḡ em tak ka'ūma — io'e Jesus.

⁵ — Soan ma e'em ip warara'acat pe jejojoan. Deus ekawēntupat ekawēn mubarararaḡ ip wara'atup pe. Ibo dup mōḡmōḡ ip tupmūn pe—tuperenaptup. Iḡo mūn pe

mõğmõğ ip jedopa'a dağ, jeba dağ tak warara'acat pe tup mûn jojoan. Imên ojuy ip ixeyû kay warara'acat ağuy dağ, “Deus kay cîcâat teku,” i warara'acat pe i'e am.

— Jesay iwaruat kuğ ip jekukum warara'acat muak am jekay. Jesay ukpi mubõğubõğ ip warara'acat pe jejojo an.

⁶ — Petatam pima kariwayū nuyap pe abik ojuy ip. Ya'õbuyxiat tūyap pe abik ojuy ip Deus eju kawēnwēnap'a be, jebureyū be jejojo am. ⁷ Icokcok cîcā ip warara'acat “Eya'õbuyxi jîjā” i'e buje cebe ip, adeayū etabixe tarekrek pupuap pe. Icokcok warara'acat “Omutaybitbin'ukat” i'e buje cebe ip. Imên icokcok cîcā ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabut pe.

⁸ — Ikitpitpiyū buximayū eyju bit—soat — io'e Jesus jewējuayū be. — Ōn ma eykukukat. Wara'acat pit ka'ūma. Imēnpuye i'ūmğu juy warara'acayū eywebe, “Ocemutay-bitbin'ukat,” i, eyju ikitpitpiyū buxim puye — io'e Jesus. ⁹ — Ipi ju bima, “Warara'acat podi ma ya'õbuyxiat ēn,” i'ūmğu juy epe'e. Pūğ ma soat podi ma ya'õbuyxiat—kabi beat acā—wuyebay acā — io'e. ¹⁰ — Warara'acayū “Okukukayū eyju,” i'ūmğu juy ip eywebe. Imên cuy ğu ip, ōn acā eykukukat puye. Ōn Deus emunaē — io'e Jesus. ¹¹ — Ya'õbuyxiat podi ma eyeweweju, eybuywatwat'ukat ma e'em — io'e. ¹² — Ya'õbuyxi pin'ūmat yoboğ e'em Deus xe — io'e.

¹³ O'jekawēn Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muğuykuku'ukayū eyju! Iba'ore warara'acat pe itaybit am ajo xipat Deus xe iam. Xipat Deus xeap ekawēn itaybit ğu ip. Deus kay kūyjobit ğu ip, iboap ekawēn epeğuwēn ğu buye. Deus kay eyju kūyjobit ğu. Warara'acat mubu'u'un tak eyju Deus xe wuynūyap puxixim—Deus kay wuyjuap puxixim.

(¹⁴ — Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muḡuykuku'ukayū eyju — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. — Itayxibuk muḡuykukukum eyju, ibubut pu am — io'e. — Ibun ma eyju jewexe kawēnwēn Deus eju, “Teku ya'ōbuyxiat,” i'e ojuy eyju warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat eywebe warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.)

¹⁵ — Karem ma ipiat epesupi'ajo, Fariseuyū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak — io'e Jesus. — Soat taḡ jekukum eyju wara'acat kudadam. Ikudadam cīcā eyju, imutabun am—Deus kay imutabun am—eyetabucap puxim imutabun am.

— Imutabun puje, imuwexaxan eyju ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayūm. Ipiat'ajojoap kay cumayūm ip imuwexaxan eyju. Eybodi ma xipat ḡu ip — io'e.

¹⁶ — Karem ma ipiat epesupi'ajo. Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju. Imēn ma warēmtaḡ ma warara'acat mutaybitbin eyju — Jesus o'e cebe ip. — Warara'acat mutaybitbin eyju: “ ‘Etaybit icēmān De us eju kawēnwēnap'a omuy iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedaḡ ma epesop Deus xe eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Wara'at imutaybitbin eyju dak. “ ‘Etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a be ouro opop iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān ōn e'em ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedaḡ ḡu kuka epe'e Deus xe, eya'ō daḡ ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

¹⁷ — Eyetaybit ḡu! Ajom xe'e eyetaybit? Ka'ūma ma! Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju. Ajo yobo'ḡ Deus xe—ceweju kawēnwēnap'a du? Yabeat ouro ḡu xe'e? Deus eju kawēnwēnap'a yaboḡ ma. Ouro xipat Deus eju kawēnwēnap'a be buye — io'e.

18 — Warēmtaḡ ma eyju warara'acat mutaybitbin. Warara'acat pe e'em eyju, “Wara'at pe epe'e bima, ‘Etaybit icēmān wūnca mupikpikap'a caixa'a opop Deus eju kawēnwēnap'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,’ i. Imēn e'em pima, cedaḡ ma epesop Deus xe eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Warara'acat pe e'em eyju dak: “Wara'at pe epe'e bima, ‘Etaybit icēmān wuyju wūnca ūmūm paī be imupik am iḡo'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,’ i. Imēn e'em pima, cūḡ ma kuka epesop Deus xe, eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

19 — Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju! Abuat ḡasū ma ibaca eyxe? Wūnca mupikpikap'a ma du? Ya'a jeje imōḡap ḡu xe'e? Wūnca mupikpikap'a ma yabaca — io'e. — Ajo-mōḡ'i buje iat Deus pubut ma e'em. Imēnpuye imōḡap bacaap podi ma wūnca mupikupikap'a ma ibaca — io'e Jesus.

20 — Imēneju wuyekawēn taḡ cuy ace'e, “Oce'e xe'e Deus eju kawēnwēnap'a be, wūnca mupikpikap'a be,” i bima. Imēn ma kawēnwēn pima, wūnca mupikpikap'a muwēnwēn tak wuyju—soat imōḡap tak — io'e Jesus.

21 — Imēneju warara'acat pe e'em pima: “Apēn etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a oyamuy iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam,” i bima, eya'ō daḡ cuy epeku. Imēn Deus eju kawēnwēnap'a muwēnuwēn pima, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy buye ibo'a be.

22 — Imēneju warara'acat pe e'em pima: “Apēn etaybit icēmān kabi kake iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam,” i bima, eya'ō daḡ cuy epeku. Imēn kabi muwēnuwēn pima, Deus abikbikap muwēnuwēn tak,

Deus muwěnuwěn tak, Deus omuy jabikkikap ceje xik'i buye — io'e.

²³ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! Ipi juacat muḡuykuku'ukayū eyju! — i dak o'e cebe ip. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be, pūḡat ūm ām eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ūmūm Deus pe, erva-doce dak ūmūm, puybit mude'o'onaptup tak ūmūm. Xipat eywebe iboap ūmūm Deus pe. Iměnpit soat Moisés ekawěn kay kūyjobit ḡu eyju, soat Deus a'ō kay'ūm puye. Soat ḡu cūḡ ma epeḡuḡē Deus etabun. Deus a'ō kay juy epe'e. Warara'acayū xipan cuy epejukuk. Warara'acayū kay eyetabotaidabotbon cuy. Soan cuy epe'e cūḡ ma Deus etabun. Cūḡ ma jījā epeḡūm puybit mukunukunaptup pewi—yopīcat pewi. Iměnpit soat em epekuku Deus kay kūyjobsū ma — io'e Jesus.

²⁴ — Warara'acayū kukuk'ukayū eyju! — io'e Jesus. — Iměnpit ya'īopi'ūmat co'iyū eyju. Tikōnkōnat puxim eyju. Tikōnkōnapti mukapkam tekū paḡo daḡ, ikoēro uk am tikōnkōnapti bewi. Iměnpit camelo uk pin ḡu tikōnkōnapti bewi — Jesus o'e.

Iměn o'jekawěn Jesus itaybit am ip. Ikoēro yopīcat ūmūmap puxim. Deus xe yoboḡ pit warara'acayū xipan ajukuk iap. Iměnpuye camelo Deus xe yoboḡat puxim.

²⁵ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — Jesus o'e Fariseuyū be, Moisés ekawěn imutaybitbinayū be dak. Ipi juacat muḡuykuku'ukayū eyju. Kopo iokokat puxim eyju. Kacūḡ kadī acā eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ūma. Yabi okok cīcā. Prato buxim eyju dak. Eyokok. Ade bubut epejat. Iparaḡ epejat warara'acat pubut, ibui bewi ip. Ade eybubut iměn ibu ibit. Eydacup puye, epejat. Iměnpuye prato iokokat puxim eyju.

²⁶ — Ya'ĩopi'ũmat puximayũ eyju! Ikêrêãn ġu juy epesop. Epejat ġu juy wara'acayũ bubut. Eydacum ġu juy epesop. Xipan ma epeku — io'e Jesus fariseuyũ be.

²⁷ — Karem ma epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawên imutaybitbin'ukayũ be dak. — Ce'uat topap puxim eyju, ce'ũ'ũayũ dao kuġ ibima. Yarucat'a ika beat'a—wita'a. Yadip'a o'yajojoiayũ xe. Ikũydip ġu iġo'a'a binũn pe, witabikũy be. Ikũykêrê jĩjã badi, ce'uat tao opop puye. Iġêmat tak — io'e. ²⁸ — Imênpuxim badi ma eyju ikêrêat kuġ cĩcã, dapxi jĩjãayũ dak eyju. Kacũġ kadi bit eyju xipacayũ jo'i — io'e Jesus cebe ip.

²⁹ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawên imutaybitbin'ukayũ be dak. — Eyju Deus ekawên muwênuwên'ukayũ'ũm'ũm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a. Ixeyũ'ũm'ũm kay ġebum am epeyamuy—Deus xe xipan e'e'ukayũ'ũm'ũm kay. Idip cĩcãat epeġuġê — io'e Jesus.

³⁰ — Epekawên: “Kuyje ocetait pima, kajuk Deus ekawên muwênuwên'ukat oceyaoka ġu,” i'e'em eyju te'e ma. “Ocedobuyũ'ũm'ũm ekukuap taġ ġu kuka ocejeku,” i dak e'em eyju te'e ma.

³¹ Te'e ma imên e'em eyju. Ibapuk e'em soat xe eyju eydobuyũ'ũm'ũm naxeġebitbit—o'yaokaiayũ naxeġebitbit, cekukuap co'i eyju dak jekukum puye.

³² — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e cebe ip. — Ikêrêat cuy epeġuġê eydobuyũ'ũm'ũm co'i ixeyũ ekapikap. Ikêrêat co'i juy epeġuġê. Eydobuyũ'ũm'ũm ekapikap muġêġê juy epe'e. Deus ekawên muwênuwên'ukayũ aokaap muġêġê juy epe'e — io'e. — Imên cuy epeġêġê kuyjeayũ'ũm'ũm ekapikap epere am — io'e.

³³ — Puybu buxim eyju—wuye'ũap puybu tũypiat puxim, ikêrê jĩjãat kuġayũ eyju buye. Puybu'it'it puxim

tak. Iba'ore eywebe ipiat'ajojoap ka bewi eyenapõn ãm — io'e Jesus.

³⁴ — Õn e'em eywebe: Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ oġuju eykay, itaybit cĩcãayũ dak, wekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, i. Pũġpũġ epeyaoka—ixeyũ'in. Wara'acayũ epesubamupaya korosa be, ce'ũ ãm. Wara'acayũ epeġupokupok Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Ixeyũ epeġujẽm soat ka bewi. Wara'at ka kay, wara'at ka kay epeġuju ip — io'e Jesus cebe ip.

³⁵ — Imẽneju soat ibapuk je'e eywebe. Ipiat'ajojoap pe ibapuk je'e. Eydobuyũ'ũm'ũm ikẽrẽat kuġ'ũmayũ o'yaoka ip. Koap Abel'ũm o'yaoka ip. Ikẽrẽat o'ġuġẽ ġu Abel'ũm. Kanomũm Zacarias'ũm o'yaoka ip—Baraquias ipot. Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima, o'yaoka ip, wũnca mupikapupikap'a xe bima. Eyju eyukpiwat ma soat ixeyũ'ũm'ũm aoka am. Soat ibapuk je'e eywebe ipiat'ajojoap pe — io'e Jesus.

³⁶ — “Eyju ma karem ma ipiat epesupi'ajojo,” i õn e'em. Ğasũayũ be ipiat supi'ajojoat Deus—soat supi'ajojoat — io'e Jesus.

³⁷ — Jerusalém ka watwat! — io'e cebe ip. — Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ aokakam eyju—Deus emumujuyũ. Yabuġbuġ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi eġebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ġu. Eybu'u jĩjã eyetabut am okay, eykukpin cĩcã a'ġu oxo — Jesus o'e. ³⁸ — Jeywat õn aġokatkat jeduk'a iwacap puxim — Jesus o'e. ³⁹ — Imẽnpuye icẽmãn õn e'em eywebe. Waram ojo ġu eyju waram wajẽm'ũm pima. Wajẽm puje: “Deus xipan wuykukukat a'õbi yajẽm'ibit jukuk,” i epe'e — Jesus o'e.

24

¹ Ğebuġe o'jẽm Jesus. Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi

o'jēm—yabogat'a bewi. Ijēm puje, imutaybitbin'ukayū oajēm Jesus kay.

— Ak'i — io'e ip Jesus pe. — Uk'a yadipat'a ijoceat'a. Eyajo juy — io'e ip. Imēn ip kawēnwēn o'e ade o'yadop ibo ka be buye—Deus tuk'a'ayū.

² — Soat ma epejojojo ġu du? — io'e Jesus. — Ya'ade opop ijoce. Imēnpit ya'dop ġu ġuyjom pit — io'e. — Soat' je'aedu. Xepxep'a jewa'atēġtēġ ġu je'e—wita'a — io'e Jesus.

³ O'ju Oliveira'a be—co'a be. Xik'i osunuy iboma. Oajēm ip cekay—Jesus kay. Ceweju etaybitbinayū oajēm. Jaġepūġ pima, oajēm ip cekay.

— Puġūn soat'a je'aedu? — io'e ip Jesus pe. — Puġūn je'bapuk? Pām ēn? Puġūn ajēm waram? Puġūn Deus ipi ġu'ūm? — io'e ip.

⁴ — Ģuyjomsūm — io'e Jesus. — Koap ma ey-muġuykuku pinayū jajēm ip eykay. Kawēnwēn jajēm ip. Epeya'ījojo ġu juy iboap ekawēn. Eyday'em'um epesop ixeyū be eymuġuykukuap puxixim — io'e. ⁵ — Adeayū omuyku. “Cristo ōn ma—Deus emunaē,” i napa ma je'e ip. Warara'acayū itabun je'e ip. Ixeyū ade ġuġuykuku — io'e Jesus. ⁶ — Jenopaġoġōmap muwēnuwēn e'em ip. Yaokakaap epeya'ījojo. Eypararam ġu juy epesop. Imēn cuy je'bapuk. Imēnpit soat puk oi'ūm ġu. ⁷ Pūġ eipi watwat nopaġoġōm je'e wara'at eipi watwat eju. Pūġ ka watwat nopaġoġōm je'e wara'at ka watwat eju. Pūġ ka daġ ipi jexixim. Wara'at ka beayū iren je'ku ip — Jesus o'e cebe ip. ⁸ — Yopīt ma ipiat supi'ajojo ip koam—ipi juayū. I'itpin'isumapi jo'i ma je'e koam. Ģuyjom pit ipiat supi'ajo jījā ma ip — io'e.

⁹ — Ģebu je ipiatpi'ajojoap kay jeydujowat ip. Jeydujowat ip eyaokam. Kawēnwēn je'e ip eymuwēnuwēn: “Ocexe yukpiwan tekū. Oe'ū juy ocexe,” i. Soat itakoma

je'e eykay—wuyjuyũ, pariwayũ, warara'acayũ. Soat ma ipi juacayũ. Soat eykay ġu jġã je'e okay eyetabut puye — io'e Jesus cebe ip—jewēju etaybitbinayũ be.

¹⁰ — Ixe kabia ade ip wuywat. Itabut okayayũ oibu'un okay. Eymuwēnuwēn je'e ip eykay itakomayũ be, ipiat'ajoan eywebe. Eykay'ũm cġã je'e ip. ¹¹ Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ jajēm ip—ade. Imēnpuye ade ġuġuykuku ip. Imuġuykuku'ukayũ e'em ip. ¹² Imēn ikērēat ade e'em iboce.

— Imēneju xipan ġu ip jewekuk. Xipan warara'acat kukap suiwat ip. ¹³ Pūġpūġ okay itabucayũ jeedop ip, wajēm puje. Ipiatpi'ajojom ma'ġu ip okay ibu'u'ũm pima, ixeyũ idaxijo Deus itakomaayũ xewi — io'e Jesus. ¹⁴ — Wawēġ muwēnuwēn je'e ip—Jesus soat kukukat awēġ. Kawēn idipat muwēnuwēn je'e ip. Soat eipi daġ ijop awēġ muwēnuwēn je'e ip—soat eipi watwat itaybit am. Icēmān itaybit ip — io'e Jesus cebe ip. — Imēn soat mu'ũmap kabia jajēm — io'e Jesus cebe ip.

¹⁵ — Imēneju ipararu jġjāat epejojo Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be—bodiat'a be—Deus nuynuyap'a be. Daniel'ũm ekawēn taġ epejojojo—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn taġ. (Eyetaybin cuy epesop ijoptup coco'ukayũ!).

¹⁶ — Ipararu jġjāat iġo'a be bima, jenapōn cuy ip co'a bicūġ kay—Judéia eipi watwat — io'e. Imēn kawēnwēn o'e Jesus. Apēn je'bapuk ġuyjom iap muwēnuwēn o'e Jesus, itaybit puye.

¹⁷ — Eyduk'a eakiju bima, epeōm ġu juy eyduk'a be eybubut pum—yabeat pum — io'e. ¹⁸ — Eykat pe bima, epeyepit ġu juy eyduk'a kay eyeekabek pum — io'e. — Epejat ġu juy. Dao ma epeyenapōn — io'e Jesus. ¹⁹ — Ixeyũ kabia daġ iba'ore jġjã je'e yukreġayũ enapōn ām, je'it mutitinayũ enapōn ām tak. ²⁰ “Ihi bima ġu juy

ocenapõnap, tirem puye, kajuk puye dak,” i juy epe'e Deus pe. “Sábado bima ġu dak cuy, jebodoydoyap kabia buye,” i — io'e Jesus.

²¹ — Ixeyũ kabia dağ soat ipi juayũ ipiat supi'ajojo jĩjã. Ibiatpi bit ipiat asupi'ajo ġu, Deus pe ipiat mubapuk'isum — io'e. — Waram pit ibiatpi ġu acesupi'ajo—ixeyũ kabia dağ acã — io'e. ²² — Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ũm'ũm pima, ka'ũma ma kuka o'jewedaxijo. Imẽnpit: “Pũğpũğ kabia ipi watwat supi'ajojo,” i'e'em Deus. “Pũğpũğ kabia acã,” i'e'em Deus, jemunaëyũ daxijo am, ikukpin cĩcã cexe buye — io'e.

²³ — Wara'acat je'e eywebe napa ma: “Ak'i! Ğoku Cristo—wuydaxijojo'ukan—Deus emunaë,” i. “Ak'i! Ğoku ixë,” i dak. Imẽn i'e buje, eyetabun ġu juy epesop ixeyũ ekawẽn kay — io'e. ²⁴ — Jewexe Deus emunaëhëyũ je'bapuk, jewexe Deus ekawẽn muwënuwẽn'ukayũ dak. Wuymucoatcoanap ġu'bapuk ip Deus ebekitkiyũ muğuykuku ojuy. Eywebe i'e ba'oreat ġu'bapuk ip imuğuykuku ojuy. ²⁵ Apẽn ġuyjom jajëm ip adeayũ muğuykuku ojuy iap kuy oğuwẽn eywebe. Ğebu'i epe'e wekawẽn kay, ixeyũ be eymuğuykukuap puxim — io'e. ²⁶ — Ixeyũ je'e napa ma: “Ak'i! Teku uk'a'ũmat pe,” i. Imẽn i'e buje, epeju ġu juy uk'a'ũmat pe. Ixeyũ je'e dak napa ma: “Ak'i! Teku ikaba'arëmatka be,” i. Imẽn i'e buje, eyetabun ġu juy iboap kay — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

²⁷ — Soat wağo õn. Xiririxiririkiat jesopsom kaxijëmap kadiwi i'acap kadibe. Iboap co'i õn oajëm. Imẽn wajëm puje, soat itaybit je'e ip. Iba'arëm ġu wajëmap je'e. ²⁸ Urupuyũ je'awerorom iğëmat kay i'o am. Imẽnpuxim Deus jajëm ipiatpi'ajoan ikëřeat mujurũğrũğ'ukayũ be — io'e Jesus.

²⁹ — Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje, kabi becat muycēm cēmap iaruaru je'e — io'e. — Kaxiepiat kaxiepi ġu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam ġu je'e. Kabiok je'e. Kasoptayū dak ida'at kabi kadiwi — io'e.

³⁰ — Ġebuje okop ipi kay. Soat tōtōn je'e ip—ipi juacayū—soat ip. Soat waġo òn. Ojojo ip kabikerereat taġwi kopkom. Wa'òbacaap kuġ okop, odipap kuġ tak. ³¹ Parasuy jo'iat Deus ġuyde—yoboġat. Jekawēn tojtjot'ukayū ġuju soat taġwi. Cemunaēhēyū ġu'awero ip. Soat taġwi ġu'awero ip—ipi daġwi — io'e Jesus. Imēn Jesus waram jeedocap o'ġuwēn jewēju etaybitbi-nayū be.

³² — Ġebum cuy epesop wajēmap kay, figueira'ip kay ġebum pima. Figueira'a bikit cēm puje, “Koato ijasun ma,” i'e'em eyju, dup cēm pima — io'e. ³³ — Imēnpuxim ipiat'ajoap kabia ajēm pima, “Ġaxīn ma Deus emunaē jajēm,” i juy epe'e. Wekawēn puye, eyetaybit epe'e — io'e Jesus. ³⁴ — Ġasūayū'in iboap coco je'ū awap, soat pe wekawēn jebapuġ—soat ma. Ġebum cuy epesop iboap kay — io'e Jesus jewējuacat pe. ³⁵ — Kabi i'ūm, ipi dak; wekawēn pit i'ūm ġu. Wekawēn kayayū bit soat em jeedop — io'e Jesus.

³⁶⁻³⁷ — Soat waġo òn. Waram oajēm òn. Abu itaybit wajēm ām? Ka'ūma ma itaybit ip wajēm ām. Deus ekawēn tojtjot'ukayū itaybit ġu—kabi beayū. Òn tak wetaybit ġu. Webay acā itaybit. Ka'ūma ma owiwim pima, oajēm. Imēnpuxim tak Noé kabia be ka'ūma ma iwiwim pima muba'atxiri oajēm kuyje — io'e Jesus. ³⁸ — Muba'atxiri ajēm awap, soat ip tikōnkōn'uk osodop. Jekōnkōn'uk ip osodop. Jewebumūnmūn'uk ip osodop. Imēn ma osodop, kobexixi be Noé òm awap. ³⁹ Itaybit ġu osodop ip ajo je'bapuġ iam. Kobexixi be Noé òm puje acā, muba'atxiri ajēm puje acā itaybit o'e ip. Itabut ġu ip Noé kay osodop.

Imēnpuye muba'atxiri wiwim ġu ip. Imēnpuye dak soat ip oakōm. Wajēm puk pima, imēn ma dak. Ka'ūma ma wajēmap wiwim je'e — io'e Jesus.

⁴⁰ — Wajēmap kabia be xepxep kapikpiġ e'em jekat pe—aġokatkayū. Pūġ ixeyū'in tujowat jewēju—Deus emunaē eju. Wara'acat tujowat ġu. ⁴¹ Trigo muġēġēap ka be xepxep trigo muġēġēm e'em—aoyū. Imuġēġēm pima, pūġ ixeyū'in tujowat jewēju—Deus emunaē eju. Warara'acat tujowat ġu — io'e. ⁴² — Aġ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eyetaybit ġu buye pujuat kabia eykukukat jajēm iam — io'e Jesus.

⁴³⁻⁴⁴ — Ixima daġ uk'a beat iwiwim pima, ibukurukat ajēmap puxim, iōmap puxim; ixet ġu kajuk ixē uk'a beat — io'e Jesus cebe ip. — Imēnpuxim wuyju wuykukukat wiwim'ūm pima, ixē dak imēnpuxim jajēm — io'e Jesus.

⁴⁵ — Kariwa jekapik'ukat kay pimaap, itaybit cīcāt kudadam je'e. Xipacat muġēġē'ukat kudadam je'e. Iġo kapik'ukat warara'acayū kukuk'ukat kariwa a'ōbiat. Irere bima ip, soat em ixat je'ġūm ip cebe—warara'acayū be—kapik'ukat be. Jexat o am awero am ip cebe, icūġ ām je'ġūm. ⁴⁶ Jekariwa a'ō kay kūyjobin pima, iġo kapik'ukat icokcok je'e jekariwa ajēm puje. ⁴⁷ Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — “Obubut kukukan cuy ece—soat ma,” i je'e cekariwa iġo kapik'ukat pe. ⁴⁸ Imēnpit je'ġūm ġu wara'at pe—kapik'ukat pe, “O'jekuyan ma wekariwa,” i'e'em puye. Ikērēat kuġ xeku. ⁴⁹ Ibureyū mupokupoġ je'e. Tikōnkōn je'e ika'oayū eju. Jekōnkōn tak je'e ceweju ip. ⁵⁰ Jekariwa wiwim ġu xeku. Itaybit ġu je'e pu kabia wekariwa jajēm iam, pu ehora iam tak.

⁵¹ — Iwiwim'ūm pima, je'pit cekariwa. Ipiat supi'ajoat jekapik'ukat pe. Jekapik'ukat ipiat supi'ajo wuyjuyū muġuykuku'ukat ipiat supi'ajoap co'i. Ixeyū

tõtõn cĩcã ip je'e ipiat'ajojoap ka be. Ipi kuğ puye, tũy yeiyei ip je'e dak — io'e Jesus jewēju etaybitbinayũ be.

25

¹ Deus soat kukuanap kabia muwẽnuwẽn o'e Jesus o'ya'ĩjoioiyũ mutaybitbin pima. Imẽnpuye wuymutaybitbinap muwẽnuwẽn o'e itaybit am ip. Imẽnpuximap ekawẽn muwẽnuwẽn o'e.

— Deus soat kukanap kabia ayacayũ cucumap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixe ayacayũ yaypan'isuayũ osodop ip—10 beayũ. Jewebumũnat kay o'ju ip lamparina kuğ. Jewebumũnat dopabijuk am o'ju ip. ² 5 beayũ ixeyũ'in yağuyſacayũ osodop ip. Warara'acayũ 5 beayũ yağuyba'arẽmayũ osodop — Jesus o'e. ³ — Yağuyba'arẽmayũ o'tidujowat ġu ip daxadi—lamparina beapti. O'tidujowat ġu ip timũn'a be. ⁴ Yağuyſacayũ acã o'tidujowat daxadi timũn'a be.

⁵ — Ixet pin ip. Etapok'i e'em. Ixet osodop ip—10 beayũ. Ixet, ibun jewebumũnat puye. Xet.

⁶ — Iximadakpe iboceayũ o'tomuwã 10 beayũ be.

— “Ak'!” io'e ip. “Jewebumũnat oajẽm,” io'e ip. “Epeju cekay, topabijuk am,” io'e ip 10 beayũ be.

⁷ — O'ğuwurũğ ip. O'kop ip—10 beayũ. Lamparina mudipudim osodop ip, imusopusop am.

⁸ — Ğebuje yağuyba'arẽmayũ o'jekawẽn yağuyſacayũ be.

— “O'ti'ũm. Imẽnpuye iba'ore ocewebe lamparina musop am. Daxadi epetiũm cuy ocewebe,” i ip o'e.

⁹ — “Ap!” yağuyſacayũ o'e. “Iba'ore ocewebe tiũm am eywebe. Pũğti ma ocedaxadi. Epeju, ti buam. Dinheiro juy epeğũm warara'acayũ be—tideim,” io'e ip. O'ju ip, tibu am.

¹⁰ — Jewebumūnat oajēm peta muḡēḡēat tuk'a kay. Cucum pima ip daxadi bum, oajēm. O'ju jewebumūnat eju yaḡuysacayū. O'ju ceweju, kuy buye ip. Oōm ip ceweju.

— Bik. O'tomodip ip xīntabi.

¹¹ — Oajēm ḡuyjom. Yaḡuyba'arēmayū oajēm. O'tomuwā.

— “Kariwa!” io'e ip. “Xīntabi etomodip'uk ocewe-beam,” io'e ip.

¹² — “Wetaybit ḡu ma eyjum,” io'e cebe ip — io'e—Jesus o'e.

Pere. Imēn 10 beayū be kawēnwēnap pi o'jepere Jesus. Apēn ixē jewebumūnat kay 10 beayū oekuku, imēnpuxim wuyju be jekukum, Deus soat kukan pima. Pūḡ wuy'in iwiwim je'e Deus soat kukanap kabia bima. Warara'acayū wuy'in iwiwim ḡu je'e.

¹³ — Aḡ cuy epesop ekariwa jajēmap kay — io'e Jesus iboceayū be. — Eyetaybit ḡu buye puju eyekariwa jajēm iam. Ajo hora iam eyetaybit ḡu. Ajo kabia iam eyetaybit ḡu. Aḡ cuy! — io'e cebe ip.

¹⁴ Waram Jesus o'jekawēn iboceayū be. Deus soat kukanap kabia muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia aḡokatkat cuap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixē cucum o'e wūy ma. Wara'at eipi be cucum o'e. Cucum awap, kapikpik'ukayū o'tomuwā—jebuywatwat'ukayū. Jebubut o'ḡūm cebe ip. O'ḡūm imuxipanpan am. ¹⁵ Dinheiro'a o'yaūm cebe ip. Ajo-xe imuxipanpan pucat o'yaūm cebe ip. Pūḡ ixeyū be 5 mil iat'a o'yaūm. Wara'acat pe 2 mil iat'a o'yaūm. Warara'at pe pūḡ mil iat'a o'yaūm—dinheiro'a.

— Ibocewi o'ju wara'at eipi be.

¹⁶ — Ḡebuḡe 5 mil iat'a juk o'yabuiat wara'at dinheiro'a o'yabu—wara'at 5 mil iat'a. Imēnpuye 10 mil iat'a kuḡ

o'e. ¹⁷ Wara'at ibuywatwat'ukat ijo'i ma o'ḡuḡẽ dinheiro'am—ibo 2 mil iat'am. Imēnpuye 4 mil iat'a kuḡ o'e. ¹⁸ Yabi beat pit ibo pūḡ mil iat'a o'yamōḡ ipikūykūy be. O'jokot. Batku. O'yamōḡ. Pere.

¹⁹ — Ade xet kap puje, oexe. Cekariwa oexe. O'jekawēn jekapik'ukayū be. Jedinheiro'a muwēnuwēn o'e. ²⁰ Imēnpuye 5 mil iat'a juk o'jat iat dinheiro'a o'yadojot jekariwa be—10 mil iat'a o'yadojot.

— “Juku, Kariwa,” io'e. “Ijoce edinheiro'a—5 mil iat'a. Wara'at oyabu—wara'at 5 mil iat'a. Soat ebubut'a. Edinheiro'am ḡasū—10 mil iat'a. Wara'at 5 mil oyabu ibo 5 mil iap,” io'e jekariwa be — io'e Jesus.

²¹ — “Xipat,” cekariwa o'e cebe. “Xipacat ēn. Wedinheiro'a muxipan cīcā ēn. Yopīt ma o'e. Ēn pit wa'ō daḡ imuxipanpan cīcā owebeam.

— “Imēneju ade obubut muxipan ece owebeam,” io'e — io'e Jesus.

— “Ḡa'a! Peta oḡuḡẽ ḡasū. Acekōnkōn,” io'e cekariwa.

²² — Imēnpuye dak 2 mil iat'a juk o'yabuiat dinheiro'a oyadojot dojot ixē be—jekariwa be. 4 mil iat'a o'yadojot.

— “Juku, Kariwa!” io'e. “Ijoce edinheiro'a—2 mil iat'a. Wara'at'a oyabu—wara'at 2 mil iat'a. Soat edinheiro'am ḡasū. 4 mil iat'a oyabu ibo 2 mil iap,” io'e cebe — io'e Jesus.

²³ — “Xipat,” cekariwa o'e cebe. “Xipacat ēn. Wedinheiro'a muxipanpan cīcā ēn. Yopīt ma o'e. Wa'ō daḡ imuxipanpan cīcā eḡuy owebeam.

— “Imēneju ade bubut cuy eḡuxipan owebeam,” io'e — io'e Jesus.

— “Ḡa'a! Peta oḡuḡẽ ḡasū. Acekōnkōn,” io'e cekariwa.

²⁴ — Ḡejuje pūḡ mil iat o'yabuiat o'jekawēn ixē be—jekariwa be.

— “Kariwa!” io'e. “Kuy juk wetaybit edacup iam—warara'at ekat pewi ejat iam—etiotata'ūmap

kat pewi,” i napa ma o'e cebe. “Kuy juk wetaybit ekapikap'ūmat pewiata etabu iam,” i napa ma o'e dak. ²⁵ “Oparara ebuxim ibuye. Edinheiro'a oyamōg ipikūykūy be—mil iat'a. Juku,” io'e. “Edinheiro'am—ebubut'am.”

²⁶ — “Ibu'u'uat ēn,” cekariwa o'e. “Ikērēat kuḡ ēn. Etaybit tu warara'at ekat pewi ojat iam? Wekapikap'ūmat pewiata otabu iam etaybit tu? ²⁷ Imēn etaybit pima, wedinheiro'a eyaūm cuy dinheiro'a muxipanpan'ukat pe wara'at dinheiro'a bu am owebeam,” io'e. “Wepit puje, eyaūm kuka owebe,” io'e.

²⁸ — “Dinheiro'a juy epeyabu cebewi—pūḡ mil iat'a,” cekariwa o'e warara'acayū be. “Epeyaūm cuy wara'at pe—10 mil iat'a kuḡat pe,” io'e kapikpikayū be. ²⁹ “Imēn ma. Adeat kukat pe wara'at je'ḡūm ip. Imēnpuye ade jījā ikuḡ e'em. Imēnpit yopīcat kukat xewi ixē yopīcat je'jat ip,” io'e cekariwa. ³⁰ “Ite ibu'u'uat tak epejoxik cuy kabiokboḡat ka be—tōtōnap ka be—tūy yeiyeiat ka be,” io'e cekariwa — io'e Jesus. Imēn Jesus soat o'e iboceayū imutaybit am. Cekariwa dinheiro muxipatpan cīcāayū o'ju ip peta be ceweju. Imēnpuxim Deus a'ō kayayū jeedop ip Deus xe soat em. Ipikūykūy be cekariwa dinheiro mōḡat pit o'joxik ip kabiokboḡat ka be. Imēnpuxim Deus ipiat supi'ajoat ja'ō kay'ūmayū be. Imēn Jesus imutaybitbin o'e.

³¹ Jesus o'jekawēn waram iboceacat pe.

— Soat waḡo ōn. Odipap kuḡ wajēm puje, soat kukan oce'e. Deus ekawēn tojtjot'ukayū jajēm ip oweju. Jay. Ajo xipat Deus xe iap oceḡuwēn, ajo xipat ḡu iap tak.

³²⁻³³ — Ipi juacayū je'awero owap. Apēn ovelha kukuk'ukat ovelhayū o'taē bodeyū bewi, imēnpuxim ōn tak ipi juacayū bewi wa'ō kayayū otaē—kūyjobitbicayū. Kacūḡcūḡ'i jeedop ip oba'at kadi. Kūyjobitbit'ūmayū bit oba'ūḡ kadi kacūḡcūḡ'i jeedop ip.

³⁴ — Cũḡ'i buje, ocekawēn oba'at kadiayū be.

— “Deus kuy eymucokcok cīcā. Webay kay juy epesot! Eyka be juy epeōm—kuy osukamuxipaniap ka be. Deus kuy ipi muḡēḡēm pima, cuk eyka muḡē dak,” iocē'e cebe ip. ³⁵ “Epeōm! Xipan cīcā juk adi eyju okuk. Ore bima, puybit cuk adi epeḡūm owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiūm owebe. Oka be'ūm pima, xipan cuk adi eyju okuk eyduk'a be. ³⁶ Ka'ūmḡu wekamixa bima, kamixa juk epeḡūm owebe. Owātaxipi bima, epajēm obuywat am. Ōn daomūnmūnap'a be bima, epajēm okay,” iocē'e cebe ip.

³⁷ — “Kariwal!” Deus xe cūḡ cīcāyū e'em. “Ere jekukum ejojo ḡu oceju. Puybit cuk oceḡūm ḡu ewebe. Ebipuruḡ jekukum tak ejojo ḡu oceju. Idibi juk ocetiūm ḡu ewebe,” i'e'em ip. ³⁸⁻³⁹ “Ewātaxipi ḡu ejojo oceju. Cuk ocajēm ḡu ekay ebuywat am, ēn daomūnmūnap'a be bima,” i. “Eduk'a'e'ūma jekukum ejojo ḡu oceju. Oceju ḡu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Kamixa dak cuk oceḡūm ḡu ewebe,” i'e'em ip.

⁴⁰ — “Owebe epeḡūm ḡu,” iocē'e cebe ip. “Imēnpit webekitkit pe epeḡūmiap owebe epeḡūmiap puxim. Omubuyxin cīcā webekitkit. Yopīt ma ip ipi juacat etabun. Imēnpit ixeyū be epeḡūmiap, owebe epeḡūmiap puxim ma,” iocē'e. — Soat kukan oce'e — io'e.

⁴¹ — Ḣebuḡe ōn e'em cebe ip—oba'ūḡ kadiayū be. “Deus xe ikērēat mujuḡrūḡrūḡ'ukayū eyju. Imēnpuye Deus jajēm eykay ipiat'ajoan eywebe. Epeyenapōn cuy oxewi. Ipiatpi'ajojoap pe soat em epesop—daxaboḡ pe—ibiōḡbuk kērēayū kukukat ka be. Deus o'ḡuḡē ibiōḡbuk kērēayū kukukat kam—ixe ekawēn tojtōjt'ukayū kam tak,” iocē'e — io'e Jesus. ⁴² — “Xipan ḡu juk adi okuk epesop. Ore bima, puybit cuk adi epeḡūm ḡu owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiūm ḡu owebe. ⁴³ Oka be'ūm pima, xipāt ḡu juk adi eyju okuk eyduk'a

be. Ka'ũmġu wekamixa bima, kamixa juk adi epeġũm ġu owebe. Owãtaxipi bima, kuy obuywatwan ġu epesop. Őn daomũnmũnap'a be bima, epajẽm ġu okay," ioce'e cebe ip — Jesus o'e.

⁴⁴ — “Kariwa!” Deus xe ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ e'em. “Ere jekukum ejojo ġu oceju. Imẽnpuye puybit cuk oceġũm ġu ewebe. Ebipuruġ jekukum ejojo ġu oceju. Imẽnpuye idibi juk ocetiũm ġu ewebe. Ewãtaxipi ġu ejojo oceju. Imẽnpuye juk ocajẽm ġu ekay ebuywat am. Ĕn daomũnmũnap'a be ġu eġuy. Imẽnpuye juk ocajẽm ġu ekay,” i. “Eduk'a'e'ũma jekukum ejojo ġu oceju. Imẽnpuye oceju ġu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Ejojo ġu oceju, ekamixa'ũm pima. Imẽnpuye kamixa juk oceġũm ġu ewebe,” i'e'em ip.

⁴⁵ — “Webekitkit pe ġu epeġũm iap, owebe ġu epeġũm iap puxim,” ioce'e cebe ip. “Ipi juacat etabun webekitkit yopit ma. Imẽnpit ixeyũ be ġu epeġũm iap, owebe ġu epeġũm iap puxim,” ioce'e—soat kukan oce'e — Jesus o'e. ⁴⁶ — Imẽntak ixeyũ je'ju ipiatpi'ajojoap pe jedop am — io'e Jesus. — Deus xe cũġ cĩcãayũ acã jeedop ip Deus tẽġ ma—itait jeedop ip soat em Deus xe — io'e Jesus jeweuayũ be.

26

¹ Wuymutaybinap ekawẽn mutaybitbin epere buje, Jesus o'jekawẽn jeweuacat pe.

² — Eyetaybit xepxep xet kap puje, Pãscoa epeta jajẽm iam. Ijop Pãscoa bima, ijoceat odujowat okay itakomaayũ kay obamupaya am. Korosa be oba mupaya ip. Waoka ip — io'e Jesus—soat waġo o'e.

³ Ģebu je paĩyũ kukukayũ o'jeawero ip uka yaboġ cĩcãat'a be—ibuyxi jĩjãat tuk'a be—Caifãs tuk'a be. Judeuyũ kukukayũ dak o'jeawerowero. ⁴ O'jewaġuyda

soat ip. Jesus daomũnũnap muwẽnuwẽn o'e ip. Apẽn oce'e iam kawẽnuwẽn o'e jewewebe. Yaoka ojuy ip iba'arẽm.

⁵ — Páscoa bima bit Jesus ataomũn ġu, adeayũ be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewe be.

Ixe Páscoa epeta bima Judeuyũ pã'o'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuptõmtẽm'umat'a. Ijop epeta muġẽġẽm pima, apẽn Deus wuye'ajojoyũ'ũm'ũm o'ġujẽm Egito eipi bewi iap kay ġebum'uk ip osodop.

⁶⁻⁷ Ierep tũibit tuk'a be ayacat oajẽm—Simão duk'a be. Jesus xik'i o'e jekõnkõn jewēju itaybitbinayũ xe. Tide'oati kuġ oajẽm Jesus kay. Jesus'a abi be o'timõġ Betânia ka be. O'timõġ timũn'a bewi—wita'a muġẽġẽ'a bewi—alabastro'a muġẽġẽ'a bewi. Tideiboġ cĩcã ixedi tide'oati. ⁸ Imẽnpuye itakoma ip o'e ayacat kay Jesus eju etaybitbinayũ.

— Te'e ma iġodi tide'oati mu'ũm tekũ — io'e ip. ⁹ — Tide'oati deida buje, kajuk teiboġ o'jat! Ade kuka juk dinheiro isurũġat o'jat prata muġẽġẽ. Tadaybotbocayũ be kuka juk dinheiro o'ġũm — io'e ip. ¹⁰ Jesus itaybit apẽn kawẽnwẽn ip iam. Imẽnpuye o'jekawẽn cebe ip.

— Ite mukorẽmrẽm ġu bit cuy epe'e — io'e cebe ip. — Xipacan ma tekũ o'e owebe. Apẽnpuye eyetakoma ite kay? Eyetakoma ġu juy epesop cekay — io'e Jesus cebe ip. ¹¹ — Tadaybotbocayũ soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyũ buywan put eywebe. Õn pit soat em ġu oġuy eyxe. Soat em ġu xipacan ey'e but owebe — io'e. ¹² — Ite ayacat ojebit o'ġude'on, oje'ũ ġu buk ma'ġu. Wetabẽġ pima ma kuy omude'on witabikũy be omõġ awap — io'e. ¹³ — Okay itabucayũ ijop ekawẽn ġuwẽnuwẽn soat kaka daġ—kawẽn idipat. Apẽn ite ayacat o'tidi wa be iap ġuwẽnuwẽn tak ip soat kaka daġ. Soat ka watwat ġebum

je'e apĕn ixē o'e iap kay. Ğebum cuy epsop iboap kay — io'e cebe ip.

¹⁴ Ğebuĵe Judas Iscariotes oajĕm paĭyũ kukukayũ kay. Pũĝ 12 beayũ'in ixē Judas osunuy. ¹⁵ Ixē o'jekawĕn paĭyu kukukayũ be.

— Pebũrũ epeteida owebe Jesusũmap teim? — Judas o'e.

— 30 be prata'a — io'e ip.

— Xipat — Judas o'e.

O'yaũm ip. ¹⁶ Imĕnpuyē Judas oeku:

— Pu kabia Jesus puap kabia? — io'e jewebe ma.

Imĕn oekuku kudadam.

Ğebuĵe bit ma aĝu Judas oeku Jesus pu ojuy itakomaayũ be iũm ãm.

¹⁷ Oajĕm ip Jesus kay—12 beayũ. Páscoa epeta osunuy. Iboap epetam Judeuyũ pã'o'a o'o'uk—yamuyuhuhuptõmtĕm'ũmat'a. Ovelha dak aokaka'uk osodop ip Páscoa epeta bima—koapat kabia bima.

— Poce ovelha ocejoyoy peta ajĕm pima? — io'e ip Jesus pe.

¹⁸ — Epeju juy okay itabucat pe—aĝokatkat pe — io'e. — Jerusalém ka be xeku omuy. I juy epe'e cebe: “ ‘Omuyku eduk'a kay,' wuymutaybitbin'ukat o'e ewebe. ‘Páscoa be i'o am omuyku, oweju etaybitbin'ukayũ dak,' io'e ewebe,” i. “ ‘On oje'ũ ĝasũ,' io'e dak ewebe,” i dak. Imĕn cuy epe'e cebe — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

¹⁹ — Hm hm — io'e ip.

O'ju ip Jerusalém ka be.

Oajĕm. Jesus kay itabucat tuk'a oõm. Apĕn cuk ixē o'e, Jesus kay itabucat pe o'e ip—soat ma. Iĝo'a be ovelha o'joyoy ip peta ajĕm pima. Soat muxipanpan o'e ip peta beam.

²⁰ Katpuje ma Jesus oajēm. Oabik mesa koreren 12 beayū eju. O'jekōnkōn ip iġo'a be. ²¹ Jekōnkōn pima ip, o'jekawēn 12 beayū eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe. Pūġ ey'in jekawēn okay itakomaayū be. Poce oġuyiap ġuwēn ixeyū be, odobuxik am. Imēn oūm epe'e okay itakomaayū be waoka am — io'e cebe ip.

²² Iġuycūġcūġ cīcā ip o'e.

— Kariwa! Ōn xe'e? — io'e'e ip pūġpūġpūġ.

²³ — Oweju pāo'a mudirem pūġ pe ma prato be cekōnkōnat okay itakomaayū be oūm waoka am. ²⁴ Soat waġo ōn. Apēn oje'ū iap tup taġ oje'ū—Deus ekawēntup taġ — io'e Jesus. — Karem ġu ipiat supi'ajo oūmat pit. Xipat kuka adi a'ġu ixē bit o'jebapuk'ūma — io'e Jesus.

²⁵ — Omutaybitbin'ukat! — Judas o'e—itakomaayū be Jesusūmat o'e. — Ōn tu jeūm itakomaayū be?

— Hm hm. Ēn ma — io'e Jesus jeūmat pe.

²⁶ Jekōnkōn ip pima, Jesus pāo'a o'yabu.

— Bay! Xipat ēn — io'e Deus pe. — Ocexat'am eyaūm ocewebe — io'e.

O'yamuweka. O'yaūm jewēju etaybitbinayū be.

— Juku — io'e Jesus. — Epeya'o. Ijop'a ojebit — io'e cebe ip. — Pāo'a muwekaap puxim ip obamupaya — io'e.

²⁷ Uva'abidi dak o'timōġ tikōnkōnap pe.

— Bay! Xipat ēn — io'e Deus pe. — Ocexati etiūm ocewebe — io'e.

O'tiūm cebe ip.

— Juku — io'e. — Ijopti juy epetikōn—soat eyju juy epetikōn — io'e 12 beayū be.

²⁸ — We'ū buje jedoyekereren oce “Adeayū bewi ikērēat oju'uk,” io'e Deus puye. Imēnpuye Deus ijop kērēat kay ġebum ġu. Adeayū ġuisun Deus ekawēn iisuat xe. Cūġ ma jeedop ip cexe—Deus xe — io'e. ²⁹ — Waram ġu otikōn

uva'abidi soat ipi watwat webay a'õ kay kũyjobit'ũm pima. Soat ipi watwat ya'õ kaykũyjobin pima bit, tiisuati otikõn uva'abidi — io'e Jesus.

³⁰Jekõn puje, jebibododon ip o'e Deus kay. O'ju ip.

Oajēm ip—soat ip. Co'a kay oajēm—Oliveiradip'a kay. Jay. Jesus o'jekawēn cebe ip—jewejuayũ be. Xĩḡxĩḡ pima co'a jeje, Jesus o'jekawēn.

³¹ — Ijop exima eyju operem — io'e. — Epeye-
napõn okay itakomaayũ buxixim. Imēn Deus ekawēntup
omuwēnuwēn:

Ovelha kukuk'ukat oyaoka, i. Soat ip jepõḡpõḡ iõhõyũ,
i.

Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn — io'e.

Imēn kawēnwēn o'e Jesus jeweju etaybitbinayũ kukukat
puye. Imēnpuxim ovelha kukukat Jesus puxim. Jesus eju
etaybitbinayũ ovelha buxim kuka ip. Ovelha jepõḡpõḡ ip
jekukukat'ũm pima. Jesus etaybitbinayũ jepõḡpõḡ kuka
ip, Jesus e'ũ buje.

³² — Imēnpit we'ũap tomukadi Deus waram ḡuto omu-
tait. Oju eywap Galiléia eipi be — io'e Jesus cebe ip.

³³ — Soat ip jepere—ebureyũ. Ekay itakomaayũ bux-
ixim iparara buye, ip jepere. Õn pit jepere ḡu. Pũḡ em tak
ka'ũma — Pedro o'e.

³⁴ — Tapu, icēmān õn e'em ewebe — io'e Jesus Pedro be.
— Ijop exima ma “Obure ḡu teku,” i napa ma ece'e ebapũḡ
em — io'e. — Sapokay ede awap “Obure ḡu teku,” i napa
ma ece'e — io'e Jesus.

³⁵ — Oce ḡu ma buk, “Obure ḡu teku,” i, eweju waokaap
puxim — io'e Pedro. Soat cewejuayũ imēn o'e'e.

³⁶ Ḡebye Jesusyũ o'ju kadaihiaptip kay—Ḡetsēmani ka
kay.

— Jocebuku epabikbik — io'e jewejuayũ be. — Bomaku
buk õn cum, Deus eju jekawēn ãm — io'e cebe ip.
Oabik ip.

³⁷ Pedro o'tujowat, Zebedeu ipotpoyũ dak. Ewapug o'tujowat. Iğuycũğ cĩcã Jesus o'e.

³⁸ — Oğuycũğap pibun je'ũmat co'i õn — io'e ebapũğayũ be. — Epabik — io'e. — Ağ cuy epesop — io'e. — Oweju epeyeak cuy.

³⁹ Bosusu o'ju, jebay eju jekawẽn ãm. O'jepo ipi ju jeğuycũğap pibun.

— Bay! — io'e. — Ewebe iba'ore'ũm pima, omuwedem ece, owebe ipiat'ajoap puxim. Wa'õbi bit we'ũ pin ğu. Ĕn ebikuy bima bit oje'ũ — io'e Deus pe.

⁴⁰ Aripit. O'jepit. Oajẽm ebapũğayũ kay. Ixet ip osodop.

— Pedro — io'e Jesus. — Eywebe iba'ore du eyğuy pũğ hora ma oweju jeak am? ⁴¹ Ağ cuy epesop! — io'e cebe ip — ebapũğayũ be. — Xen ğu juy epesop. Deus eju juy epeyekawẽn eywebe ikẽrẽat mujurũğap puxim—eywebe Satanas a'õ kay kũyjobicap puxim — io'e. — Eybu'u jĩjã ikẽrẽat muğẽ ãm. Imẽnpit ikẽrẽat epeğugẽ eya'õbaca'ũm puye. Imẽneju Deus eju juy epeyekawẽn, ixẽ a'õbacaap kuğ eyeku am — io'e Pedro be.

⁴² O'ju waram.

— Bay! — io'e waram Deus pe. — Ewebe iba'ore'ũm pima, omuwedem ece, ip owebe ipiat'ajoap puxim. Ĕn ebikuy bima bit, oje'ũ — io'e Deus pe.

⁴³ Aripit. Jesus waram o'jepit ebapũğayũ kay. Ixet ma'ğuto ip osodop. Itaxeebaca o'e ip, xet pibun.

⁴⁴ Waram o'ju jebay kay, jekawẽn ãm. Kuyat ekawẽn puxim waram o'jekawẽn Deus eju.

⁴⁵ Aripit. O'jepit ebapũğayũ kay.

— Eyxet mabuk ğu du? — io'e cebe ip. — Jebodoydoy mabuk ğu du eyju? — io'e. — Soat wağõ õn. We'ũap kabia kay õn ajẽm — io'e. — Ĕasũ okay itakomaayũ oũm ip ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be waoka am. ⁴⁶ Epe'ãy! — io'e

cebe ip. — Ak'i juy epe'e! Itakomaayũ be oĩmat omuyku. Ĝã'ã okay itakomaayũ atopabijuk — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus kay Judas oajẽm. Kawẽnwẽn pima, oajẽm. 12 beayũ'in osunuy Judas. Jesus eju jekuku'uk osunuy. Ade oajẽm ip—paja kukuğayũ, jeba'ip kukuğayũ dak. Oajẽm ip, Jesus kudadam Judeuyũ kukukayũ a'õbi, paĩyũ kukukayũ a'õbi dak.

⁴⁸ — Oyağobukõn'ibit cuy epejat. Ixe Jesus — Judas juk o'e cebe ip—Jesusũm cekay itakomaayũ beiat.

— Ocejat cuy — i juk o'e ip—Judas ejuayũ.

⁴⁹ Isum yajẽm:

— Wuykat, omutaybitbin'ukat! — Judas o'e Jesus pe. O'yağobukõn.

⁵⁰ — Obure — io'e Jesus. — Apẽn ãn e'em iap, ĝasũ ma juy ece — io'e. Oajẽm ip Jesus xe, ibu am. ⁵¹ Imẽnpuye Jesus ejuat jepaja o'ju'uk iyuk pewi. O'suğuybu'uk pajam paĩyũ kukukat ebekit ĝuybu ikibi.

⁵² — Paja ejomõğ cuy iyuk pe — Jesus o'e. — Pajam wara'at o'yaokaiat ixe dak pajam yaoka ip — io'e Jesus.

⁵³ — Õn cekay bima, webay 12 mil beat o'ğuju kuka—jakawẽn totojot'ukayũ. Ĝaxĩn ma kuka o'ğuju okay itakomaayũ buxim — io'e jewējuacat pe. ⁵⁴ — Deus ekawẽn totojot'ukayũ ajẽm puje bit, iba'ore kuka o'e owebe we'ũ ãm Deus a'õ dağ pit. Imẽn put ma owebe—we'ũ but ma — io'e Jesus.

⁵⁵ Ixe ehora bima, Jesus o'jekawẽn yajẽmibiyũ be—adeayũ be.

— Ade kabia juk adi oğuy Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Imukũyjojom cuk adi oğuy. Eyju bit odaomũn iğo'a be ĝu bit. Eyju dak epesot odaomũn ãm paja kukuğ, eyba'ip kukuğ tak, ibukurukat taomũğap puxim — io'e cebe ip. — Ibukurukat ĝu on pit! — io'e cebe ip.

⁵⁶ — Kuy bima o'tupmubararak ip Deus ekawëntup apën ip odaomüniaptup — io'e. — “Ibukurukat taomũğap puxim ixē taomün ip,” i'e'em iğodup — io'e. — Imën ma odaomün ip ğasũ dak — io'e Jesus.

Soat ip Jesus o'jepere ceweju etaybitinayũ. Soat ip o'watwat.

⁵⁷ O'jacayũ o'tujowat ip. Jesus o'tujowat ip Caifás kay—paĩyũ kukukat kay. Iboceayũ juk o'jeawero ip Caifás tuk'a be. Judeuyũ kukukayũ o'jeawero ip, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ dak. ⁵⁸ Pedro bit Jesus nomuju o'ju. Wũy ma o'ju. Paĩyũ kukukat tuk'a naxĩnõm pe oajëm. Oabik sorarayũ parakpe. Oabik, ijo am—apën je'bapuk Jesus pe iap co am.

⁵⁹ Paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip, yawëğ mukërërërën'ukayũ kudadam, pũğ tağ ma Jesus muymuy am, Jesus aokam dapxi a'õ nomuju. Soat o'je'awero ip—paĩyũ kukukayũ, Judeuyũ kukukayũ, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ dak—soat o'je'aweroiyũ.

⁶⁰ Oajëm ip je'aweroayũ kay. Ade oajëm—yawëğ mukërërërën'ukayũ. Imënpit iba'ore o'e Jesus awëğ mukërë ãm. ⁶¹ Xepxep oajëm ğebu je bit—wuymuğuykuku'ukayũ.

— Ite ağokatkat o'e: “Deus eju ekawënwënap'a oyamuy'ũm put—yaboğat'a. Imënpit oyamuy put waram ebapũğ kabiam,” i — io'e xepxepayũ—dapxiyũ.

⁶² Imënpuye paĩyũ kukukat ma o'ãy, jekawën ãm.

— Apenpuye ecede ğu awëğ mukërërënyũ be? — io'e. — Icëm tu ip e'em? — io'e Jesus pe.

⁶³ Jesus mũğ ma osunuy.

— Deus emunaë ën pima, eğuwën cuy ocewebe — koapat paĩyũ kukukat o'e Jesus pe. — Deus a'õbi—soat em itaicat a'õbi eğuwën cuy. Deus emunaë ën tu? Deus ipot tu ën? — io'e.

⁶⁴ — Hm hm. Ixe ipot ma ðn — io'e. — Soat waḡo ðn. Ğuyjom ojojom epe'e. Xik'i oḡuy Deus xe iba'at kadi. Ixe Deus soat podi ma ya'ðbacaat. Cexe ðn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixē eju. Ğuyjom ijodi waram ojut. Kabikerereat taḡwi okop — io'e Jesus.

⁶⁵ Imēneju jeekabek o'ḡuwek paĩyũ kukukat, jetakoma pibun.

— Deus muymuy teku — i napa ma o'e.

Jesus muwēnuwēn o'e.

— Epeya'ĩjojo kuy ixē ekawēn. Wara'acayũ ḡu ajokudada Jesus awēḡ mukērērēn ām — io'e cebe ip—o'je'awereroiyũ be. ⁶⁶ — Ajo cūḡ ma eyxe? Apēn tak ace'e Jesus pe? — io'e cebe ip.

— Ikērēat kuḡ teku Deus xe — i napa ma o'e ip—ibimāmāayũ ekawēn coco'ukayũ. — Imēnpuye ayaoka — io'e ip.

⁶⁷ O'je'awereroiyũ o'ḡuxiuxi Jesus dopa be—jebidi. Jetakoma pibun o'ḡuxiuxi. O'yaokaka ip.

Pũḡ ixeyũ'in Jesus dopa o'topaoka.

⁶⁸ — Cristo! — io'e ip cebe. — Abu edopaoka oce'in? Imen o'jekawēn ip, kuy Jesus o'topamuekabek paḡõm puye.

⁶⁹ Pedro dak xik'i osunuy uk'a daxirõḡ pe. Paĩyũ kukukat ebuywatwat oajēm—ayacat'isuat. Oajēm Pedro kay.

— Ĕn tak mo Jesus eju ejeku—Ğalilēia eipi bewiat eju — io'e Pedro be.

⁷⁰ — Ĕn ḡu. Apēn ĩn e'em? Ixe bure ḡu ðn — i napa ma o'e Pedro, soat ya'ĩjojom pima.

⁷¹ O'ju yanaxĩnõm pe. Wara'at ayacat'isuat ixē Pedro o'jojojo.

— Ite Jesus ejuibit — io'e iboceayũ be. — Nazaré wat ejuibit — i.

⁷² — Ixe eju ocekuu ġu — Pedro o'e. — Ixe bure ġu òn. Deus itaybit Jesus wetaybit ġu iam — i napa ma o'e Pedro.

⁷³ Ibunbun pima, oajēm cekay iboceayũ.

— Icēman — io'e ip. — Apēn ēn kawēnwēn, imēntak Ġalilėia watwat kawēnwēn ip. Imēnpuye ocetaybit Jesusyũ'in ēn iam — io'e ip Pedro be.

⁷⁴ — Dapxiyũ eyju! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ġu òn! Cewaju òn pit ocekuu ġu — i napa ma o'e. — Òn icēmān e'em'ũm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e.

Sapokay o'jede ġebu je bit.

⁷⁵ Jesus a'õ kay Pedro o'jeġebu.

— Sapokay ede awap, abapũġ em ece'e, “Jesus bure ġu òn,” i — i juk o'e Jesus Pedro be.

Iboap kay o'jeġebu Pedro. O'ju uk'a naxĩnõm pewi. O'tõn cĩcã Pedro. Iġuycũġ cĩcã o'e, ikērēat o'ġuġē buye.

27

¹ Kabia isum soat o'je'awero ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ dak. O'je'awero ip, Jesus aokaap muwēnuwēn ām.

² Jesus o'jacayũ o'subamukirik ip jekukukat a'õbi. O'tujowat ip. O'ju ip Jesus eju.

Pilatos kay o'ju ip—ipi kukukat kay.

³ Judas pe itakomaayũ Jesus dujowat aokam iap co buje, o'ju waram Judas paĩyũ kukukayũ kay. O'yadujowat dinheiro'a—prata'a—30 beat'a. Iġuycũġ o'e, o'ġuġēap puye. Oajēm cekay—paĩyũ kay, Judeuyũ kukukayũ kay dak. Itakomaayũ be Jesusũmat oajēm. ⁴⁻⁵ O'yaxik prata'a Deus ekawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Batku!

— Ikērēat kuġ ġu Jesus. Òn ma ikērēat kuġ, Jesus omuyap oġuwēn eywebe buye. Iġasũ bit ip kuy o'tujowat

yaoka am. O'tujowat, cekay itakomaayũ be ðn iũm puye — io'e.

— Ęn ma ikērēat kuğ a'ðbi ma—oceju ġu bit. Ekpiwan ma — io'e ip.

O'jenapõn Judas. Oe'ũ Judas'ũm. O'jewağobumukirik. O'jewemutoro. Oe'ũ.

⁶ Ğebuje: dinheiro'a o'yabu ip.

— Ijop'a yamõğ pa'ore wuywebe Deus edinheiro mũn'a be — io'e paĩyũ kukukayũ. Jewewebe o'e ip. — Cũğ ġu kuka o'e Moisés ekawẽn tağ ijop'a Jesus aokaap ma dei an puye — io'e ip.

⁷ Imēneju o'je'awewero ip. Apẽn xe'e ace'e iap muwēnuwẽn o'e ip. Imēnpuye iğo'a yaũm ip itĩğ'a buximat'a muğēğē'ukat pe jekat teim. Imẽn iboap kat o'jat ip. O'jat ce'ũ'ũayũ kot am iboce—Jerusalém ka bewi'ũmayũ kot am. ⁸ Jesus aokaapteim ip o'jat iapka i osunuy ika butet. Ğasũ dak imẽn ibutet. ⁹ Imẽn o'jebapuk Jeremias ekawẽn tağ—Deus a'ð muwēnuwẽn'ukat ekawẽn tağ. Kuyje Jeremias o'e:

Israel naxeğebitbit kukukayũ dinheiro'a o'yadujowat ip—prata'a—30 beat'a. Ijop edinheiro juk o'ğuwẽn ip itakomaayũ be Deus emunaẽ oğũm iaptei o'e iap, i.

¹⁰ O'yaũm ip itĩğ'a buximat'a muğēğē'ukat pe ikat teim. Deus a'ðbi o'yaũm ip, i juk o'e Jeremias.

¹¹ Oajēm Pilatos kay Jesus o'jaciayũ—ipi kukukat kay.

— Judeuyũ kukukat tu ěn? — io'e Pilatos Jesus pe.

— Ęn ma iboam e'em — io'e Jesus.

¹² Jesus tak o'jomuymuy ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ dak. Jesus o'jede ġu bit ixeyũ be.

¹³ — Soat eya'ĩjojo ġu du ixeyũ o'e iap? — Pilatos o'e Jesus pe.

¹⁴ O'jede ġu bit. Pũğ em tak ka'ũma. Pilatos yağuybabi'ũm cĩcã o'e, Jesus o'jede ġu buye.

15-17 Ğebuje soat o'je'awero ip Pilatos xe. Judeuyũ o'je'awero ip.

— Abu oğujẽm cuy daomũnmũnap'a bewi? — Pilatos o'e cebe ip. — Barrabás ma du? — io'e. — Jesus Cristo ğu xe'e? — io'e. — Pebicat oğujẽm cuy? Cristo butetecat tu? io'e Judeuyũ be—adeayũ be.

Imẽn Pilatos o'e, imẽn ibikuy buye. Páscoa epeta bima ipi kukukat Judeuyũ emunaẽ mujẽmjẽm'uk osunuy daomũnmũnap'a bewi. Imujẽmjẽm'uk, jekpiwan ma. Ikẽrẽat kuğ cĩcãat osunuy daomũnmũnap'a be iboap Páscoa bima. Barrabás i osunuy ibutet. Soat ma itaybit ip ixem. 18 Imẽnpit Pilatos itaybit paỹũ kukukayũ itabutkarey o'e ip Jesus kay iam. Itaybit jetabutkarey pibun Jesus o'tujowat ip iam.

19 Pilatos tayxi dak ja'õ dujowacat o'ğuju. Ja'õdaxijom o'ğuju jektop kay. Ipi kukukat pe iboceecat aweroroap pe o'ğuju. Iboce Pilatos xik'i osunuy Jesus awẽğ co am. Oajẽm ya'õdujowacat.

— “Ixe Jesus cũğat,” etayxi o'e — ya'õdujowacat o'e itop pe. — “Jesus oajẽm wexeybi,” i. “Ipiat osupi'ajo jĩjã wexey ixẽ buye,” i — io'e ya'õdujowacat. — “Ikẽrẽat cuy eğũğẽ ğu cebe—Jesus pe,” i dak — ya'õdujowacat o'e Pilatos pe.

20-21 — Pebicat oğujẽm cuy daomũnmũnap'a bewi? — Pilatos o'e waram o'je'aweroiayũ be.

— Barrabás — io'e ip.

Imẽn o'je'aweroiayũ o'e paỹũ kukukat ekawẽn puye, Judeuyũ kukukayũ ekawẽn puye dak.

— “Barrabás,” i juy epe'e Pilatos pe — paỹũ kukukayũ juk o'e o'je'aweroiayũ be. — “Jesus cuy esubamupaya korosa be,” i juy epe'e Pilatos pe — i juk o'e ip. Imẽnpuye o'je'aweroiyũ o'jekawẽn ip Pilatos pe.

— Barrabás eğujẽm cuy daomũmũmap'a bewi — io'e o'je'aweroiayũ.

22 — Pam Jesus? Ite butet Cristo i. Apën tak oce cebe?
— Pilatos o'e o'je'aweroiayũ be.

— Esubamupaya juy korosa jeje, yaoka am — io'e ip.

23 — Ikêrëat o'jukuk ġu tekupũ—pũġ em tak ka'ũma! —
io'e Pilatos. Imënpit big ma ya'õberen o'jewãwã ip.

— Esubamupaya juy korosa be, yaoka am.

24 O'je'aweroiayũ mukaba'ũm pa'ore o'e Pilatos pe.
Jekaba'ũm ġu o'je'aweroiayũ.

Ibuje, Pilatos idibi o'tibu. O'jewebuwuywuy
o'je'aweroiayũ etabun, imutaybit am ip õn ġu okpiwat
iam.

— Õn ġu okpiwat Jesus aoka am. Eyju ma epeyaokaat —
io'e Pilatos.

25 — Ipiat acesupi'ajo — io'e ip. — Wuyipotpot tak,
yaokaap puye — io'e ip.

26 Ġe buje Pilatos Barrabás o'ġujëmat daomünmünap'a
bewi. Jesus pit imupokupoġ ip o'e ixee muġëġëbum
Pilatos a'õbi. Ya'õbi Jesus o'tujowat ip o'je'aweroiayũ be,
yaoka am, korosa be ibamupaya am.

27 Ġe buje sorarayũ Jesus o'tujowat iecuġap tuk'a be.
Pilatos a'õbi o'tujowat ip. O'je'awero ip warara'acayũ
xe—o'tomuwãayũ—sorarayũ—jewejuacat'in ma.
O'je'awero ip iwaywayway am—Jesus waywayway am.
Soat ip sorarayũ oajëm. 28 Jesus esay o'ju'uk ip. Iekabek
o'ġuõm ip—ipakpukat—iecuġap eekabek puximat.
29 Widaohobune o'subunemuwakën ip yakoreren ma.
O'jomõġ ip yakoreren. Imën o'ġuġë ip Jesus pe, Judeuyũ
kukukat puximan imubapuk am, iwaywayway am. Iba'ip
o'yopmõġ ibui be, iba'at kadi. O'jëġ'aecõġcõġ ip cewap
iwaywayway am.

— Ën ma Judeuyũ kukukat! — io'e ip, iwaywayway am.
— Warara'acat podi ma ën a'õbuyxi — io'e ip, iwaywayway
am.

³⁰ O'ğuxiuxi ip Jesus ceje. O'yamupäupä ip iba'im. Iwaywayway o'e ip. Pere.

³¹ Ğebuje iekabek ipakpukat o'ju'uk ip. Cesay ip waram o'ğũm. O'tujowat ip yaokam—iba mupaya am korosa be.

³²⁻³³ O'ju ip co'a kay—Gólgota'a kay. Gólgota'a “ce'uat aririt'a” iape. Cucum pima ip, Cirene ka wat o'topabijuk. Simão i ibutet osunuy. Ixe Simão o'ğuju ip ibuywat am—Jesus puywat am, korosa dujowat am. ³⁴ Vinhodi tiüm ojuy ip Jesus pe. Iboceat o'tupmuwekoy uva'abidi be wuypipimu'ũmapti be. O'tikõ'ajo Jesus. Tikõn pin ğu o'e.

— Ap! — io'e.

³⁵ Ğebuje sorarayũ Jesus o'subamupaya ip korosa be. Cesay bubum o'e ip—sorarayũ. Dado xixxiğ o'e ip Jesus tiotpe.

— Abu cesay je'jat? — io'e ip jewewebe.

³⁶⁻³⁸ Tupmubararakaptup kuğ o'e ip sorarayũ. Tupmubararara'ğ o'e ip Jesus puten. Tüybe ajo-ikērean ip o'e iān tak ip o'tupmubararak: “Ibutet Jesus i. Judeuyũ kukukat teku,” i. Ibodup tupararakatup o'tupmõğ ip korosa be, Jesus abi ase.

Ğebuje xepxep o'subamupaya ip wara'at korosa be. Ibukurukayũ osodop ip—xepxep. Jesus pa kadi o'subamupaya ip. Pũğ ma Jesus pa'at kadi osunuy; wara'at iba'ũğat kadi.

Oabik ip Jesus kay jeak am. Iwiwim o'e ip. ³⁹ Wara'acayũ kapkam o'e ip korosa etako dağ. Yaaruaru. Iwaywayway o'e ip.

⁴⁰ — “Deus eju kawēnwēnap'a oyamu'üm—yaboğat'a,” i juk ece — io'e jewaywaywayayũ Jesus pe. — “Ebapũğ kabiam wara'at'a kuka oyamuy,” i juk ece — io'e ip. — Ecewe daxijo juy — io'e ip. — Deus ipot ěn pima, ekop korosa ejuwi — io'e ip Jesus pe.

⁴¹ Paĩyũ kukukayũ dak Jesus kay jewaywayway o'e ip. Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak ixē kay jewaywayway ip, Judeuyũ kukukayũ dak. Soat ip jewaywayway o'e ip.

⁴² — Teku wara'acayũ daxijojo'uk osunuy — io'e ip. — Imẽnpit jewedaxijo ba'ore cebe je'ũap puxim. Israel eipi kukukat ġu du? Ğaxĩn ma korosa ejuwi kop puje, ocetabut oce'e cekay — io'e ip.

⁴³ — Deus kay itabut teku. Deus cekay bima, Deus o'taxijo juy ġasũ — io'e ip. — O'taxijo juy teku o'e buye, “Deus ipot õn,” i — io'e ip.

⁴⁴ Ibukurukayũ dak imẽn o'e Jesus pe—ceweju ibamupaya'ibiyũ.

⁴⁵ Kaxi wuyase bima, kabiok o'e ibo kabia—Jesus e'ũap kabia. Soat taġ o'e kabiok—Judeia eipi daġ. Kaxicuġ pima, katpuje bima dak. Ebapũġ hora bun kabiok oeku.

⁴⁶ Katpuje ya'õberen o'jewāwā Jesus.

— Eli, Eli, léma sabactani? — io'e.

“Deus, apẽnpuje ěn opere?” iboap ekawẽn iape.

⁴⁷ Iboceayũ Jesus ekawẽn o'ya'ĩjojo ip.

— Elias nomuwāwām teku — io'e ip, xipan ġu ip o'jekũyjo buye.

⁴⁸ Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapũn am uva'abidim—tideiboġ'ũmatim. Ixē dak idibi bubuap o'jomõġ ip'abi be.

Ğebuje o'yopmuyu Jesus pe imutitit am.

⁴⁹ — Mẽnpuke — warara'acayũ o'e. — Omuyku paxi Elias taxijo am — io'e ip.

⁵⁰ Waram o'jewāwā Jesus ya'õberen. Oe'ũ ġebuje. Jekpiwan ma oe'ũ. ⁵¹ (Oe'ũ bima paġo Deus eju kawẽnwẽnap'a be osunuy—yaboġat'a be—uk'a exĩtabi nomudipap epaġo. Jekpiwan ma ixē paġo o'jewek, Jesus e'ũ buje. O'jewek kabi kadi wi ipi kay. Ipi o'jexixi ibo ka

be. Wita'a o'je'aewekwek. Jesus oe'ũ bima, o'je'aewekwek ip.

⁵²⁻⁵³ Jesus waram ġuto itait puje, ce'ũ'ũayũ dopap o'tomudip'uk ip, ipi jexixixi buye. O'tomudip'uk ġuyjom. Oe'ũiyũ itait o'e waram—Deus kay itabucayũ'ũm'ũm. O'jẽm jedopap pewi.

O'ju ip Jerusalém ka kay—Deus xe xipacat ka kay.

Adeayũ kay o'jebapuk ip—ce'ũ osodopiayũ.)

⁵⁴ Sorarayũ kukukat o'jojoho, cewejuayũ dak. Soat o'jebapukiap o'jojoho ip, Jesus oe'ũ bima. Ipi jexixixim o'jojoho ip. Soat o'jojoho ip—Jesus kay jeakayũ. Iparara jĩjã o'e ip.

— Icẽmãn — io'e ip. — Ite aġokatkat'ũm Deus ipot osunuy — io'e ip.

⁵⁵ Aoyũ dak o'jojoho ip wũy wi—Jesus nomuju tũibiyũ—ibuywatwat tũibiyũ. Cẽmcẽm pima Ġaliléia eipi bewi ibuywatwan ip o'e. Ade osodop ip. ⁵⁶ Ixeyũ aoyũ parakpe ebapũġ aoyũ osodop ip. Ibũrũ ma ip osodop: Maria Madalena, wara'at Maria dak, Zebedeu ipotpoyũ xi dak. Wara'at Maria Tiago xi osunuy, José xi dak.

⁵⁷⁻⁵⁸ Katpuje ma Arimatéia ka wat oajẽm Pilatos kay. José i ibutet osunuy—ade ibubutbecat—Jesus kay itabucacat.

— Jesus'ũm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

— Ha'a — io'e. — Ijebit cuy eġukop — io'e.

⁵⁹ O'ju José korosa ka. Ijebit o'ġukop korosa ejuwi. Jesus'ũm o'ġukabekbek paġõm—irucan—iisuan.

⁶⁰ O'tujowat ce'ũ'ũay'ũ dopap kay. Ixe'ũm o'jomõġ witabikũy be—jemukũy muġẽkũy be. Kuy o'sukũy muġẽ je'ũap puxim.

Ġebuje wita'a o'yamuypen witabikũy nomudip'am. Yaboġat'a o'yamõġ.

Ĝebuĵe José o'jenapõn. ⁶¹ Maria Madalena dak xik'i o'e witabikũy xe, wara'at Maria dak.

⁶² Kuyaje paĩyũ kukukayũ o'je'awero Pilatos wap Sábado bima. Fariseuyũ dak o'je'awero.

⁶³ — Kariwa! — io'e ip Pilatos pe. — Itait pima, Jesus cuk o'e: “Ebapũĝ kabia bima, waram wetait oce. Ojebapuk ĝuto,” i — io'e ip. — Imẽn wuymuĝuykukum xeku — i napa ma o'e ip.

Itabut'ũm ip. Tũybe napa ma e'em iãn o'e ip.

⁶⁴ — Imẽnpuye juy esukũywiwiat. Sorarayũ eĝuju juy ebapũĝ kabia topam ip, witabikũy wiwi am — io'e ip. — Imuju'ũm pima, Jesus kay itabucayũ jajẽm ip ixima daĝ ijebit pu am. Ĝebuĵe ip napa ma jĩjã je'e: “Jesus o'je'ada,” i. Xeku juk o'e: “Deus emunaẽ oce,” i — io'e ip Pilatos pe. — Koapat podi ma je'e ip napa jĩjã ma — io'e ip.

⁶⁵ — Ma — io'e. — Sorarayũ oĝuju eyweju ikũy wiwi am — io'e Fariseuyũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Cum oceju.

⁶⁶ O'ju ip Jesus'ũm topap kay. Wita'a mudek bõrõbu o'subumupaya ip Pilatos a'õbi—ikũy nomudipap'a pidase. Sorarayũ o'jomõĝ ip. Ikũy wiwiayũ o'jomõĝ ip.

Aripit. O'jepit ip jeduk'a be—Fariseuyũ, paĩyũ kukukayũ dak.

28

¹ Domingo bima Maria Madalena o'ju, wara'at Maria dak. Jesus'ũm dopap kay oajẽm ip. Oajẽm kabia isum.

² (Kuy o'jebapuk Deus ekawẽn tojtot'ukat kabi bewi. Jesus'ũm dopap pe o'jebapuk. Imẽnpuye ipi o'jexixi. Wita'a o'ya'uk Jesus'ũm dopap pewi. Oabik ibo yaboĝat'a jeje. ³ Osusuy isopsep ãn. Xiririkxiririkiap puxim osunuy. Kabidiĝ buximat co'i iekabek. Irut cĩcã osunuy. ⁴ Sorarayũ iparara jĩjã o'e ip—topap wiwimayũ. Ce'ũ'ũayũ buxim

ip o'e iparara. Jexixim ip Deus ekawēn tojtjt'ukat puxixim.)

⁵ Oajēm ip. Maria Madalena oajēm, wara'at Maria dak. O'jekawēn cebe ip. Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn.

— Eypararam ġu juy epesop. Epeyepere. Wetaybit Jesus'ūm kudadam eyju iam—ibamupaya'ibit kudadam iam.

⁶ — Ijoce ġu bit xeku. Itait waram ġuto xeku apēn cuk o'e iap tağ — io'e. — Epesot. Epejojo Jesus'ūm topap — io'e.

⁷ — Ijo buje, dao ma epeju juy Jesus eju etaybitbit topibiyū kay — io'e aoyū be. — I juy epe'e cebe ip: “Jesus waram ġuto o'jetait. Cum eywap Galiléia eipi be. Iboce ixe juy epejojo,” i. Wekawēn kay ġebum cuy eyju — io'e cebe ip—Deus ekawēn tojtjt'ukat o'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁸ Dao ma o'ju ip witabikūy bewi. O'ju Jesus eju imutaybitbit topibiyū kay. Iparara o'e ip. Imēnpit icokcok cīcā o'e ip. O'jedau ip, imukūyjo am. ⁹ Daudaum pima ip, Jesus aoyū o'tobede.

— Wuykabia — io'e.

O'jēga'ecōğcōğ ip Jesus wap. O'suibu ip, ibuyxim ikuk am.

¹⁰ — Eypararam ġu juy — io'e cebe ip. — Okitpitpiyū be epeyekawēn cuy: “Epeju juy Galiléia eipi kay, ijo am,” i — io'e aoyū be.

¹¹ Cucum o'e ip imuwēn ām cebe ip.

Sorarayū dak o'ju ip Judeuyū epaiyū kukukayū kay. Pūğ o'ju—iwiwim topibiyū'in. O'ju ip Jerusalém ka be. Soat o'ğuwēn ip paīyū kukukayū be o'jebapukiap.

¹² Ğebuje paīyū kukukayū o'je'awero ip—Judeuyū kukukayū dak. Jesus awēğ o'yaweğmuwēn ip.

Ğebuje dinheiro o'ğūm ip sorarayū be—Jesus'ūm topap wiwim topibiyū be.

¹³ — I juy epe'e Jesus awëḡ tobuxik pinayũ be: “Jesus'ũm o'tujowat ip ixima be ma. Jesus eju jekukuk topibiyũ o'tujowat ip. Ocexet pima, o'tujowat ip,” i juy epe'e — io'e ip sorarayũ be.

¹⁴ — Ipi kukukat iboap co buje, ocejekawën ceweju. “Ocecokcok cekapikap kay—sorarayũ ekapikap kay,” ioce'e cebe. Imën itakoma ḡu je'e eykay — io'e ip—paĩyũ kukukayũ o'e sorarayũ be.

¹⁵ — Ha'a — io'e ip. — Ocejũ dak imën Jesus awëḡ oceyawëḡmuwën. Dinheiro o'jat ip paĩyũ kukukayũ xewi, o'ḡũm puye. Apën paĩyũ kukukayũ o'e iap taḡ o'e ip. Imënpit iboap ekawën napaat acã o'e.

Imëneju ibo awëḡ te'e ma o'yawëḡmuypõḡpõḡ soat Judeuyũ daḡ. Ḡasũ dak o'yawëḡmuypõḡpõḡ ip—ibo awëḡ.

¹⁶ Galilëia eipi be onze beayũ o'ju ip. Jesus o'e iap taḡ o'ju ip. Oajëm ip co'a kay, Jesus dobede am.

¹⁷ Iboce Jesus o'jojo ip. O'jëḡa'ecõḡcõḡ ip o'e, ibuyxin ikuk am. Pũḡpũḡ pit o'jetabiebarëm.

¹⁸ Oajëm Jesus ixeyũ tëḡ ma.

— Wa'õbi soat cucum ip—soat ipi juacayũ, soat kabi beayũ dak — io'e Jesus cebe ip—jejojoayũ be.

¹⁹ — Epeju juy soat kay—soat ipi juayũ kay — io'e cebe ip. — Imutaybit am ip, epeju juy. Wawëḡ cuy epeyekũyjo imutaybitbin ip. Imubatisasan ip epeju juy wa'õbi, webay a'õbi dak, Ibiõḡbuk Xipacat a'õbi dak—Deus biõḡbuk a'õbi — io'e.

²⁰ — Soat cuk adi oce eywebe iap cuy epe'e soat pe—ipi juacayũ be — io'e Jesus onze beayũ be. — Okay soat ip imukũyjobit am, wawëḡ epe'e — i dak o'e cebe ip. — Ipi opop pima, oju ḡu eywebewi. Soat em oḡuy eyxe. Eyxe oḡuy iap kay ḡebum cuy epesop — io'e Jesus.

— Xipat — io'e ip Jesus pe. — Ën ma ejekuku oceweju soat em — io'e ip.

Mateus 28:20

135

Mateus 28:20

Ibūrū ma

Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn
New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

